Proiectul „Cetățenie democratică”.

Analiză calitativă a impactului

Raport realizat de:

Olimpius ISTRATE
Mihaela IONESCU

Centrul pentru Dezvoltare şi Inovare în Educație

Bucureşti,
septembrie 2006

CUPRINS:

Rezumatul raportului **4**

Introducere şi context teoretic **7**

Contextul proiectului 7
Conceptul de cetățenie 9
Perspective istorice asupra cetățeniei 10

Proiectul „Cetățenie democratică” **11**

1. Elementele proiectului *11*
1.1. Justificarea proiectului 11
1.2. Scop şi obiective propuse 13
1.3. Grupurile țintă 14
1.4. Structura echipei de proiect 15
1.5. Activitățile din cadrul proiectului 16
1.6. Metodele de implementare 16
1.8. Evaluarea 18

2. Proiectul „Cetățenie democratică”, în date cantitative *18*

3. Pregătirea şi lansarea proiectului *20*
3.1. Definitivarea planului de acțiune 20
3.2. Promovarea proiectului 20
3.3. Selecția stagiarilor 23
3.4. Încheierea acordurilor de colaborare cu parlamentarii 24
3.5. Selecția consilierilor județeni şi locali 25
3.6. Atragerea instituțiilor societății civile 26

Impactul activităților proiectului „Cetățenie democratică” **28**

1. Impactul activităților din circumscripțiile electorale *28*
1.1. Activitățile în cabinetele de circumscripție 28
1.2. Activitățile stagiarilor 33
1.3. Colaborarea cu organizațiile societății civile 34
1.4. Comunicarea cu cetățenii 37
1.5. Raportul de activitate al parlamentarului 38

2. Impactul activităților de ECD *42*
Educația pentru cetățenie 44
Obiectivele şi conținutul ECD 45
2.1. Dezbaterile pe tema cetățeniei democratice 46
2.2. Vizitele la organele administrației locale 50
2.3. Participarea la şedințele consiliului local/ județean 52
2.4. Întâlnirile tinerilor cu parlamentarii 55
2.5. Discuțiile pe teme din domeniul ştiințelor politice şi administrative 60
2.6. Voluntariat în cadrul activităților desfăşurate de către ONG-uri 68

3. Relevanța proiectului pentru grupurile țintă *71*
3.1. Îmbunătățirea situației grupurilor țintă 71
3.2. Îmbunătățirea capacităților manageriale şi tehnice 72

Concluzii 73

Impactul activităților proiectului „Cetățenie democratică” 73
Activitățile în cabinetele de circumscripție 74
Impactul proiectului la nivelul stagiarilor 75
Activitățile de educație pentru cetățenie democratică 76
Observații finale 77

Glosar de termeni 78

Bibliografie selectivă 83

Monografii 83
Resurse online 83

Rezumatul raportului

Proiectul „Cetățenie democratică”, inițiat şi implementat de Centrul Educația 2000+, a răspuns unui set de nevoi identificate pe baza analizei unor studii de investigare a evoluției vieții sociale şi politice din România (barometre de opinie, cercetări sociale). Astfel, proiectul şi-a propus să crească gradul de informare a cetățenilor cu privire la instituțiile politice şi administrative şi de participare la viața socio-politică, să dezvolte mecanisme transparente şi eficace de comunicare a reprezentanților aleşi în diverse structuri politice cu cetățenii pe care îi reprezintă, să crească capacitatea de *advocacy* a organizațiilor de la nivel național şi local, să crească nivelul vieții asociative. Tot prin analiza studiilor şi a cercetărilor sociale, au fost identificate şi analizate potențialele constrângeri în implementarea proiectului: cultura politică redusă a cetățenilor, lipsa de interes pentru viața politică, lipsa de încredere a cetățenilor în instituțiile statului şi în reprezentanții aleşi, existența unor bariere comunicaționale şi rezistența la schimbare, lipsa de cunoaştere a obligațiilor juridice şi morale pe care le presupune viața împreună şi respectarea celuilalt, dezinteresul oamenilor politici pentru problemele reale ale cetățenilor, lipsa lor de pregătire pentru asumarea unei funcții politice.

Studiile şi cercetările recente au arătat că organizațiile societății civile joacă un rol important în promovarea unei culturi civice a participării. Pornind de la această constatare, Proiectul „Cetățenie democratică” şi-a propus să reunească eforturile oamenilor politici şi ale societății civile, pentru a crea un model de colaborare şi de comunicare între cetățeni şi reprezentanții aleşi, de informare şi de implicare a cetățenilor în viața publică.
Proiectul s-a adresat oficialilor aleşi în structuri politice la nivel central şi local (parlamentari, consilieri județeni, consilieri locali), elevilor şi studenților cu vârste cuprinse între 16 şi 30 ani, precum şi organizațiilor societății civile din cele 16 de circumscripții electorale, în care au fost implementate activitățile proiectului.

Reacția inițială a parlamentarilor la invitația de a participa la proiect a fost slabă: doar patru parlamentari s-au înscris din proprie inițiativă. Criteriile de lansare a invitației directe către alți parlamentari au urmărit să asigure, pe de o parte, reprezentarea echitabilă din punct de vedere geografic şi din punct de vedere al partidelor parlamentare, iar pe de altă parte, alegerea unor persoane care o imagine publică pozitivă şi experiență relevantă pentru proiect.

Consilierii județeni şi locali au fost invitați să participe de către stagiarii selectați în fiecare circumscripție, împreuna cu *staff*-ul cabinetului de circumscripție. După cum au menționat stagiarii în rapoartele elaborate, consilierii au fost foarte reticenți față de implicarea în proiect, majoritatea invocând lipsa timpului, lipsa încrederii în ONG-uri şi insuficiența câştigului material sau de imagine aduse de proiect.

Instituțiile societății civile – organizații neguvernamentale, sindicate, patronate, organizații profesionale – au avut un rol important în proiect, implicându-se în susținerea activităților la nivel local.

Pentru implementarea activităților, a fost creată o echipă complexă, formată din: un coordonator de proiect, un coordonator al echipei de stagiari, experți în științe politice, specialiști în administrație publică, experți în relații publice, stagiari, organizații nonguvernamentale. Implementarea proiectului a fost continuu monitorizată, pentru a asigura corelarea eforturilor și pentru a permite acțiuni corective în vederea atingerii obiectivelor.

Echipa de stagiari a colaborat cu parlamentarii participanți în proiect, cu grupurile de consilieri locali dar și cu *staff*-ul acestora, pe tot parcursul proiectului. Pentru programul de stagiatură în cadrul cabinetelor de circumscripție ale parlamentarilor au fost selecționați, prin concurs, 20 de tineri. Rolul lor a fost de a sprijini și de a organiza activitatea grupurilor consultative, asigurând buna lor funcționare și legătura cu comunitățile pe care le reprezintă, precum și legătura între echipa de proiect și grupurile consultative locale.

Principalele direcții de acțiune ale proiectului au vizat activitățile în cabinetele de circumscripție – colaborarea cu organizațiile societății civile, comunicarea cu cetățenii, rapoarte de activitate ale parlamentarilor implicați în proiect – și activități de educație pentru cetățenie democratică.
Programele de stagiatură lansate în cadrul acestui proiect, activitățile pe care stagiarii le-au desfășurat în cabinetele parlamentare de circumscripție sau la consiliile locale și județene, colaborarea cu instituțiile societății civile și cu cetățenii, materialele cu caracter informativ care au fost pregătite și, mai ales, activitățile de educație pentru cetățenie democratică care au implicat elevi și studenți reprezintă elemente de noutate, care contribuie la formarea de cunoștințe, capacități și atitudini specifice cetățeniei active și responsabile la nivelul grupurilor țintă ale proiectului.

Prin seria de întâlniri organizate în cabinetele de circumscripție, proiectul „Cetățenie democratică” a reușit să contribuie la creșterea încrederii instituțiilor societății civile și a cetățenilor în parlament.
Prin participarea la întâlnirile lunare de la cabinetul de circumscripție, dar și prin activitățile educației pentru cetățenie democratică, toți cei implicați au avut ocazia de a-și pune în valoare capacitățile de comunicare, de a învăța ceva nou, de a respecta puncte de vedere, de a avea o dezbatere constructivă, orientată eficient către soluționarea de probleme. Aceste întâlniri au oferit atât reprezentaților politici cât și celorlalți actori sociali participanți posibilitatea de a-și confrunta „agendele”, de a aborda o tematică relevantă pentru problemele locale cu care se confruntă circumscripția și de a căuta modalități de soluționare specifice exercițiului democratic, în funcție de statutul pe care îl dețin în circumscripție.

Colaborarea dintre partenerii sociali și, implicit, colaborarea acestora cu cetățenii din circumscripții a reprezentat, în fapt, o împuternicire a acestora din urmă, pentru a-și asuma rolul de cetățeni activi, pentru a-și îmbunătăți viața și pentru a contribui la dezvoltarea comunității.

“Educația pentru cetățenie democratică" – sintagmă promovată de Consiliul Europei și adoptată rapid de majoritatea actorilor din acest domeniu – este considerată prioritate a reformelor educației și reprezintă o dimensiune majoră a politicilor în toate țările europene.
Modul de organizare a sesiunilor de educație pentru cetățenie democratică reprezintă un element de noutate adus de proiectul „Cetățenie democratică”. Elevii din licee și studenții au

fost scoşi din mediul formal de educație şi au participat la dezbateri şi în activități cu caracter civic şi de participare comunitară: întâlniri cu parlamentarii, vizite la autoritățile locale şi la Parlament, activități de voluntariat. Sesiunile au oferit ocazii suplimentare pentru exercitarea responsabilității şi pentru o mai bună înțelegere a vieții comunității. Mai mult, inițiatorii proiectului au deschis o listă de discuții pe Internet pentru elevi şi studenți, prin intermediul căreia aceştia au avut posibilitatea de a schimba idei pe teme din domeniile ştiințelor politice şi administrative cu experții în aceste domenii şi cu stagiarii din proiect. Utilizarea acestui instrument modern de comunicare, aflat la îndemâna tinerilor, dar mai ales preferat de ei în special pentru activități mai puțin formalizate, plăcute, a suscitat şi a susținut interesul pentru teme „mai serioase” şi dezbateri fervente.

Elevii şi studenții au avut astfel ocazia să înțeleagă mai bine modul de funcționare a instituțiilor publice şi administrative, să-şi consolideze cunoştințele despre democrație şi civism, să cunoască drepturile şi responsabilitățile civice, să participe la luarea deciziei, să-şi dezvolte capacitățile de comunicare, să se familiarizeze cu voluntariatul în sprijinul comunității.

Proiectul „Cetățenie democratică” are meritul de a fi creat un model de parteneriat şi colaborare la nivel local între reprezentanții societății civile, parlamentari, autoritățile locale şi comunitatea de afaceri din regiune în scopul creşterii transparenței acțiunilor derulate şi a implicării tinerilor în viața comunității.

Introducere şi context teoretic

Prezentul studiu utilizează metode de cercetare ex-post-facto (de tip nonexperimental) pentru evidențierea relațiilor între intervențiile propuse prin proiectul „Cetățenie democratică” şi efectele pe termen scurt, surprinse în rapoartele locale elaborate de către echipa de proiect după fiecare activitate desfăşurată în teritoriu. Interpretarea evidențelor este făcută prin prisma abordărilor teoretice cunoscute ale domeniului educației pentru cetățenie democratică, precum şi prin apel la liniile directoare ale teoriei evaluării programelor sociale şi/sau educaționale.

Proiectul „Cetățenie democratică” îşi propune să contribuie la menținerea şi susținerea democrației şi a drepturilor omului prin implicarea Centrului Educația 2000+, în calitate de catalizator şi mediator (la nivel local) al colaborării dintre instituțiile statului de drept în vederea deschiderii unor canale de comunicare între cetățeni şi autorități. Prin aceasta, proiectul răspunde obiectivului prezentei componente care stipulează „*consolidarea organizațiilor neguvernamentale şi asociațiilor profesionale pentru a juca un rol important în menținerea şi susținerea democrației, a statului de drept, a drepturilor omului, inclusiv protecția minorităților, independența justiției şi lupta împotriva corupției”*.

Prin promovarea principiilor de bună guvernare, responsabilitate şi transparență a activității, proiectul încearcă să creeze legături viabile între instituțiile statului democratic şi cetățeni (cu precădere tinerii cetățeni ai comunităților în care proiectul este implementat), militând astfel pentru punerea în practică a conceptului de cetățenie democratică şi implicit a educației pentru cetățenie democratică.

Contextul proiectului

Termenul "cetățean" a devenit unul la modă în vocabularul politic. În societatea democratică modernă, cetățenia reprezintă sursa legăturii sociale, înlocuind legătura religioasă ori dinastică dintre oameni cu legătura politică. Co-cetățeanul care trăieşte împreună cu alții nu mai împărtăşeşte în mod necesar aceeaşi religie, nu se supune în mod necesar aceleaşi autorități, ci aparține aceleiaşi structuri politice, relațiile dintre oameni bazându-se pe demnitatea egală a tuturor. (Schnapper/Bachelier, 2001)

Anii '90 s-au caracterizat prin transformări istorice care au influențat evoluția conştiinței civice şi a educației pentru cetățenie: globalizarea culturală şi economică, tranzițiile din țările foste comuniste, criza statului bunăstării. Valorile universale au cunoscut fluctuații semnificative. În acest context al deprecierii valorilor fundamentale, renaşte preocuparea pentru civism. Aşa cum sublinia Cezar Bîrzea (2000), "*în toate perioadele caracterizate de crize şi dileme, idealul cetățenesc a fost invocat ca o speranță, ca o soluție sau ca un nou proiect al civilizației*". În aceste condiții, educația civică este considerată drept element-cheie în procesul de construire a unei societăți democratice, dat fiind potențialul său de a contribui

la dezvoltarea unei culturi a drepturilor omului, a principiilor democrației, a "împuternicirii" (engl. *empowerment*) şi participării cetățenilor.

Şcoala este considerată principalul agent de educație civică, misiunea sa fiind de a pregăti elevii şi tinerii pentru a se integra în societate şi a-şi exercita rolurile sociale şi civice. În acest sens, oferta curriculară cuprinde, pe de o parte, disciplinele specifice din trunchiul comun (Educație civică, clasele a III-a şi a IV-a, Cultura civică, clasele a VII-a şi a VIII-a, câte o oră pe săptămână), iar pe de altă parte discipline opționale, în segmentul de curriculum la decizia şcolii. Programe şcolare de Cultură civică sunt cuprinse şi în oferta națională pentru curriculum-ul la decizia şcolii, pentru clasele a V-a şi a VI-a, cu un buget de timp de o oră pe săptămână. Complementar, activitățile nonformale oferă "ocazii suplimentare pentru exercitarea responsabilității şi pentru o mai bună înțelegere a vieții comunității"[1]. Multe dintre aceste activități sunt organizate în parteneriat de şcoală, organizații nonguvernamentale şi alte instituții. În această categorie se înscriu:

- structuri ale elevilor în cadrul şcolii: de exemplu, consilii ale elevilor, alegerea unor primari ai copiilor;
- acțiuni la nivelul clasei/şcolii;
- acțiuni civice în comunitate;
- activități de timp liber (vizite, excursii, cluburi etc.).

Existența unui curriculum de educație civică şi a unor activități, în general sporadice, de educație nonformală sunt condiții necesare, dar nu suficiente pentru formarea eficientă a viitorilor cetățeni. Cercetările recente confirmă punctele slabe ale pregătirii tinerilor ca viitori cetățeni activi şi responsabili. Studiul “*Cetățenie şi educație în 28 de țări. Cunoştințe şi implicare civică la vârsta de 14 ani*”, realizat de International Evaluation Association (IEA), în 1999, plasează România sub media internațională în ceea ce priveşte cunoştințele despre democrație şi cetățenie[2], scorurile obținute de elevii români fiind mai bune în ceea ce priveşte disponibilitatea pentru angajare în activități civice. „Comunicarea dintre autorități, instituții şi cetățeni, indicator semnificativ pentru gradul de dezvoltare a societății civile, este precară, fapt care are consecințe asupra interesului si participării populației la viața comunităților. Peste jumătate din populația urbană a României percepe ca slabă ori foarte slabă relația cu autoritățile şi instituțiile care oferă servicii de interes cetățenesc[3]. Sistemul de informare a cetățenilor cu privire la activitatea autorităților locale este deficitar: reprezentanții instituțiilor locale afirmă că cetățenii nu sunt interesați de aceste informații, iar cetățenii consideră că sistemul este birocratic şi puțin transparent[4]” (Velea, L.S. (coord.), Toderaş, N., Ionescu, M, *Participarea elevilor în şcoală şi comunitate. Ghid pentru profesori şi elevi*, Agata, 2006).

Aceste date arată că educația civică a tinerilor nu se limitează la oferta curriculară a şcolii. Este nevoie de acțiuni convergente ale şcolii, ale organizațiilor nonguvernamentale, ale mass-media şi ale altor instituții.

[1] Bîrzea, C. *Educația pentru cetățenie democratică. Perspectiva învățării permanente*. Consiliul Europei, 2000, p 50.
[2] *Citizenship and Education in Twenty-eight Countries. Executive Summary*, IEA, 2001.
[3] *Evaluarea nevoilor si resurselor existente*, CURS-SA, p.15 (contract RO.004.02.01/C1).
[4] *Raport cu privire la integritatea şi transparența administrației publice locale*, Asociația Pro Democrația, Transparency International, transFORMA, septembrie 2004, p.18

Conceptul de cetățenie

Termenul "cetățenie" derivă din latinescul *civitatem,* care însemna "cetate". Treptat, termenii de "cetățenie" sau cel de "cetățean" au depăşit, ca sens, sfera cetății sau a statului (B.B. Berceanu, 1999).
Departe de a avea un sens unanim acceptat, conceptul de “cetățenie” a cunoscut de-a lungul timpului multiple definiții. Ca element comun al acestora, apare problema apartenenței la o comunitate, ceea ce presupune drepturi – în special drepturi politice – şi obligații. În acest sens, cetățeanul este văzut drept “co-cetățean”, o persoană care trăieşte împreună cu ceilalți. Cu alte cuvinte, calitatea de cetățean - de co-cetățean - este asigurată de existența unei comunități, definită de două niveluri: 1) nivelul local - comună, oraş în care o persoană îşi are domiciliul, ca prim nivel de apartenență; 2) nivelul statal, ca nivel fundamental de apartenență, care stabileşte normele şi conferă drepturile.
Apartenența la o comunitate / stat presupune un anumit grad de organizare politică, de autoritate şi de roluri. Astfel, cetățenia reprezintă "statutul acordat tuturor celor care sunt membri efectivi ai comunității. Cei care beneficiază de acest statut sunt egali în ce priveşte respectarea drepturilor şi a obligațiilor consecutive. Cetățenia presupune un sens direct al apartenenței la comunitate bazat pe loialitatea față de civilizația pe care o împărtăşesc în comun. Este loialitatea unor persoane libere dotate cu drepturi şi protejate de o legislație comună” (Marshall, 1973).
Cetățeanul este o persoană care are drepturi şi îndatoriri într-o societate democratică. Primul drept este acela de a avea posibilitatea stabilirii legii; prima îndatorire este aceea de a respecta legea, exercitându-şi libertatea, organizându-şi relațiile cu ceilalți în cadrul definit de lege. Cetățenia într-o societate democratică implică autonomia individului, moderată de responsabilități şi de cunoaşterea obligațiilor juridice şi morale pe care le presupune viața împreună şi respectarea celuilalt.
T. H. Marshal[5] sugera că cetățenia poate fi eficace doar atunci când asigură accesul la trei tipuri principale de drepturi. Stabilind o relație între cetățenie şi drepturile civile, politice şi sociale ale oamenilor, autorul identifică trei componente ale cetățeniei:

- componenta civilă, care include drepturile referitoare la libertatea individuală;
- componenta politică – de ex., dreptul la participare în exersarea puterii politice şi de a vota şi a fi ales în instituții parlamentare;
- componenta socială a cetățeniei, care se referă la drepturile la un standard decent de viață şi accesul egal la educație, sănătate, locuință şi un venit minim.

O altă dimensiune a cetățeniei este reliefată de Kymlicka şi Norman (1995), care definesc cetățenia nu doar ca un statut, definit prin drepturi şi responsabilități, ci şi ca "identitate, expresia apartenenței la o comunitate politică.” Mai mult, un nou element definitoriu este adus în discuție de Barbalet (1988): „Cetățenia constă în participarea la viața publică a celor dotați cu drepturi cetățeneşti.” Interpretând accepțiunea propusă de Barbalet, participarea la viața publică - socială şi politică -, conferă statutul de cetățean, şi nu doar apartenența formală sau drepturile conferite de lege. Prin urmare, **cetățenia înseamnă în acelaşi timp un statut şi un rol.** Ca statut juridic şi politic, reprezintă ansamblul de drepturi şi libertăți pe care o persoană le primeşte de la statul care îi conferă cetățenia, un contract civic între stat şi individ, asigurarea accesului la viața publică şi participarea civică. Ca rol social, cetățenia reprezintă una dintre identitățile individului şi presupune dezvoltarea anumitor competențe sau a unei

[5] Marshal, T. H., *Cetățenia şi clasa socială*, Editura Universității Cambridge, 1950.

culturi civice care fac posibilă exercitarea efectivă a statutului de cetățean. În acest sens, cetățeanul se formează printr-un proces de învățare a cetățeniei, de dezvoltare a competențelor necesare participării şi exercitării rolurilor civice. "Educația pentru cetățenie înseamnă învățarea comportamentului democratic printr-o diversitate de experiențe şi practici sociale" (Bîrzea, C., 2000).

Perspective istorice asupra cetățeniei

În Grecia Antică, „cetățeni” erau cei care aveau dreptul legal de a participa la afacerile statului. Nu toți locuitorii unui stat erau “cetățeni” (de ex., sclavii şi femeile erau simpli supuşi). Dezbaterile filosofice ale epocii reflectă preocuparea pentru definirea “bunului cetățean” şi a virtuții civice. A apărut astfel ideea *îndatoririlor* pe care cetățeanul trebuia să le îndeplinească. Ulterior, cetățenia a fost asociată cu identitatea națională, întrucât “statutul legal al unui „cetățean” era întotdeauna legat de un stat național, de unde legătura dintre cetățenie şi patriotism” (*Compass – A Manual on Human Rights Education with Young People*, Council of Europe, 2002).

În secolul 19, a apărut preocuparea pentru drepturile egale ale cetățenilor. Pe măsură ce dreptul de vot s-a extins, justiția şi drepturile politice au devenit realitate pentru o parte din ce în ce mai mare a populației. În secolul următor, s-a încercat o extindere a drepturilor cetățenilor la condițiile de muncă şi de viață, pe lângă drepturile civile şi politice. Mobilitatea indivizilor şi evoluția societăților au condus la conceptul de „cetățenie multiplă”, permițând persoanelor să fie simultan cetățeni ai mai multor țări. De asemenea, se vorbeşte despre cetățenie transnațională. De exemplu, cetățenii statelor membre ale Uniunii Europene posedă din ce în ce mai multe drepturi şi îndatoriri față de Uniune ca întreg, pe lângă cele față de propriul lor stat național. Cetățenia - conştiința cetățenească - este tot mai puțin legată de un anumit teritoriu. Reprezentarea cetățeniei ca status şi rol poate fi legată de o anumită regiune sau națiune, ca şi de o organizație, o rețea sau o entitate supranațională (Europa, Satul Mondial).

Semnificațiile conceptului de “cetățenie” sunt diferite: de la accentul pe obligațiile cetățenilor, la drepturile acestora, de la valențele patriotice ale cetățeanului la competențele bunului cetățean. Concret, cetățenia suportă definiția şi interpretarea pe care fiecare comunitate i le poate oferi în concordanță cu istoria ei, cu practicile ei sociale şi culturale etc. (Wiener, 2002).

Proiectul „Cetățenie democratică”

1. Elementele proiectului

1.1. Justificarea proiectului

Studiile realizate în alte democrații consolidate sau în curs de consolidare au arătat că organizațiile societății civile joacă un rol important în promovarea unei culturi civice a participării. Un element esențial al culturii civice participative este interesul pentru viața politică locală şi națională. Conform Barometrului de opinie publică[6] publicat în mai 2004, doar 8% din populația României desfăşoară activități de voluntariat într-o organizație neguvernamentală.

Activitatea în cadrul unei astfel de organizații este asociată cu participarea civică, membrii acestor organizații fiind mai aproape de idealul cetățeanului democratic. Cooperarea şi acțiunea colectivă în cadrul organizațiilor societății civile reduce dependența indivizilor față de stat, întărind sprijinul față de democrație.

Parlamentul este instituția fundamentală a oricărei democrații. În paralel cu consolidarea autorității locale pentru promovarea principiului subsidiarității şi a unei administrații cât mai aproape de cetățeni, consolidarea instituției parlamentare este vitală pentru asigurarea unei legături eficiente între cetățeni şi administrația centrală. Instituția parlamentară din România este încă insuficient de puternică. Mulți dintre membrii celor două camere nu au experiență de parlamentară şi, de multe ori, nici măcar experiență politică. Nu sunt bine înțelese unele dintre cele mai importante elemente ale procesului parlamentar, cum ar fi negocierea, compromisul, dezbaterea parlamentară sau înțelegerea rolului şi a responsabilității pe care un membru al Parlamentului ar trebui să le aibă față de alegători. Mai mult chiar, există două dificultăți majore în relația dintre Parlament şi Executiv: obligația Guvernului de a raporta în fața Parlamentului şi delegarea de către Parlament a responsabilităților sale legislative către Guvern.

Sintetizând, putem spune că necesitățile percepute în România sunt:
- creşterea gradului de participare a cetățenilor în diverse structuri asociative nonprofit;
- întărirea cooperării şi a acțiunii colective în cadrul organizațiilor societății civile;
- asigurarea nivelului elementar de cultură şi informare politică a cetățenilor, cu precădere a tinerilor;
- dezvoltarea unor sisteme transparente şi eficace de comunicare a aleşilor în diverse structuri politice cu cetățenii pe care îi reprezintă;

[6] *Barometrul de opinie publică*, Fundația pentru o Societate Deschisă - The Gallup Organization România şi Metro Media Transilvania - mai 2004

- orientarea activităților organizațiilor neguvernamentale către nevoile prioritare ale comunităților din care fac parte;
- creşterea capacității de *advocacy* a organizațiilor de la nivel național şi local;
- creşterea cooperării între organizații şi autoritățile locale;
- încurajarea dezvoltării unor structuri de tip: grupuri comunitare, alianțe de *advocacy*, rețele operând intra şi intersectorial, a grupurilor de autoajutorare.

Constrângerile identificate constau în:
- cadrul politic, economic şi social de desfăşurare a activității;
- lipsa de cultură politică;
- lipsa de interes pentru viața politică locală şi națională;
- lipsa de cunoaştere a obligațiilor juridice şi morale pe care le presupune viața împreună şi respectarea celuilalt;
- existența unor bariere comunicaționale care conduc la rezistență la schimbare;
- lipsa unui cadru necesar pentru stabilirea sau menținerea unui dialog real şi eficient.

Analiza asupra aceluiaşi Barometru de opinie publică arată că lipsa implicării civice conduce, dar, în acelaşi timp, este motivată de lipsa de încredere şi are două consecințe: pe de o parte evaluarea negativă a direcției în care merg lucrurile în țară, iar pe de altă parte un grad scăzut de încredere în instituțiile civile şi politice. Astfel, la întrebarea „Credeți că în țara noastră lucrurile merg într-o direcție bună sau într-o direcție greşită?”, în timp ce 48% dintre subiecți apreciază constant că direcția este greşită, se poate observa o scădere a celor care nu ştiu sau nu pot aprecia (8% în mai 2004 față de 20% în octombrie 2003).

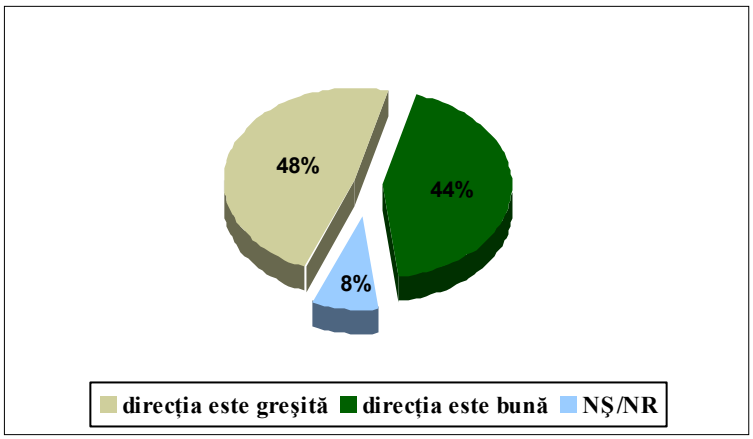

Încrederea în instituțiile civile şi politice este vitală pentru democrație. Cu toate acestea, în ultimii ani, populația României manifestă un grad sporit de neîncredere în aceste instituții, fapt care reprezintă, într-o oarecare măsură, tot o moştenire a regimului comunist.

În ceea ce priveşte încrederea în instituții, aceasta variază în funcție de:
- aşteptările individului față de instituția respectivă
- consecvența instituției în timp
- tipul şi cantitatea de resurse pe care le solicită din partea individului.

Conform aceluiaşi Barometru de opinie publică, la întrebarea „Câtă încredere aveţi în…?” se poate observa discrepanța între încrederea pe care populația o manifestă în mod constant în Biserică şi Armată comparativ cu lipsa de încredere manifestată în acele instituții sau organisme care garantează existența unui stat democratic

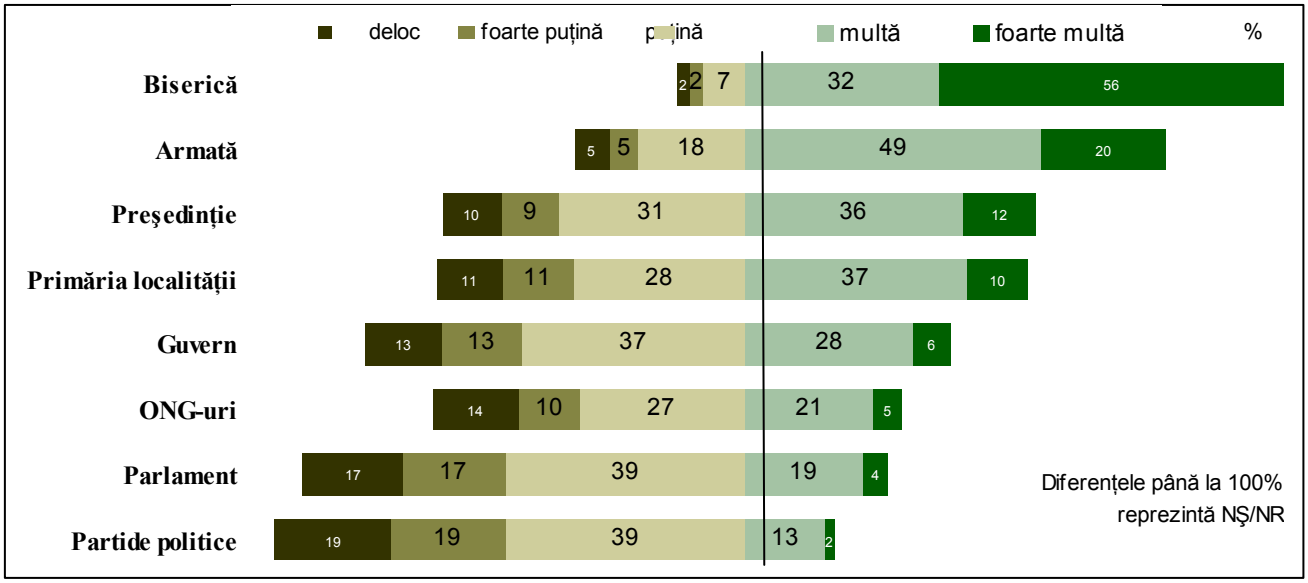

Instituțiile puterii politice centrale – Preşedinția, Guvernul şi Parlamentul - sunt foarte personificate, astfel încât modul în care evoluează reprezentanții lor influențează foarte mult aprecierea instituțiilor în sine. Spre exemplu, atunci când sunt întrebați în legătură cu Parlamentul, oamenii se gândesc la cei care îi reprezintă şi nu la instituția ca atare.

Lipsa de încredere în instituțiile puterii politice centrale are două cauze majore:
- gradul de cultură politică relativ scăzut datorat interesului redus față de politică şi tipului de informație politică de care publicul beneficiază;
- modul deficient de comunicare politică, adică felul în care actorii politici reuşesc să-şi transmită mesajele către cetățeni pe toată durata mandatului.

În acest context, proiectul „Cetățenie democratică” a încercat să ofere o soluție pentru problema slabei informări, a lipsei de comunicare între cetățeni şi oamenii politici. De asemenea, proiectul a urmărit să promoveze o societate democratică, pluralistă, şi să deschidă canale de comunicare între cetățeni şi autoritățile publice locale sau centrale, ca soluție pentru problemele comunităților.

1.2. Scop şi obiective propuse

Proiectul „Cetățenie democratică” şi-a propus să promoveze implicarea cetățenilor în comunitate şi încurajarea acestora de a se alătura eforturilor organizațiilor neguvernamentale de îmbunătățire a calității vieții şi de consolidare a democrației în România. Astfel, proiectul urmăreşte consolidarea încrederii cetățenilor în oficialii aleşi în cadrul structurilor politice centrale şi locale.

Obiectivul general este introducerea unor metode eficiente de lucru ale oficialilor aleşi în structurile politice centrale şi locale, mai buna înțelegere şi reprezentare a intereselor cetățenilor din circumscripțiilor în care au fost aleşi, prin facilitarea implicării active a tinerilor în procesul de luare a deciziei la nivelul comunității locale. Acest obiectiv general al proiectului este realizat printr-o serie de obiective specifice:

- Consolidarea legăturilor între aleşi şi societatea civilă în folosul cetățenilor, creşterea transparenței activității oficialilor aleşi şi îmbunătățirea comunicării cu comunitatea pe care o reprezintă în 20 de circumscripții electorale
- Facilitarea comunicării între structurile politice alese şi cetățeni, cu precădere tineri elevi şi studenți din circumscripții electorale.
- Creşterea participării publice a tinerilor în procesul de identificare şi rezolvare a problemelor comunității în 20 de circumscripții electorale din România
- Dezvoltarea educației informale, ca alternativă şi completare a educației formale a tinerilor prin implicarea acestora în activități cu caracter civic, la nivel local.

1.3. Grupurile țintă

Proiectul „Cetățenie democratică” se adresează oficialilor aleşi în structuri politice la nivel central şi local (parlamentari, consilieri județeni, consilieri locali), care sunt interesați de îmbunătățirea activității în cadrul circumscripțiilor electorale pe care le reprezintă, tinerilor elevi şi studenți, cu vârste cuprinse între 16 şi 30 ani precum şi organizațiilor societății civile din cele 16 de circumscripții electorale în care sunt implementate activitățile proiectului.
Într-o perspectivă cantitativă, putem enumera categoriile de beneficiari direcți ai activităților propuse după cum urmează:

- 20 de membri ai Parlamentului României (deputați şi senatori) din circumscripțiile electorale în care proiectul urma să se deruleze, membri care să vină în contact nemijlocit cu tinerii din comunitățile respective şi să lucreze alături de aceştia în identificarea şi chiar rezolvarea problemelor comunităților;
- 100 de consilieri aleşi în cadrul consiliilor județene din circumscripțiile electorale participante în proiect care să participe alături de ceilalți beneficiari direcți ai proiectului la promovarea conceptului de „cetățenie democratică” la nivel local;
- 200 de consilieri aleşi în cadrul consiliilor locale din circumscripțiile electorale participante în proiect care să colaboreze cu reprezentanții celorlalte structuri politice alese din circumscripția electorală respectivă;
- 20 de tineri absolvenți sau masteranzi în ştiințe politice, care să participe la programul de stagiatură;
- 100 de organizații neguvernamentale active la nivel local în circumscripțiile electorale participante în proiect, cu rolul de promotori ai democrației şi ai statului de drept pe plan local;
- 5.000 de tineri elevi şi studenți care să aibă posibilitatea de a-şi forma propria opinie şi de a propune idei pentru îmbunătățirea aspectelor deficitare ale funcționării instituțiilor statului de drept (inclusiv sub aspectul relațiilor lor cu cetățenii).

Ca beneficiari indirecți, proiectul „Cetățenie democratică” a vizat:
- membri ai Parlamentului României;
- elevi şi studenți din circumscripțiile electorale participante în proiect;

- reprezentanţi ai administraţiilor publice locale, ai organizaţiilor societăţii civile şi ai sectorului de afaceri din aceste circumscripţii electorale;
- cetăţeni din cele 20 de circumscripţii electorale participante în proiect.

1.4. Structura echipei de proiect

1. *Coordonator de proiect*

Principalele sale responsabilităţi în cadrul proiectului:
- Asigurarea implementării cu succes a proiectului şi coordonarea întregii echipe.
- Asigurarea comunicării cu finanţatorul şi partenerii din cadrul proiectului şi respectarea obligaţiilor contractuale şi a celor care decurg din acordurile de parteneriat
- Pregătirea şi organizarea planurilor de activitate în cadrul proiectului şi asigurarea resurselor necesare pentru atingerea obiectivelor proiectului.
- Punerea în practică şi coordonarea activităţilor din cadrul proiectului, supervizând direct echipele tehnice, consultanţii şi alţi colaboratori implicaţi
- Monitorizarea în timp a progresului realizat faţă de obiectivele propuse şi redactarea rapoartelor.
- Rezolvarea problemelor apărute în realizarea proiectului
- Definirea structurii programului de cursuri şi a modului de livrare a acestora
- Evaluarea impactului proiectului şi comunicarea rezultatelor finanţatorului şi partenerilor

2. *Coordonator echipă de stagiari*

Principalele responsabilităţi în cadrul proiectului:
- Coordonarea activităţii celor 20 de tineri stagiari
- Asigurarea legăturii permanente între stagiari şi echipa de proiect
- Asigurarea colaborării între stagiarii şi experţi

3. *Experţi în ştiinţe politice*

Principalele responsabilităţi în cadrul proiectului:
- Colaborarea cu stagiarii în activitatea la nivel local
- Colaborarea cu echipa de proiect şi cu echipele locale în realizarea materialelor informative asigurând acurateţea informaţiei
- Colaborarea cu echipele locale în activităţile de educaţie pentru democraţie

4. *Experţi în administraţie publică*

Principalele responsabilităţi în cadrul proiectului:
- Colaborarea cu staff-ul cabinetelor de circumscripţie şi cu stagiarii în realizarea rapoartelor parlamentarilor, asigurând acurateţea şi echidistanţa informaţiilor din rapoarte
- Colaborarea cu echipele locale în activităţile de educaţie pentru democraţie
- Colaborarea cu consilierii locali şi judeţeni în vederea îmbunătăţirii comunicării acestora cu cetăţenii

5. *Expert relaţii publice*

Principalele responsabilităţi în cadrul proiectului:
- Asigurarea comunicării permanente cu instituţiile de media la nivel central şi local
- Supervizarea realizării publicaţiilor

- Asigurarea promovării continue a proiectului şi a rezultatelor acestuia pentru o cât mai rapidă şi eficientă multiplicare a acestora

6. *Echipă de stagiari*

Principalele responsabilități:
- Asigurarea legăturii între echipele locale şi echipa de proiect
- Facilitarea activității echipelor locale
- Colaborare în realizarea materialelor informative şi a rapoartelor parlamentarilor

1.5. Activitățile din cadrul proiectului

În vederea atingerii obiectivelor, în cadrul proiectului „Cetățenie democratică” au fost desfăşurate următoarelor activități principale:

- Pregătirea şi lansarea proiectului;
- Selecția stagiarilor;
- Încheierea acordurilor de colaborare cu parlamentarii;
- Selecția consilierilor județeni şi locali;
- Implicarea organizațiilor societății civile;
- Activități în cabinetele de circumscripție;
- Activitatea stagiarilor;
- Colaborarea cu organizațiile societății civile;
- Comunicarea cu cetățenii;
- Rapoarte de activitate ale parlamentarilor implicați în proiect;
- Activități de educație pentru cetățenie democratică;
- Organizarea seminarului „Educație pentru cetățenie democratică”;
- Activități de promovare a rezultatelor proiectului.

1.6. Metodele de implementare

Dacă în mod normal expunerea la o informație nouă este considerată ca o acțiune benefică pentru succesul personal, există încă în România o accentuată inerție în abordare. Acest comportament, impropriu societăților contemporane, reprezintă o bariera în racordarea instituțiilor de învățământ la noile realități şi exigențe ale societății. De fapt nu există încă modele teoretice privind această racordare şi adaptare. De aceea proiectul a fost abordat prin prisma filosofiei inițiatorilor, care au o experiență semnificativă în probleme legate de modernizarea actului educațional în România.

Obiectivele proiectului „Cetățenie democratică” au fost realizate prin implementarea unor planuri de acțiune la nivelul celor 20 de circumscripții electorale, prin activități de lobby şi consultative realizate în cadrul echipelor locale de pe lângă cabinetele parlamentare de circumscripție, prin activități de participare cetățenească şi educație pentru cetățenie democratică realizate la nivelul comunităților.

Selecția parlamentarilor participanți în proiect a fost făcută de către echipa de proiect, pe baza următoarelor criterii:
- asigurarea reprezentării atât a partidelor de guvernământ cât şi a partidelor din opoziție;

- respectarea criteriilor de acoperire geografică şi egalitate de gen.

Echipa de stagiari (selectați pe baza unor scrisori de intenție urmate de un interviu) a colaborat cu parlamentarii participanți în proiect, cu grupurile de consilieri locali, dar şi cu staff-ul acestora pe tot parcursul proiectului, în vederea realizării obiectivelor proiectului, asigurării participării şi sprijinului cetățenilor pentru activitățile proiectului, precum şi la realizarea materialelor informative.

Activitățile de lobby pe care le-au presupus rezolvarea unor probleme sau nevoi ale comunității au fost realizate prin diverse modalități specifice, în funcție de tipul specific de situație identificată:
- trimiterea unor scrisori către persoanele responsabile pentru rezolvarea problemelor respective;
- întâlniri directe cu responsabilii din ministere;
- interpelări prin care parlamentarul poate face o solicitare oficială şi publică Guvernului pentru o anumită problemă aflată pe agenda sa din circumscripție;
- amendamente sau inițiative legislative, atunci când problema identificată impune acest lucru.

A fost asigurată o evidență strictă a tuturor eforturilor cabinetului de circumscripție pentru soluționarea problemelor identificate de către grupul consultativ.

Materialele informative realizate de către echipele de stagiari au avut o formă simplă, pentru maximizarea impactului şi eficientizarea mesajului transmis. Formatul şi conținutul acestor materiale informative au fost stabilite de către stagiari, împreună cu *staff*-ul cabinetelor de circumscripție sau cu personalul tehnic ce deserveşte consiliile locale, şi sub directa îndrumare a echipei de proiect.

Sesiunile de educație pentru cetățenie democratică reprezintă un alt element de noutate adus de acest proiect. Elevii din licee şi studenții au fost scoşi din mediul formal de educație şi au participat la dezbateri pe teme civice şi la activități cu caracter civic şi de participare comunitară. Astfel, aceste sesiuni au oferit ocazii suplimentare pentru exercitarea responsabilității şi pentru o mai bună înțelegere a vieții comunității. Procesul de expunere la informație în sesiunile de educație pentru cetățenie democratică a pornit de la principiile învățării la adulți, cu accent pe etapele de experimentare, interpretare, analiză şi generalizare a experienței. Astfel, formatul sesiunilor a pus un accent deosebit pe latura practică, făcându-se în mod constant legătura între concepte şi practică în ambele sensuri: explorarea posibilităților de aplicare a unor teorii şi extragerea elementelor cheie din experiența practică a fiecărui participant, dar şi a colegilor implicați în procesul de instruire.

Seminarul „Cetățenie democratică” se constituie într-un prilej de diseminare a rezultatelor obținute în cadrul proiectului şi a modelului de promovare a rolului, atribuțiilor şi activităților instituțiilor democratice implementat prin acest proiect.

1.7. Motive pentru alegerea metodologiei propuse

Aşa cum explică inițiatorii proiectului, motivul principal pentru alegerea metodologiei propuse rezidă în încercarea echipei de proiect de a crea un model de colaborare la nivel local

între reprezentanții societății civile, parlamentari şi autoritățile locale în scopul creşterii transparenței acțiunilor derulate şi a implicării tinerilor în viața comunității.
Metodele şi tehnicile de lucru folosite în derularea proiectului au fost alese în perspectiva eficientizării activității, fiind printre cele mai potrivite pentru atingerea obiectivelor propuse şi pentru a asigura impactul preconizat. Aceste metode au fost adaptate nevoilor identificate şi au permis realizarea unei diagnoze la nivelul grupurilor țintă şi abordarea unor probleme complexe cu rol de influențare a comportamentului membrilor grupurilor țintă.
De asemenea, metodologia propusă prezintă şi alte avantaje, specifice contextului şi particularităților proiectului:
- îmbunătățeşte cooperarea între partenerii sociali la nivel local;
- încurajează dezvoltării unor grupuri comunitare, alianțe de *advocacy*, rețele operând intra- şi intersectorial etc.;
- contribuie la creşterea nivelului de participare civică a cetățenilor.

1.8. Evaluarea

Activitatea de evaluare, preconizată de echipa implementatoare pentru ultima etapă a derulării proiectului, include evaluarea procesului, respectiv prezenta analiză de impact a activităților derulate. Evaluarea proiectului este văzută ca un proces permanent, cu rol de stimulare a echipei pentru adoptarea celor mai eficiente soluții în scopul atingerii obiectivelor propuse. Evaluarea impactului vizează măsurarea eficienței, concentrându-se asupra rezultatelor activităților din cadrul proiectului şi asupra schimbărilor produse în urma derulării proiectului.

La nivelul întregului proiect, procesul de monitorizare a fost unul continuu, pentru a asigura integrarea eforturilor şi pentru a permite acțiuni corective în vederea atingerii obiectivelor. Prin activitatea de monitorizare au fost obținute informații la zi despre felul în care se desfăşoară implementarea programului, despre problemele care apar şi despre felul în care acestea pot fi soluționate. Pe durata întregului proces, s-a urmărit:
- evaluarea efortului (timp, efort şi resurse consumate)
- evaluarea procesului (cum au fost desfăşurate activitățile şi care a fost reacția participanților)
- eficacitatea activităților (schimbări de atitudine, dezvoltarea de abilități etc.)
- evaluarea efectelor şi rezultatelor (schimbări vizibile şi impact)

O atenție deosebită a fost acordată monitorizării activităților de educație pentru cetățenie democratică şi a celor de participare civică.

2. Proiectul „Cetățenie democratică”, în date cantitative

1. Număr de beneficiari direcți şi indirecți ai proiectului (e.g. persoane asistate, participanți la sesiuni de instruire, organizații/ instituții implicate în activități ale proiectului etc.);

- La activitățile proiectului au participat peste **650** de persoane beneficiari direcți/ indirecți ai proiectului din 16 județe ale României (Alba, Buzău, Bucureşti, Constanța,

Covasna, Gorj, Harghita, Hunedoara, Ialomița, Iaşi, Ilfov, Maramureş, Mureş, Neamț, Prahova şi Vrancea), după cum urmează:

- staff al Centrului Educația 2000+ – **5** persoane
- membri ai Parlamentului României, deputați şi senatori – **20** persoane
- stagiari în cadrul proiectului - **20** persoane
- consilieri locali şi județeni – **peste 150** persoane
- reprezentanți ai societății civile- **peste 150** persoane
- staff cabinete de circumscripție, invitați, oficiali locali, tineri şi cetățeni- **peste 250** persoane

2. Număr de voluntari implicați în activități ale proiectului;
În afară de persoanele care asigură managementul proiectului şi de stagiari, toate celelalte grupuri țintă participă **voluntar** la activitățile proiectului - aproximativ **600** de persoane.

3. Evenimente organizate (seminarii, conferințe de presă, activități de promovare a proiectului/ finanțatorului - apariții presa scrisă, TV, radio, Internet, etc.);

- **35** de participanți la lansarea oficială a proiectului
- **Peste 50** de întâlniri consultative la nivelul cabinetelor de circumscripție la care au participat aproximativ **600** de persoane şi au fost abordate **34** de teme de discuție (de la conceptul cetățeniei democratice, până la propuneri de legi sau hotărâri ale administrației locale).
- **Peste 50** de instituții de învățământ au fost invitate să participe la activitățile educației pentru cetățenie democratică.
- **2400** de pliante ce conțin rolul şi atribuțiile Parlamentului, Primarului, Consiliului Local şi Consiliului Județean au fost distribuite în comunitate de către stagiarii proiectului
- **500** de afişe ale proiectului au fost postate în cele 20 de locații ale proiectului, în spații publice, cabinete de circumscripție, spații ale administrațiilor locale, şcoli etc.
- **32** de articole de presă apărute în presa centrală şi locală, **1** interviu la Radio România Cultural, **25** de comunicate de presă (central sau local) pentru lansarea proiectului, selecție stagiari distribuite pe listele de discuții specializate

4. Instituțiile de învățământ selectate pentru a participa în proiectul „Cetățenie democratică”:

Județ	*Licee selectate*
Buzău	1. Colegiul Național „B.P.Haşdeu” 2. Colegiul Național „Mihai Eminescu” 3. Colegiul Economic
Alba	4.Colegiul Național "Horea Cloşca şi Crişan" Alba Iulia 5.Colegiul Economic "Dionisie Pop Marțian" Alba Iulia 6.Colegiul Tehnic "Alexandru Domşa" Alba Iulia
Neamț	7. Colegiul Tehnic "Gheorghe Cartianu" Piatra Neamț 8. Colegiul Național "Calistrat Hogaş" Piatra Neamț 9. Colegiul Național "Ştefan Cel Mare" Tîrgu Neamț
Constanța	10. Liceul Teoretic „Traian” 11. Colegiul Național Pedagogic „Constantin Brătescu”

	12. Colegiul Național „Mircea cel Bătrân” 13. Grup Şcolar Tomis, 14. Grup Şcolar Construcții Maşini, 15. Grup Şcolar Economic "Virgil Madgearu"
Hunedoara	16. Facultatea de Inginerie Hunedoara 17. Colegiul Național „Iancu de Hunedoara” 18. Colegiul Economic „Emanuil Gojdu”
Hunedoara	19. Liceul de Informatica Petroşani 20. Grup Şcolar „Dimitrie Leonida” Petroșani
Maramureş	21. Liceul Baia Sprie 22. Colegiul Național „Vasile Lucaciu” Baia Mare 23. Colegiul Național „Mihai Eminescu” Baia Mare
Bucureşti	24. Colegiul Național „I. L. Caragiale” 25. Colegiul Economic „A. D. Xenopol” 26. Liceul Bilingv „Decebal”

3. Pregătirea şi lansarea proiectului

Lansarea proiectului a fost o acțiune care a vizat cunoaşterea de către toți colaboratorii a filosofiei şi modelului promovat de inițiatori. Lansarea a urmărit şi producerea unei emulații la nivelul grupurilor țintă, astfel încât să se asigure o implementare de succes a programului, precum şi o multiplicare viitoare a rezultatelor acestuia.
Pregătirea proiectului a constat într-o serie de acțiuni desfăşurate în faza incipientă de desfăşurare a proiectului „Cetățenie democratică”: definitivarea planului de acțiune, promovarea proiectului, selecția stagiarilor, încheierea acordurilor de colaborare cu parlamentarii, selecția consilierilor județeni şi locali, atragerea instituțiilor societății civile.

3.1. Definitivarea planului de acțiune

Activitatea s-a desfăşurat în luna octombrie şi noiembrie 2005, când au avut loc întâlniri consultative prin care s-au cristalizat planul şi modalitățile de derulare a activităților proiectului. Concomitent, prin aceste întâlniri cu scopul definitivării strategiei de implementare, s-a urmărit crearea şi consolidarea echipei proiectului.

3.2. Promovarea proiectului

În această fază inițială a proiectului, promovarea a fost realizată prin materiale vizuale, comunicate de presă, un interviu la Radio România Cultural, articole în presa locală din circumscripții cu ocazia lansărilor locale, a întâlnirilor lunare şi a sesiunilor de educație pentru cetățenie democratică.
În lunile octombrie şi noiembrie au fost emise comunicate de presă. În noiembrie 2005 a avut loc, la Hotel Ibis Parlament din Bucureşti, lansarea oficială a proiectului, la care au participat parlamentari, consilieri, echipa proiectului, ziarişti, alte persoane interesate. Cu această

ocazie, a fost expusă filozofia proiectului, activitățile care urmau a fi întreprinse, au avut loc discuții între participanți și echipa de proiect, s-a derulat conferința de presă. Pe măsură ce s-a definitivat lista de județe în care să se facă implementarea proiectului, în fiecare dintre acestea au avut loc acțiuni de promovare/ lansare locale. Mass-media locală a fost invitată la toate întâlnirile de pe lângă cabinetele de circumscripție, aceste întâlniri având ulterior un puternic ecou în presă.
Nu a existat o dată comună pentru lansările oficiale la nivel local, astfel încât echipele locale împreună cu parlamentarii au decis momentul cel mai potrivit pentru organizarea conferințelor de presă.

SOCIAL 3

Vineri, 23 decembrie - Miercuri, 28 decembrie 2005

PNL BUZĂU

deţene

Proiectul „Cetăţenie Democratică", lansat astăzi şi la Buzău

Prima întâlnire a echipei locale pe Buzău a proiectului „Cetăţenie Democratică", organizat de Centrul Educaţia 2000+ şi finanţat de Uniunea Europeană, va avea loc astăzi, la ora 13.00, la sediul PSD.

La eveniment vor fi prezenţi deputatul Valeriu Ungureanu, consilierii locali şi judeţeni şi reprezentanţi ai societăţii civile, care vor constitui „echipa locală de proiect", urmând ca în fiecare lună membrii echipei locale formate din „parlamentari şi consilieri ai proiectului" să realizeze rapoarte şi recomandări pe probleme importante pentru comunitatea respectivă. Aceste rapoarte vor fi folosite de către parlamentari în activităţile de lobby pe care le vor desfăşura pentru rezolvarea problemelor respective, atât la nivel local, cât şi la nivel de Guvern şi ministere.

Proiectul „Cetăţenie Democratică" urmăreşte facilitarea comunicării dintre structurile politice alese şi cetăţeni şi creşterea implicării civice a tinerilor la nivelul celor 20 de circumscripţii electorale, având un buget total de 81.020 Euro.

C. IONESCU

1. Ecouri ale proiectului în mass-media: lansarea proiectului la Buzău

O serie de comunicate de presă au fost pregătite şi pe parcursul derulării proiectului, în fiecare moment semnificativ sau la finalul unei activități.

5 februarie 2006

Comunicat de presă

Relația dintre cetățean şi administrația publică, în dezbatere

Sâmbătă, 4 februarie 2006 a avut loc dezbaterea intitulată „Relația dintre cetățean şi administrația publică”. Derulată în cadrul proiectului „Cetățenie democratică” al Centrului Educația 2000+, dezbaterea s-a bucurat de participarea unora dintre consilierii municipali, a circa 15 reprezentanți ai societății civile, precum şi a senatorului Cristian Diaconescu şi a viceprimarului Nicolae Nemirschi.

Participanții la dezbatere au abordat subiecte precum „drepturile şi îndatoririle cetățeanului în raport cu administrația publică”, „caracteristicile democrației reprezentative şi ale democrației participative”, „responsabilitatea aleşilor în fața alegătorilor” sau „implicare civică”.

Schimbul animat de replici între consilierii municipali şi reprezentanții societății civile a generat formularea unui set de măsuri care ar putea duce la optimizarea relației dintre cetățeni şi administrația publică din municipiul Constanța. Astfel, consilierii, dar şi parlamentarii vor realiza o mai bună promovare a proiectelor lor legislative, aşa încât comunitatea să fie mai informată în legătură cu activitatea aleşilor. Pe de altă parte, e de dorit ca şi cetățenii, la rândul lor, să-i informeze pe reprezentanții politici despre problemele din cadrul comunității. Un alt deziderat constă în înființarea unor aşa-numite „microconsilii locale”, la nivelul cartierelor, cu rol consultativ în procesul decizional la nivelul comunității. Din aceste consilii ar urma să facă parte consilieri municipali, preoți, directori de şcoli şi alți reprezentanți ai microcomunității, urmând ca aceştia să contribuie la rezolvarea problemelor de tip administrativ din cartierul lor, dar şi la dezvoltarea comunității.
Pentru a stimula implicarea tinerilor în actul decizional, s-a propus accelerarea procesului de înființare a Consiliului Local al Tinerilor, o inițiativă deja existentă la nivelul Municipalității, în timp ce o altă măsură propusă se referă la derularea unei campanii de informare asupra drepturilor şi îndatoririlor cetățenilor, menită să fortifice comunitatea.

Scopul proiectului „Cetățenie democratică” este consolidarea încrederii cetățenilor în oficialii aleşi în cadrul structurilor politice centrale şi locale prin promovarea implicării active a acestora în comunitate şi încurajarea lor de a se alătura eforturilor organizațiilor neguvernamentale de îmbunătățire a calității vieții şi de consolidare a democrației în România. Proiectul se derulează cu implicarea a 20 de parlamentari din întreaga țară. În Constanța sunt 2 parlamentari implicați în acest proiect: senatorul PSD Cristian DIACONESCU şi deputatul PD Laurențiu MIRONESCU. Dezbaterea de sâmbătă s-a derulat cu sprijinul Hotelului Ibis Constanța.

Pentru informații suplimentare, vă rugăm contactați:
[...]

Aceste comunicate au fost preluate de o serie de cotidiene naționale şi locale, promovând proiectul pe scară largă şi facilitând acțiunile ulterioare ale stagiarilor:

06 februarie 2006
Ziua de Constanța

POLITIC

Marele absent social-democrat revine în teritoriu

Senatorul Cristian Diaconescu, interesat de responsabilitatea aleşilor

Parlamentarul PSD de Constanta, Cristian Diaconescu, a participat, sambata, la dezbaterea publica "Relatia dintre cetatean şi administratia publica" * Inexistent în teritoriu timp de un an şi jumatate, Cristian Diaconescu recunoaste aparitia unei "rafinate instrainari intre alesi şi alegatori" * În urma dezbaterii s-a hotarat

formularea unui set de masuri care ar putea duce la optimizarea relatiei dintre cetateni şi administratia publica din municipiu

Asa cum ameninta la inceputul anului, senatorul Partidului Social Democrat de Constanta, Cristian Diaconescu, a revenit în teritoriu "în forta". De data acesta, ca parlamentar implicat în proiectul "Cetatenie democrata", al Centrului Educatia 2000+. Astfel, în urma cu doua zile, a avut loc dezbaterea publica "Relatia dintre cetatean şi administratia publica", parte a proiectului mentionat. La eveniment au participat reprezentanti ai societatii civile, consilieri municipali, precum şi viceprimarul municipiului Constanta, Nicolae Nemirschi. Senatorul social-democrat Cristian Diaconescu, absent în circumscriptie anul trecut, s-a aratat interesat de subiecte precum "responsabilitatea alesilor în fata alegatorilor" şi drepturile şi indatoririle cetateanului în raport cu administratia publica. Cristian Diaconescu considera ca jumatate dintre parlamentari nu au ce sa caute în Parlament. În acest context, distantul parlamentar PSD de Constanta sustine ca "a aparut o rafinata instrainare intre alesi şi alegatori". Parlamentarul a recunoscut ca în multe tari responsabilitatile alesilor sunt mari. Totodata, social-democratul este de parere ca proiectul poate completa un deficit al zonei politice pe care insa nu-l recunoaste nici un politician. O solutie în acest sens vizeaza identificarea problemelor din teritoriu. Surprinzator, senatorul a declarat ca majoritatea cetatenilor care i s-au adresat nu au abordat probleme ale comunitatii.
Implicare activa!
Scopul proiectului "Cetatenie democratica" vizeaza consolidarea increderii cetatenilor în oficialii alesi din cadrul structurilor politice centrale şi locale. În opinia participantilor la proiect, masura se poate realiza prin promovarea implicarii active în comunitate.
În urma discutiilor s-a hotarat formularea unui set de masuri care ar putea duce la optimizarea relatiei dintre cetateni şi administratia publica din municipiul Constanta. Consilierii, dar şi parlamentarii, vor realiza o mai buna promovare a proiectelor lor legislative, astfel incat comunitatea sa fie informata în legatura cu activitatea alesilor. De asemenea, se doreste ca şi cetatenii sa-i informeze pe reprezentantii politici despre problemele din cadrul comunitatii. Un alt deziderat consta în infiintarea "microconsiliilor locale", la nivelul cartierelor, cu rol consultativ în procesul decizional la nivelul comunitatii. Din aceste consilii ar urma sa faca parte consilieri municipali, preoti, directori de scoli şi alti reprezentanti ai microcomunitatii. Pentru a stimula implicarea tinerilor în actul decizional, s-a propus accelerarea procesului de infiintare a Consiliului Local al Tinerilor, initiativa deja existenta la nivelul municipalitatii. O alta masura propusa se refera la derularea unei campanii de informare asupra drepturilor şi indatoririlor cetatenilor, menita sa fortifice comunitatea.
C.R.

3.3. Selecția stagiarilor

Pentru programul de stagiatură în cadrul cabinetelor de circumscripție ale parlamentarilor, au fost selecționați 20 de tineri, care au avut rolul de a sprijini şi organiza activitatea grupurilor consultative, asigurând buna lor funcționare şi legătura acestor grupuri cu comunitățile pe care le reprezintă, precum şi legătura între echipa de proiect şi grupurile consultative locale.

Un anunț de selecție a fost trimis pe toate canalele de diseminare a informației (email-uri, grupuri de discuție de profil, anunțuri au fost postate în universități sau au fost preluate de

ziarele locale). Acest anunț a fost făcut public după ce s-a încheiat selecția parlamentarilor, ocazie cu care s-a putut localiza proiectul. Astfel au fost căutați studenți sau absolvenți de științe politice sau administrative, prioritar, iar în județele unde nu exista acest tip de specializare, absolvenți de studii superioare. Anunțul a fost lansat pentru Alba, Buzău, București, Constanța, Covasna, Gorj, Harghita, Hunedoara, Ialomița, Iași, Ilfov, Maramureș, Mureș, Neamț, Prahova și Vrancea. În urma selecției pe baza CV-urilor (iar în unele cazuri recurgându-se și la interviuri telefonice) au fost aleși 20 de stagiari, câte unul pentru fiecare cabinet parlamentar al proiectului. Din comisia de selecție au făcut parte coordonatorul proiectului, precum și experți în științe politice și administrative.
Cei 20 de stagiari selectați astfel au îndeplinit rolul de coordonatori locali de activități în cadrul proiectului „Cetățenie democratică”.

3.4. Încheierea acordurilor de colaborare cu parlamentarii

Echipa de proiect a realizat un sumar al proiectului, pe care l-a distribuit membrilor Parlamentului României, alături de invitația de a participa în program. Doar 4 parlamentari s-au înscris din proprie inițiativă. Pentru a coopta în proiect mai mulți parlamentari, coordonatorul proiectului împreună cu experții în științe politice și administrative au alcătuit o bază de date cu parlamentarii care să fie invitați direct în proiect pe baza unor criterii cum ar fi: experiența în relația cu ONG-urile, activitatea atât din Parlament cât și în relația cu comunitatea, neimplicarea în scandaluri legate de corupție, abuz, etc., imagine credibilă în mass-media, neapartenența în partide cu ideologii extremiste, cunoașterea sistemului educațional românesc, etc. Astfel, s-a alcătuit o bază de date cu 40 de nume de parlamentari care au fost abordați direct prin invitație de către echipa proiectului. La selecția parlamentarilor a fost avută permanent în vedere asigurarea echidistanței politice, așadar a fost urmărită menținerea unui echilibru între partidele politice cărora le aparțin acești parlamentari, între cei aflați la guvernare și cei din opoziție. A fost acordată o atenție deosebită criteriului geografic, astfel încât s-a reușit asigurarea unei acoperiri echilibrate a zonelor și județelor, precum și reprezentarea echilibrată a sexelor și categoriilor de vârstă. Chiar dacă legea prevede că circumscripția electorală se referă la județ ca unitatea administrativă asociată, echipa de proiect a optat pentru o raportare la parlamentari și cabinete de circumscripție din următoarele motive:
1. resursele materiale ale proiectului au fost destul de limitate pentru a acoperi un județ întreg cu activitățile prevăzute;
2. în cazul în care 2 parlamentari din 2 partide diferite și-au exprimat interesul de a se implica în proiect, aceștia nu au fost refuzați, mai ales ca mulți dintre aceștia au cabinetele de circumscripție în orașe diferite ale aceluiași județ;
3. doi parlamentari activi într-un județ măresc șansele de reușită, precum și impactul proiectului în regiunea respectivă.
Aceste oportunități au fost discutate în cadrul întâlnirilor echipei de proiect, ajungându-se la concluzia că opțiunile rămân deschise atât timp cât nu exista multe astfel de cazuri și nu sunt schimbate prin acest lucru filozofia și activitățile proiectului propuse inițial. În consecință, în urma încheierii acordurilor care s-au făcut în lunile octombrie și noiembrie 2005, au fost cooptați în proiectul Cetățenie Democratică 20 de parlamentari, deputați și senatori, bărbați și femei cu vârste aproximative între 28 și 60, reprezentând 5 partide (PNL, PD, PSD, UDMR, PIN și un independent) iar proiectul s-a localizat în județele Alba, Buzău, București, Constanța, Covasna, Gorj, Harghita, Hunedoara, Ialomița, Iași, Ilfov, Maramureș, Mureș, Neamț, Prahova și Vrancea.

Au fost organizate întâlniri cu parlamentarii interesați de programul propus, pentru o prezentare mai detaliată a conceptului acestui program şi a activităților pe care le presupune implementarea sa cu succes.

3.5. Selecția consilierilor județeni şi locali

Pe măsură ce s-au stabilit județele în care au fost derulate activitățile proiectului, s-au organizat întâlniri cu membrii consiliilor județene şi cu consilierii locali din oraşele județelor respective, pentru a li se prezenta proiectul şi a solicita participarea lor la activitățile propuse. Din fiecare circumscripție electorală au fost invitați să participe în proiect câte cinci consilieri județeni şi 10 consilieri locali.
Activitatea s-a desfăşurat în lunile noiembrie şi decembrie 2005 şi a fost organizată de către stagiarii selectați în fiecare circumscripție, împreuna cu staff-ul cabinetului de circumscripție. După cum au menționat stagiarii în rapoartele elaborate, categoria de grup țintă reprezentată de consilieri a fost cea mai reticentă în ceea ce priveşte implicarea în proiect, majoritatea motivând prin lipsa timpului disponibil, lipsa încrederii în ONG-uri şi insuficiența câştigului material sau de imagine de pe urma proiectului. Totuşi, după un timp de reflecție al acestora asupra filosofiei proiectului, s-a reuşit cooptarea cel puțin acceptabilă a unui număr (redus) de consilieri județeni şi locali în fiecare echipă de proiect. Numărul consilierilor a variat în funcție de circumscripție sau de localizarea cabinetului parlamentar, însă, în medie, un număr de 15 membri ai consiliilor județene şi locale au fost implicați în proiect.

Lansarea programului în județul COVASNA
7 ianuarie 2006
Raportul primei întâlniri

Lansarea programului CETĂȚENIE DEMOCRATICĂ în județul Covasna a avut loc pe data de 07.01.2006., sâmbătă la ora 11.00 în Cabana Hatod (comuna Bățani Mari).
Au fost prezenți 26 de persoane: deputatul Antal Árpád András, 2 consilieri județeni, 8 consilieri locali, 9 reprezentanți ai organizațiilor neguvernamentale, primarul comunei Bățanii Mari, secretarul şi un referent al primăriei Baraolt, referentul biroului parlamentar Márton Árpád din Baraolt, reperezentantul ziarului regional Erdővidék şi subsemnatul Demeter Zoltán, coordonatorul programului în județul Covasna.

Membrii echipei din județul Covasna - în afara deputatului şi celor doi consilieri județeni care sunt locuitori ai municipiului Sfântu Gheorghe - reprezintă consilii, instituții şi organizații din localitățiile Depresiunii Baraoltului. Microregiunea din partea nord-vestică a județului Covasna numită Ținutul Pădurilor (Erdővidék) are în jur de 25.000 locuitori, majoritatea de etnie maghiară (peste 95 %). În depresiune se găsesc: oraşul Baraolt, 5 comune: Bățanii Mari, Brăduți, Vârghiş, Aita Mare şi Belin, şi încă 14 sate, care din punct de vedere administrativ fac parte din localitățile sus amintite.
La alcătuirea echipei – din care fac parte 42 de persoane – am avut grijă ca fiecare comună să aibă mai mulți reprezentanți (Baraolt 25, Bățanii Mari 3, Brăduți 5, Vârghiş 2, Aita Mare 2 şi Belin 2).
Totodată am avut grijă ca fiecare grup de vârstă să fie reprezentată în echipă: între 10-20 de ani 2 persoane, între 20-30 ani 7 pers., între 30-40 ani 15 pers., între 40-50 ani 13 pers., între

50-60 ani 4 pers., peste 60 ani o persoană.
La alegerea consilierilor am ales pe acei consilieri care ei însuşi fac parte dintr-o asociație sau fundație, aşa că în echipă sunt reprezentate aproape 30 de ONG-uri, cinci composesorate şi trei sindicate din regiune şi din județ.
Din echipă mai fac parte: 1 director de spital, 3 medici, 8 profesori – din care 3 directori de şcoală generală, 3 economişti, 4 ingineri, 1 sociolog, 1 politolog, 1 psihopedagog, 5 întreprinzători, 3 primari, 1 jurist, 1 preot, 2 elevi, 3 şefi de birou parlamentar, 3 ziarişti, 1 referent pentru tineret, 2 referenți culturali, etc ...

La începutul întâlnirii deputatul şi coordonatorul de program (subsemnatul) au salutat participanții. După ce fiecare invitat s-a prezentat şi a prezentat şi instituția, organizația reprezentată, participanții au aflat mai multe informații despre programul implementat din prezentările făcute de deputatul Antal Árpád András şi subsemnatul despre programul, instituția organizatoare (Centrul Educația 2000+). S-a vorbit despre formarea echipei, despre scopurile programului, despre activitățiile care trebuie derulate în cadrul proiectului şi despre rezultatele, efectele preconizate.
Dl. deputat Antal Árpád András şi-a formulat speranța că împreună cu participanții programului vom reuşi să găsim soluți viabile la multe probleme a regiunii şi, după terminarea programului, vom fi mai competenți cu toții pe domeniile noastre.
În cadrul întâlnirii au fost formulate mai multe idei şi propuneri privind completarea activităților care vor fi derulate în cadrul programului (realizarea bazei de date a resurselor umane a regiunii, realizarea bazei de date a personalităților originare din regiune şi a simpatizanților regiunii care trăiesc în afara județului şi a țării, realizarea unei broşuri despre regiune, amplasarea unor indicatoare la granițele regiunii, realizarea unui calendar al evenimentelor din regiune, etc.).
Tot în cadrul primei întâlniri am făcut o analiză SWOT a regiunii, constând în nominalizarea punctelor puternice şi slabe, a posibilităților de dezvoltare şi a primejdiilor care există în regiune.
La sfârşitul întâlnirii am fixat temele care vor fi dezbătute la întâlnirile următoare a proiectului: economia regiunii, sănătate, educație, cultură, administrația publică locală, organizații civile şi viața socială, regiuni, ocrotirea mediului, probleme sociale, drepturile omului, turism, tradiții.
Cei prezenți s-au înțeles că data următoarei întâlniri va fi 29 ianuarie şi va avea loc în satul Bățanii Mici, iar tema va fi: organizații civile şi viața socială.
La această întâlnire vor fi invitați primarii, viceprimarii, reprezentanții ONG-urilor din regiune (care nu sunt incluşi în program), şi mai multe specialişti în domeniul ONG-urilor.

Stagiar,
[...]

3.6. Atragerea instituțiilor societății civile

Un rol deosebit de important în acest proiect l-au avut organizațiile societății civile locale - organizații neguvernamentale, sindicate, patronate, organizații profesionale – care sunt implicate profund în viața comunității şi care au un rol deosebit în promovarea democrației pe plan local. Din fiecare județ au fost invitate să participe la activitățile proiectului organizații

nonguvernamentale, cu precădere cele care desfăşoară activități cu şi pentru tineri sau din domeniul democrație/ drepturile omului. Numărul acestora nu a putut fi unul normativ datorită faptului că în unele circumscripții numărul ONG-urilor sau asociațiilor active interesate de profilul proiectului „Cetățenie democratică” sunt reduse la 1 sau 2 (de exemplu, în județele Vrancea sau Neamț).

Impactul activităților proiectului „Cetățenie democratică”

Impactul proiectului „Cetățenie democratică” asupra grupurilor țintă poate fi urmărit pe niveluri diferite, fiecare dintre acestea putând fi detaliat în mod specific metodelor alese şi resurselor antrenate în derularea activităților de către echipa inițiatoare:

Cunoştințe
- cunoaşterea unor concepte de bază - democrație, cetățenie, drepturi şi responsabilități etc.;
- cunoaşterea modului de funcționare a instituțiilor democratice;
- înțelegerea rolului drepturilor omului în viața cotidiană.

Capacități
- capacitatea de a asculta opiniile celorlalți, de a-şi exprima şi argumenta propriile opinii;
- cooperare, interacțiune, organizarea şi participarea la activități sociale;
- promovarea şi apărarea drepturilor omului;
- capacitatea de informare, de evaluare a informațiilor, de recunoaştere a diferitelor forme de manipulare;
- capacitatea de influențare a deciziilor.

Atitudini şi valori
- sentimentul demnității umane, respectul față de sine şi față de ceilalți;
- responsabilitatea față de acțiunile proprii;
- interes față de viața comunității, solidaritatea;
- preocuparea pentru dezvoltarea personală şi pentru schimbări sociale benefice pentru semeni.

Activitățile desfăşurate se pot grupa pe două componente: activități în circumscripțiile electorale şi activități de educație pentru cetățenie democratică.

1. Impactul activităților din circumscripțiile electorale

Practica anilor de democrație în România a arătat că se produce o ruptură esențială în ceea ce priveşte comunicarea între cetățeni/ comunitate şi oficialii aleşi în structurile politice locale sau centrale, imediat ce procesul electoral ia sfârşit. Tocmai de aceea, acest proiect şi-a propus în mod expres promovarea unui model de lucru şi comunicare în cadrul circumscripției, model care să asigure transparența activității oficialilor aleşi în cadrul structurilor politice centrale şi locale şi totodată să apropie acțiunile reprezentanților politici de cetățeni, de problemele acestora.

1.1. Activitățile în cabinetele de circumscripție

Prin activitatea desfăşurată în cabinetele de circumscripție, prin colaborarea cu echipa de proiect (inclusiv cu stagiarii) şi cu organizațiile societății civile locale, parlamentarii au avut

posibilitatea să identifice prioritățile locale şi astfel să-şi îmbunătățească activitatea în teritoriu. Contactul cu tinerii – prin activitățile de educație pentru cetățenie democratică – a condus la o mai bună înțelegere de către tineri a rolului pe care instituția parlamentarului şi parlamentul în totalitate îl joacă în cadrul statului democratic.
Principalele obiective ale activității în cabinetele de circumscripție au fost stabilite după cum urmează:

- dezvoltarea unor relații permanente şi într-un cadru organizat cu organizațiile societății civile locale şi implicit cu alegătorii
- furnizarea unui sprijin concret pentru ca deputatul să devină purtător de cuvânt în probleme importante pentru circumscripție
- comunicarea permanentă cu alegătorii
- dezvoltarea unei relații cu anumite grupuri de interes din circumscripție
- dezvoltarea unei relații permanente cu administrația locală

Pentru atingerea acestor obiective, au fost desfăşurate câteva acțiuni specifice. Lunar, la cabinetul de circumscripție al parlamentarului au fost organizate întâlniri consultative cu membrii echipelor locale. La aceste întâlniri au fost invitați să participe, în funcție de agenda parlamentarului respectiv şi de problemele specifice ale fiecărei comunități, şi reprezentanți ai:

- organizațiilor neguvernamentale active în domeniile respective (dezvoltare economică, educație, sănătate, drepturile omului, protecția mediului, cultură, etc.)
- asociaților de afaceri, patronale sau profesionale
- administrației publice locale.

Membrii echipelor locale au realizat rapoarte şi recomandări pe probleme importante pentru comunitatea respectivă. Aceste rapoarte au fost folosite de către parlamentari în activitățile de lobby pe care le-au desfăşurat şi le desfăşoară pentru rezolvarea problemelor respective, atât la nivel local cât şi la nivel de Guvern şi ministere.
Consilierii locali şi cei județeni şi-au prezentat activitatea şi au solicitat opinia şi/sau sprijinul cetățenilor cu privire la rezolvarea unor probleme de interes pentru comunitate. De asemenea, parlamentarii au avut posibilitatea de a face prezentări ale activității desfăşurate în parlament, a poziției pe care o au față de anumite inițiative legislative aflate în dezbaterea comisiilor sau a plenului şi de a solicita sprijinul alegătorilor din circumscripția electorală pe care o reprezintă în susținerea poziției lor. Problemele identificate ca fiind de interes major pentru circumscripția pe care o reprezintă şi care nu îşi pot găsi o rezolvare pe plan local fac obiectul activităților de lobby pe care parlamentarii le efectuează la comisiile parlamentare sau la ministerele de resort.
După fiecare sesiune consultativă, au fost realizate rapoarte care cuprind subiectele discutate, soluțiile propuse şi, atunci când este cazul, ce s-a realizat deja pentru soluționarea problemei respective.

Prin activitatea desfăşurată în cabinetele de circumscripție, prin colaborarea cu echipa de proiect (inclusiv cu stagiarii) şi cu organizațiile societății civile locale, s-a încercat dezbaterea unor probleme existente la nivel de comunitate, precum şi prospectarea unor soluții viabile pentru aceste probleme. Lunar, începând din luna decembrie 2005, echipele de proiect din fiecare circumscripție au dezbătut probleme stringente ale comunității, invitând la aceste dezbateri personalități locale din domeniul pus în discuție în luna respectivă: educație, asistență socială, administrație publică, mediul de afaceri, asociațiile de proprietari etc.
Întâlnirile au avut ca scop dezvoltarea unor relații permanente şi într-un cadru organizat cu organizațiile societății civile locale şi implicit cu alegătorii. Echipa de proiect a reuşit, în timp, să ofere astfel unui sprijin concret pentru ca deputatul să devină purtător de cuvânt în

problemele importante din circumscripție. Prin participarea administrației locale la întâlniri şi prin demararea de acțiuni concrete – interpelări, proiecte de legi, hotărâri de CJ sau CL – s-a urmărit consolidarea relației cu comunitatea. Pe de altă parte, parlamentarii pot beneficia de sprijinul comunității doar demonstrând o implicarea activă în circumscripție – astfel, prin seria de întâlniri organizate în cabinetele de circumscripție, proiectul „Cetățenie democratică” a reuşit să contribuie la creşterea încrederii instituțiilor societății civile şi a cetățenilor în parlament.
Prin participarea la întâlnirile lunare de la cabinetul de circumscripție, dar şi prin activitățile educației pentru cetățenie democratică, toți cei implicați au avut ocazia de a-şi pune în valoare capacitățile de comunicare, de a învăța ceva nou, de a respecta puncte de vedere, de a avea o dezbatere constructivă, orientată eficient către soluționarea de probleme. Aceste întâlniri au oferit atât reprezentaților politici cât şi celorlalți actori sociali participanți posibilitatea de a-şi confrunta „agendele”, a aborda o tematică relevantă pentru problemele locale cu care se confruntă circumscripția şi de a căuta modalități de soluționare a lor specifice exercițiului democratic, în funcție de statutul pe care îl dețin în circumscripție.

Diversitatea tematicii întâlnirilor lunare şi a activităților din diferitele circumscripții relevată de numeroasele rapoarte întocmite de stagiari, reflectă modul în care scopul acestui proiect a fost receptat de către participanți. Fiecare circumscripție s-a centrat pe acele probleme care preocupă alegătorii, chiar dacă acestea nu au putut fi epuizate. Însă, însuşi existența unui discurs comun pe marginea acestor probleme între diferiții actori sociali, reprezintă un exercițiu democratic util şi foarte necesar atât pentru reprezentanții politici, cât şi pentru alegători.

Un exemplu în acest sens este întâlnirea care s-a petrecut în comuna Brăduți, în județul Covasna, unde participarea diverşilor reprezentanți a fost largă. Întâlnirea a avut ca tematică „Asociațiile de dezvoltare locale (microregionale)”, scopul fiind acela de a familiariza şi focaliza acțiunile viitoare privind înființarea acestor asociații cu rol important în dezvoltarea locală.

Raportul întâlnirii din februarie
Județul COVASNA, com. Brăduți

Tema: Asociații de dezvoltare locale (microregionale)

A treia întâlnire a programului CETĂȚENIE DEMOCRATICĂ în județul Covasna a avut loc pe data de 04.03.2006., sâmbătă între orele 11-15 în sala mică a căminului de cultură din comuna Brăduți.
Au fost prezenți (37 de persoane – dintre care 17 au fost prezenți la prima întâlnire şi 12 la a doua întâlnire): Antal Árpád András - deputat, Demeter János – preşedintele Consiliului Județean Covasna, Vajda Lajos – vicepreşedintele Consiliului Județean Covasna, Klárik László – directorul departamentului de reformare a administrației publice din Ministerul Administrației şi Internelor, Gergely András, primarul comunei Sânmartin (jud. Harghita), 3 consilieri județeni, 5 consilieri locali, 12 reprezentanți ai organizațiilor neguvernamentale din Depresiunea Baraolt, primarii din: Aita Mare, Bățani Mari şi Brăduți, viceprimarii din Baraolt şi Brăduți, secretarul primăriei din Baraolt, referentul biroului parlamentar al deputatului

Márton Árpád din Baraolt, reperezentanții ziarelor Erdővidék şi Háromszék, 2 studenți şi subsemnatul Demeter Zoltán, coordonatorul programului în județul Covasna.
Totodată a participat la întâlnire ca invitat şi Kancsár Krisztián – ambasadorul de tineret al oraşului Dabas (Ungaria) în Baraolt.

După prezentările de rigoare subsemnatul - pentru cei care încă n-au cunoscut - am prezentat pe scurt programul Cetățenia Democratică, înşirând organizatorul, scopul, obiectivele, grupurile de țintă, activitățile şi rezultatele, efectele preconizate a programului. Totodată am prezentat pe scurt rezumatul celor două întâlniri precedente.
În prima parte a întâlnirii dl. Klárik László – directorul departamentului de reformare a administrației publice din Ministerul Administrației şi Internelor a prezentat tipurile şi modelele de microregiuni existente în Uniunea Europeană.
În cadrul prezentării invitatul a remarcat rolul important a microregiunilor (asociațiilor de dezvoltare locală) în păstrarea identității regionale şi culturale, în dezvoltarea economică locală, în sănătate şi învățământ, în ocrotirea mediului şi alte domenii care privesc o microregiune. Totodată a vorbit despre procesul de reformare a administrației publice din România şi despre necesitatea continuării descentralizării administrației publice.
Următorul invitat dl. Gergely András, primarul comunei Sânmartin, preşedintele Asociației de dezvoltare microregională din sudul județului Harghita a prezentat asociația care s-a format cu participarea a 12 consilii locale, a mai multor organizații civile şi persoane fizice cu scopul dezvoltării pe mai multe nivele a microregiunii (în județul Harghita în ultimii zece ani au fost înființate 15 asociații microregionale – în județul Covasna până în prezent prefectura a declarat ilegale încercările de înființare a asociațiilor microregionale!!!). În opinia invitatului o asociație microregională funcționează eficient numai dacă are un manager priceput, dacă are destule fonduri pentru funcționarea asociației şi pentru părțile proprii din bugetele proiectelor căştigate, şi dacă există încredere reciprocă între membrii asociației. Totodată a prezentat realizările şi proiectele în curs de desfăşurare a asociației.
După prezentări la cererea deputatului Antal Árpád András domnii Demeter János şi Vajda Lajos, preşedintele şi vicepreşedintele Consiliului Județean Covasna au prezentat proiectele județene privind înființarea unor asociații microregionale în județ.
Primarii, viceprimarii, consilierii şi reprezentanții ONG-urilor prezenți au fost de acord cu necesitatea înființării unei asociații microregionale în depresiunea Baraolt care ar cuprinde oraşul Baraolt şi cele cinci comune din împrejurimi, împreună cu satele componente. Primarii au avut deja întâlniri cu acest scop, şi în viitorul apropiat cu sprijinul consiliului județean vor demara procesul juridic pentru înființarea acestuia.

Cei prezenți s-au înțeles că data următoarei întâlniri va fi 1 aprilie, sâmbătă ora 11 şi va avea loc în comuna Bățani Mari, iar tema va fi: Agricultura şi silvicultura în depresiunea Baraolt.
La această întâlnire vor fi invitați pe lângă membrii echipei din program deputatul Tamás Sándor din Tg. Secuiesc, primarii şi viceprimarii din microregiune, reprezentanții Consiliului Județean, reprezentanții celor două Ocoluri Silvice private din depresiune, preşedinți de composesorate şi alți specialişti în domeniile susmenționate.

Demeter Zoltán,
stagiar, şef cabinet parlamentar,
coordonatorul programului în jud. Covasna.

În circumscripția electorală Petroşani, temele de dezbatere ale întâlnirii din martie, stabilite de participanții la întâlnirile lunare precedente, au fost debutul educației pentru cetățenie democratică în licee şi activitatea organizațiilor neguvernamentale. Ambele teme de discuție vizează două componente esențiale ale cetățeniei democratice.

Raport de activitate
Circumscriptia electorală Petroşani
martie 2006

Intalnirea lunară din circumscriptia electorala Petrosani a avut loc pe data de 9 martie 2006 la sediul Primariei Petrosani.
La intalnire a fost prezenta echipa de lucru în formula expusa în anexa.
Intalnirea a inceput cu prezentarea acelor membrii din echipa care au lipsit de la prima intalnire. Deasemena au fost prezenti reprezentanti ai celor trei institutii de invatamant selectate pentru sesiuniile de educare în spiritul Cetateniei democratice. Cele trei institutii de invatamant sunt: Liceul de Informatica Petrosani, Grupul scolar „Dimitrie Leonida” Petrosani, şi Liceul Teoretic Petrosani.
Primul punct supus atentiei celor prezenti a fost debutul educatiei pentru Cetatenie Democratica în licee. S-a hotarat modalitatea de formare a grupelor de elevi care vor participa în proiect şi activitatiile care se vor desfasura la clase sau în visite de studiu la intalnirile consilierilor, cabinetul deputatului din circumscriptie, sediul primariei etc.
Urmatoarele subiecte abordate au fost dupa cum urmeaza:
- nevoile percepute la nivelul organizatiilor non-guvernamentale şi mijloace de solutionare
- relatia Consiliului local şi judetean cu ONG-urile.

Pentru ca principalele nevoi percepute la nivelul ONG-urilor au fost lipsa banilor şi a cunostiintelor în scopul scrierii proiectelor şi a cererilor de finantare, în timpul dezbaterii acestor doua subiecte s-au prezentat anumite legi prin care se reglementeaza veniturile asociatiilor, organizatiilor şi fundatiilor, prezentarea mai multor grupuri de discutii de unde ONG-urile pot gasi informatii despre finantari, cerereri de finantare şi consiliere în domeniul scrierii cererilor de finantare cat şi alte organizatii non-guvernamentale sau institutii care ofera instruire în acest scop, în mod gratuit sau nu. De asemenea s-a luat în considerare posibilitatea cererii unei anumite sume de bani Consiliilor locale şi modul în care se scrie o astfel de cerere pentru a primi suma dorita şi modalitatea de evaluare a cererilor de finantare inaintate Consiliului local şi altor fiantatori.
Tema care se va dezbate la urmatoarea intalnire va fi aceea a lipsei locurilor de munca în Valea Jiului. Pentru aceasta vom avea invitati, reprezentanti ai Inspectoratului Teritorial de Munca şi a Centrului de Recalificare şi Formare Profesionala pentru a supune dezbaterilor strategia acestora pe termen scurt şi lung, pentru a vedea daca cursurile oferite pentru calificare şi recalificare sunt intradevar folositoare pe piata muncii şi în sectoarele
Persoanelor care nu au putut fi prezente la intalnire, li s-a trimis prezentul raport de activitate în format electronic pe adresele de e-mail furnizate anterior.
Ca şi la prima intalnire a echipei de lucru au fost prezenti reprezentantii presei locale, aceastia urmand sa fie invitati la fiecare intalnire a echipei. Raportul a fost intocmit la data de 11 ianuarie 2006 de catre stagiar Andreea Maris.

1.2. Activitățile stagiarilor

Programul de stagiatură este o componentă importantă a acestui proiect şi are un rol deosebit de important în realizare obiectivelor propuse. Cei 20 de tineri care au participat la programul de stagiatură din cabinetele parlamentare de circumscripție au fost implicați în facilitarea unei mai bune comunicări între echipele locale şi cetățenii din comunitatea respectivă. De asemenea, stagiarii au fost cei care au asigurat coordonarea şi coerența tuturor activităților derulate pe plan local, lucrând împreună cu specialiştii din echipa de proiect, alături de *staff*-ul cabinetului de circumscripție şi de întreaga echipă locală pentru realizarea materialelor informative şi organizarea activităților de educație pentru cetățenie democratică.
Pentru finalizarea stagiaturii, fiecare tânăr a desfăşurat minimum 350 de ore de activitate. Principalele responsabilități ale fiecărui stagiar au fost:
- Asigurarea legăturii între echipele locale şi echipa de proiect;
- Facilitarea activității echipelor locale;
- Colaborarea în realizarea materialelor informative şi a rapoartelor parlamentarilor.

După fiecare activitate, stagiarii au întocmit un raport şi, după caz, o listă de participanți. De asemenea stagiarii împreuna cu echipa locala au propus şi selectat şcolile participante în cadrul activităților de educație pentru Cetățenie Democratică.
Prin acest program, tinerilor li s-a oferit posibilitatea de a cunoaşte modul real de funcționare al acestei instituții reprezentative pentru statul democratic – instituția parlamentarului, procedurile de lucru, atribuțiile şi activitățile sale etc. De asemenea, au avut posibilitatea să participe activ la viața publică şi să reprezinte interesele tinerilor din regiune, în procesul de luare a deciziilor privind soluționarea problemelor comunității.

Eficiența activității stagiarilor a fost demonstrată de măsura în care au reuşit să alăture la discuții reprezentanți ai diferitelor categorii de actori (fie reprezentanți ai autorităților centrale – Parlamentul României –, fie reprezentanți ai autorităților locale, fie reprezentanți ai asociațiilor locale sau centrale, ai mass-media, ai societății civile etc.), să păstreze activ interesul pentru desfăşurarea întâlnirilor locale, să disemineze informația relevantă pentru scopurile proiectului şi să furnizeze echipei de coordonare a proiectului paşii importanți făcuți la nivel local.

RAPORT
privind lansarea proiectului
„CETĂȚENIE DEMOCRATICĂ”
Județul Alba

Proiectul „CETĂȚENIE DEMOCRATICĂ”, având ca scop principal consolidarea încrederii cetățenilor în oficialii aleşi în cadrul structurilor politice centrale şi locale, este implementat, alături de alte județe ale tării, şi în județul Alba.

Lansarea proiectului a avut loc la Alba-Iulia sub girul Biroului senatorial George Cristian MAIOR în data de 27.01.2006, ora 1500. La acest eveniment au participat consilieri locali, consilieri județeni, reprezentanți ai societății civile, ONG-urilor şi mass-media. Lista persoanelor prezente la eveniment a fost transmisă Centrului Educația 2000+ imediat după lansarea proiectului.

Evenimentul a început cu prezentarea proiectului „CETĂȚENIE DEMOCRATICĂ” urmată

de un discurs al domnului senator George Cristian MAIOR pentru ca, apoi, participanții la eveniment să discute pe marginea proiectului menționat. În cadrul acestor discuții punctele principale au fost următoarele:

- deschiderea manifestată de ceilalți parlamentari cu privire la acest proiect;
- efectele pozitive ale relațiilor dintre parlamentari şi cetățeni rezultate ca urmare a derulării acestui proiect;
- îndrumarea cetățenilor în rezolvarea problemelor cu care aceştia se confruntă;
- formarea culturii politice a cetățenilor;
- mediatizarea problemelor existente la nivel local şi județean, precum şi necesitatea unei implicări mult mai active a autorităților locale în viața politică, culturală, social-economică a județului;
- efectele introducerii votului uninominal la nivel național şi județean;
- inițierea, la nivel județean, a unor proiecte de hotărâri;
- o mai bună informare a cetățenilor privind viața politică din România şi modalitățile prin care aceştia pot apela, pentru rezolvarea problemelor, la reprezentanții aleşi;
- transparența activității senatorului George Cristian MAIOR, precum şi posibilitățile de îmbunătățire a acesteia în teritoriu.

În cadrul lansării proiectului s-au conturat câteva teme de discuție pentru următoarele întâlniri, problematica stabilită pentru viitoarea întrunire a echipei de proiect fiind cea legată de educație.

Participanții la acest eveniment şi-au manifestat încrederea în buna desfăşurare a proiectului „CETĂȚENIE DEMOCRATICĂ” la nivel local şi județean, fiind plăcut impresionați de acceptul domnului senator George Cristian MAIOR privind implicarea domniei sale în implementarea proiectului, în ciuda riscurilor generate de monitorizarea activității sale în teritoriu.

Întocmit,
Stagiar
.....

1.3. Colaborarea cu organizațiile societății civile

Organizațiile societății civile care sunt profund implicate în viața comunităților în care îşi desfăşoară activitatea şi care cunosc problemele cu care se confruntă comunitatea/ cetățenii, nevoile acestora, au avut un rol foarte important în activitatea echipelor locale. Participarea acestor organizații la identificarea şi la soluționarea unor nevoi ale comunităților din care provin, precum şi asumarea rolului de multiplicatori de informație, a condus la creşterea gradului de participare civică, în cadrul circumscripțiilor electorale participante în proiect. Ca membri în echipele locale de proiect, organizațiile nonguvernamentale au propus tematica întâlnirilor şi s-au implicat activ în dezbateri.
Colaborarea dintre partenerii sociali şi, implicit, colaborarea acestora cu cetățenii din circumscripții a reprezentat, în fapt, o împuternicire a acestora din urmă, pentru a-şi îmbunătăți viața şi comunitatea. Creşterea numărului de cetățeni care îşi asumă în mod direct

propriul lor destin are ca efect combaterea neimplicării şi funcționarea procedurilor democratice prin politica participării active la rezolvarea problemelor practice din comunitate. Cooptarea în echipele locale a administrației centrale şi locale, dar şi a societății civile şi a cetățenilor a făcut ca întâlnirile să ofere un spațiu real de dezbatere, în care comunitatea şi administrația se ascultă reciproc, încercând să-şi formuleze un punct de vedere şi să găsească soluții în funcție de problemele aduse în discuție.

Raportul întâlnirii din luna februarie
Bucureşti, 28.02.2006
Tema întâlnirii: Cooperarea ONG-uri – Administrație

În cadrul acestei întâlniri, care a avut loc în aceeaşi locație ca şi celelalte două întâlniri precedente din Calea Buzeşti, Nr 75, et 4, sector 1, Bucureşti, au participat 15 invitați. Întâlnirea a avut loc la ora 17, marți 28 februarie 2006.

După salutările de început şi o scurtă prezentare a precedentelor întâlniri, s-au discutat progresele făcute în realizarea proiectelor, de acum comune, dintre participanții la program şi s-a ajuns la concluzia că deja s-a ajuns la o parte din realizări: respective domnul Adâr a reuşit sa facă în cadrul colaborării dintre Primăria Bucureşti şi instituțiile de cultură ale oraşului, prin subvenționarea acestora, un program care să ofere studenților Universității Bucureşti un anumit număr de bilete gratuite în cadrul spectacolelor din teatrele Bucureştene, urmând a se realiza demersuri şi pentru realizarea celorlalte probleme ale studenților: cele mai importante părând la momentul respectiv realizarea unei linii speciale de transport care să facă legătura cu platforma Măgurele a Universității Bucureşti, platformă pe care sunt cazați un număr destul de mare de studenți ce nu au posibilitatea de a ajunge la cursurile ținute în centrul Capitalei din cauza inexistentei unui mijloc de transport.
Celelalte asociații s-au declarat mulțumite de colaborarea începută cu reprezentanții administrației locale şi s-au stabilit în continuare scopul realizării proiectelor începute.
A 4-a întâlnire a fost stabilită pentru data de 28 martie 2006 în cadrul aceleiaşi locații.

.....
Stagiar, proiect “Cetățenie Democratică
coordonatorul programului pe lângă
deputatul Cosmin Guşă în Bucureşti

Bucureşti,
1.03.2006

Raportul întâlnirii din ianuarie
Județul COVASNA, sat. Bățani Mici - 29.01.2006

Tema: Viața socială şi ONG-urile

A doua întâlnire a programului CETĂȚENIE DEMOCRATICĂ în județul Covasna a avut loc pe data de 29.01.2006., duminică între orele 12-17 în parohia reformată veche din satul Bățani

Mici.
Au fost prezenți (42 de persoane – dintre care 12 au fost prezenți şi la prima întâlnire): deputatul Antal Árpád András, 3 consilieri județeni, 4 consilieri locali, 17 reprezentanți ai organizațiilor neguvernamentale din Depresiunea Baraolt, primarul comunei Belin, viceprimarii comunelor Bățanii Mari şi Belin, secretarul primăriei din Belin, un referent al primăriei Baraolt, un referent al primăriei din Ilieni, preotul reformat din Bățani Mici, referentul biroului parlamentar al deputatului Márton Árpád din Baraolt, reperezentanții ziarelor Erdővidék şi Háromszék, şi subsemnatul Demeter Zoltán, coordonatorul programului în județul Covasna.
Totodată au participat ca invitați la întâlnirea noastră: Klárik László – directorul departamentului de administrație publică a Ministerului de Interne şi Adm. Publică, Ördög Gyárfás Lajos – şeful de birou al departamentului Înv.,Cultură, Sănătate, Tineret, Probleme sociale şi relații cu ONG-uri al Consiliului Județean Covasna, Mágori István – referentul Centrului de Cultură al Județului Covasna, Csáki Rozália – Fundația Civitas din Odorheiu Secuiesc, Laczkó Albert Elemér – primarul din Remetea (HR) şi Kancsár Krisztián – ambasadorul de tineret al oraşului Dabas (Ungaria) în Baraolt.

După prezentările de rigoare am vorbit pe scurt din nou despre organizatorul, scopul, obiectivele, grupurile de țintă, activitățile şi rezultatele, efectele preconizate a programului Cetățenia Democratică.
Dl. Ördög Gyárfás Lajos, şeful de birou al departamentului Înv.,Cultură, Sănătate, Tineret, Probleme sociale şi relații cu ONG-uri al Consiliului Județean Covasna şi Mágori István, referent al Centrului de Cultură al Județului Covasna, au prezentat instituțiile reprezentate şi activitatetea specifică a acestora pe care depun în beneficiul organizațiilor neguvernamentale din județul Covasna. Totodată cei doi specialişti au oferit ajutorul personal şi a instituțiilor reprezentate reprezentanțiilor ONG-urilor prezenți.
În continuare dl. Demeter László consilier local, preşedintele Asociației Culturale Gaál Mózes din Baraolt a prezentat pagina de internet al asociației (www.erdovidek.ro) care prezintă Depresiunea Baraoltului (istorie, economie, turism, cultură, instituții, ONG-uri, etc.) şi a rugat pe cei prezenți să ajute în completarea şi lărgirea datelor şi informațiilor prezentate pe pagină.
După prezentarea website-ului d-ra Csáki Rozália, reprezentantul Fundației Civitas (www.civitas.ro) din Odorheiu Secuiesc a prezentat programul „ADL - Agent de dezvoltare locală” (alte informați la: www.lda.ro).
În continuare Laczkó Albert Elemér – primarul din Remetea (HR) a vorbit despre relația dintre consiliile locale, primării şi ONG-uri. În comuna Remetea există 15 ONG-uri. Consiliul local sprijină activitatea acestora, pe baza unei întâlniri cu ONG-urile (întâlnire la care reprezentanții civili vorbesc despre realizările şi planurile lor), printr-un fond special pe care consiliul împarte pe baza proiectelor depuse.

În partea a doua a întâlnirii, după prezentarea listei cu organizațiile din regiune de către Demeter Zoltán, a urmat o convorbire despre viața comunităților şi organizațiile neguvernamentale din Depresiunea Baraoltului.
D-ra Benedek Márta, consilier local şi preşedintele Asociației Bodvaj a vorbit despre necesitatea sprijinirii ONG-urilor de către consiliile locale şi instituțiile publice, pentru că ONG-urile activează în diferite domenii în care autoritățiile publice n-au capacitatea să o facă din lipsă de specialişti, timp, experiență, precum şi din cauza resurselor financiare limitate de care dispun autoritățile publice.
Dl. Farkas Vilmos, preot reformat a prezentat rolul restrâns al religiei şi al instituțiilor bisericii în viața comunităților de după revoluția din 1989.

Dl. Derzsi Sámuel preşedintele Asociației Dobo-Valal spune că biserica trebuie să aibă putere de coheziune asupra comunității. Totodată crede că problemele ONG-urilor din regiune sunt lipsa unor strategii pe termen lung, a planurilor de acțiune pe 3-5 ani, şi lipsa de comunicare şi cooperare dintre asociațiile cu aceleaşi scop şi obiective. Cooperarea şi parteneriatele dintre organizațiile neguvernamentale ar ajuta la realizarea scopurilor şi obiectivelor definite.
Deputatul Antal Árpád András: Comunitatea, societatea civilă şi individul au nevoie de exemple pozitive să aibă pe cine să urmeze. Nu e destul să ai un conducător carizmatic, ci comunitatea are nevoie de mai mulți conducători, exemple mici.
Dl. Klárik László, director al departamentului de administrație publică a Ministerului de Interne şi Adm. Publică: un ONG are activitate eficientă, când are cât mai mulți membrii şi simpatizanți.
D-ra Hoffmann Edit vorbeşte despre necesitatea unui centru civil în regiune care ar ajuta activitatea ONG-urilor, un loc unde găsesc informațiile necesare şi unde ele periodic se pot întâlni.
Demeter Zoltan crede că formarea microregiunii „Erdővidék” va ajuta în rezolvarea unora dintre problemele sus amintite, din acest motiv propune ca tema următoare să fie despre regiuni, administrație locală şi dezvoltarea acestora.
Cei prezenți s-au înțeles că data următoarei întâlniri va fi 4 martie, sâmbătă ora 11 şi va avea loc în casa de cultură din comuna Brăduți, iar tema va fi: Regiuni, microregiuni şi administrație locală.
La această întâlnire vor fi invitați pe lângă membrii echipei din program primarii, viceprimarii din regiune, reprezentanții Consiliului Județean, reprezentanții Ministerului de Interne şi Administrației Publice, şi alți specialişti în domeniile susmenționate.
În sfârşit deputatul Antal Árpád András a reflectat la faptul că cheia dezvoltării este resursa umană, şi ca urmare îl roagă pe cei prezenți să contribuie la realizarea datei de baze a resurselor umane din regiune.

Stagiar,
[...]
şef cabinet parlamentar,
coordonatorul programului în jud. Covasna

1.4. Comunicarea cu cetățenii

Din practica instituțiilor democratice s-a observat că foarte mulți cetățeni nu cunosc rolul, atribuțiile şi responsabilitățile diferitelor instituții ale statului democratic şi, drept urmare, atunci când au de rezolvat o problemă nu ştiu cui să se adreseze.
Stagiarii, împreună cu experții din echipa de proiect şi cu sprijinul echipelor locale, au realizat o serie de materiale informative despre proiectul Cetățenie Democratică, materiale care au fost distribuite către cetățeni. Au fost elaborate, tipărite şi distribuite un număr de 2400 de pliante care conțin în principal rolul şi atribuțiile Parlamentului, Primarului, Consiliului Local şi Consiliului Județean. Copii ale acestor pliante au fost lipite la cabinetele de circumscripție, administrație locala, instituții de învățământ şi în diverse locuri publice pentru o mai bună informare a cetățenilor. De asemenea, copii ale acestor pliante au fost lipite în mijloacele de transport în comun.

1.5. Raportul de activitate al parlamentarului

Pentru contribui la o mai bună înțelegere a activității şi a rolului parlamentarului într-o societate democratică şi pentru a creşte transparența activității derulate de către acesta, fiecare dintre cei 20 de parlamentari participanți în proiect a realizat un raport de activitate. Raportul de activitate al parlamentarului a fost realizat la încheierea primului an de mandat şi a cuprins următoarele informații:

- o prezentare succintă a platformei sale electorale;
- planul de activitate pentru primul an al mandatului;
- un sumar al activității desfăşurate în parlament în primul an de mandat: luări de cuvânt în plen, propuneri legislative inițiate, întrebări şi interpelări, moțiuni semnate etc.;
- problemele cetățenilor din circumscripție – prin analiza scrisorilor primite de parlamentar şi a problemelor pe care cetățenii le ridică cel mai frecvent în audiențe.

Raportul de activitate a fost difuzat către presa locală spre publicare şi prezentare, în vederea informării cetățenilor.

Acest tip de activitate cuprinsă în cadrul proiectului a avut ca scop înțelegerea misiunii pe care reprezentanții alegătorilor o au pentru circumscripția pe care o reprezintă. Cunoaşterea de către alegători a activității parlamentarilor constituie un punct de plecare în stabilirea unui parteneriat real între acesta şi actorii sociali din circumscripție. Un astfel de raport poate să reflecte în ce măsură preocupările parlamentarilor coincid cu problemele reale cu care circumscripția se confruntă şi cât de eficiente sunt inițiativele lor la nivel central şi local, dar şi responsabilitatea pe care o dețin şi necesitatea ca activitatea lor să fie cunoscută de alegători. Din acest motiv, reprezentanții mass-media au avut un rol bine precizat în proiect.

Un exemplu de astfel de raport este prezentat în cele ce urmează.

RAPORT de activitate al parlamentarului
Ungureanu Valeriu Alexandru
– deputat în circumscripția electorală nr.10 Buzău –

Participarea la proiectul „Cetățenie Democratică” a reprezentat o componentă importantă a tabloului complex al activității deputatului Ungureanu Valeriu Alexandru, ca principal instrument pentru modificarea, în sens pozitiv, a raporturilor dintre aleşii politici şi cetățeni.

În urma alegerilor parlamentare din 2004, domnul Ungureanu Valeriu Alexandru, a fost ales deputat în circumscripția electorală nr.10 Buzău, pe listele Uniunii Naționale PSD + PUR, fiind validat în data de 17 decembrie 2004, aflat la primul mandat de parlamentar.

Primul an de activitate în calitate de deputat a reprezentat şi capacitatea de analiză şi reflecții post-electorale, dar şi a întrebărilor fireşti cu privire la soluțiile necesare societății româneşti.

Activitatea legislativă în interiorul Grupului Parlamentar PSD în intervalul celor două sesiuni ordinare (1 februarie – 29 iunie 2005 şi 5 septembrie – 21 decembrie 2005) şi a sesiunii extraordinare (13 iulie – 26 iulie 2005) a fost tratată cu toată seriozitatea şi responsabilitatea, având, în principal, scopul respectării priorităților asumate în urma negocierilor cu Uniunea Europeană, în direcția dezvoltării economice a țării şi creşterii nivelului de trai şi protecției sociale.

Planul de activitate pentru primul an al mandatului deputatului a avut ca obiective principale:
- adoptarea unei atitudini angajante, responsabile şi militante;
- realizarea calității de exponent al intereselor cetățenilor, prin promovarea
- inițiativelor legislative;
- organizarea audiențelor atât la biroul parlamentar, cât şi în teritoriu;
- întâlniri cu cetățenii din județ, în scopul informării în legătură cu activitatea de
- partid şi cea legislativă.

Sinteza activității parlamentare, în primul an, se prezintă astfel:

1. Comisii permanente - deputatul Ungureanu Valeriu Alexandru este membru al Comisiei pentru tehnologia informației şi comunicațiilor.
2. Grupuri de prietenie - deputatul face parte din:
   - Grupul parlamentar de prietenie, cu Republica Portugheză, având şi calitatea de vicepreşedinte;
   - Grupul parlamentar de prietenie cu Republica Costa Rica.
3. Delegații parlamentare
   a) 5 – 7 iunie 2005 – membru al Delegației comune Senat – Camera Deputaților ca participant la a treia reuniune a Asociației Internaționale a Parlamentarilor pentru Tehnologia Informației organizată în capitala Braziliei, Brasilia;
   b) 19 – 20 septembrie 2005 – participarea la Conferința „Evaluarea Tehnologică în Europa Centrală şi de Est”, în organizarea Consiliului Europei, la Budapesta;
   c) 17- 18 octombrie 2005 – a reprezentat Camera Deputaților la Conferința Adunării Parlamentului European pentru Tehnologie, organizată la Bruxelles.

Activitatea parlamentară

În decursul primului an de mandat activitatea s-a axat, în primul rând, pe cunoaşterea aprofundată a exercițiului de rutină ce cuprinde instrumentele procesului democratic.
Modalitatea prin care deputatul şi-a exprimat poziția față de evenimentele politice importante a constituit-o declarațiile politice, în număr de 6, cu titlurile:
1. Cauze şi efecte ... portocalii;
2. Educație, cercetare şi democrație portocalie;
3. Guvernul culturii minorităților naționale;
4. Diversiunea;
5. Cacialmaua portocalie!;
6. Democrația noastră cea de toate zilele!,
toate vizând critici la adresa Guvernului Alianței D.A. şi prezentate în plenul Camerei Deputaților.

În cadrul procesului de adoptare a legilor a luat cuvântul în plenul Camerei Deputaților în următoarele cazuri:
- Dezbaterea şi adoptarea Proiectului de Lege privind instituirea Sistemului de garanții pentru importul şi exportul produselor agricole;
- Dezbaterea şi adoptarea Proiectului de Lege pentru modificarea şi completarea Legii nr.31/1990 privind societățile comerciale;
- Dezbaterea şi adoptarea Proiectului de Lege privind aprobarea O.U.G nr. 63/2005 privind

reglementarea unor măsuri de reducere a cheltuielilor de personal pe 2005;
- Dezbaterea Proiectului de Lege pentru aprobarea O.U.G nr.117/2005 privind acordarea unui sprijin direct al statului producătorilor agricoli pentru înființarea culturilor în toamna anului 2005;
- Dezbaterea Proiectului de Lege privind regimul juridic al plantelor, substanțelor şi preparatelor stupefiante şi psihotrope;
- Dezbaterea proiectului de Lege privind aprobarea O.G. nr.27/2005 privind unele măsuri de urmărire a executării obligațiilor asumate prin contractele de privatizare a societăților comerciale.

În ceea ce priveşte inițiativa legislativă, au fost înaintate spre dezbatere şi adoptare un număr de patru propuneri legislative, şi anume:

1. Propunerea legislativă pentru modificarea şi completarea Legii nr. 8/1996 privind drepturile de autor şi drepturile conexe;
2. Propunerea legislativă privind modificarea alin.(7) al art.18 din Legea nr.333/2003 privind paza obiectivelor, bunurilor, valorilor şi protecția persoanelor;
3. Propunerea legislativă privind scutirea familiilor tinere, cu venituri reduse, din mediul rural de la plata taxei pentru eliberarea autorizației de construire;
4. Propunerea legislativă privind acordarea de ajutoare financiare familiilor tinere, cu venituri reduse din mediul rural pentru racordarea la rețeaua electrică.

În cadrul procedurii parlamentare de analiză în comisii a proiectelor sau propunerilor legislative, deputatul a depus un număr de 64 de amendamente la 16 proiecte de legi din domeniul educației şi cercetării, a dreptului de autor, a administrației publice, organizării teritoriului, dar şi din cel al activității economice.
Din cele 64 de amendamente au fost admise 15 la comisii şi în plen 7.

Unul din instrumentele ca formă de control parlamentar asupra activității Guvernului o constituie şi întrebările şi interpelările.
Deputatul a formulat 8 întrebări şi 8 interpelări adresate miniştrilor justiției, administrației şi internelor, educației şi cercetării, transporturilor, mediului, economiei, muncii şi solidarității sociale cu privire la probleme din domeniul integrării europene, al protecției sociale, al nivelului de trai, precum şi al infrastructurii rurale din județul Buzău.
Un caz deosebit l-a reprezentat interpelarea Primului-Ministru şi a ministrului Vasile Blaga cu privire la starea de incompatibilitate a viceprimarului municipiului Buzău.

Alte instrumente interne de control utilizate în activitatea parlamentară a reprezentat-o şi Contribuția la redactarea şi susținerea a 6 moțiuni simple ce s-au referit la aspecte ce țineau de probleme reale şi acute ale societății româneşti:
- nivelul de trai al cetățenilor;
- criza din învățământ, inundațiile catastrofale;
- situația grea a pensionarilor;
- integrarea în Uniunea Europeană a României.

Condiția esențială a înțelegerii activității şi rolului parlamentarului o reprezintă, în primul rând, ca acesta să devină purtător activ al mesajelor, dorințelor şi solicitărilor cetățenilor pe care, cel puțin, potrivit Constituției, acesta îi reprezintă.

Ca atare, prin audiențele acordate, precum şi prin întâlnirile directe cu cetățenii din circumscripția electorală nr.10 Buzău, deputatul Ungureanu Valeriu Alexandru a avut

posibilitatea de a identifica câteva dintre problemele ridicate de cetățenii județului Buzău, şi anume:

- probleme de alimentare cu apă în mediul rural, mai ales în sensul lipsei acesteia în condiții de potabilitate;
- dezvoltarea spiritului de solidaritate umană prin sprijin al integrării sociale a oamenilor din comunitățile marginale;
- solicitarea de implicare în realizarea şi finalizarea unor lucrări de investiții locale aflate în diverse stadii de execuție, precum: instalații de gaze naturale, locuințe sociale, modernizarea unor spitale şi dispensare;
- nivelul scăzut al veniturilor din pensii comparativ cu nivelul cheltuielilor pentru un trai decent;
- neasigurarea medicamentelor pentru categoria cetățenilor cu venituri mici, mai ales pensionarii;
- tergiversarea rezolvării problemelor legate de aplicarea legilor proprietății, în special de fond funciar.

2. Impactul activităților de ECD

Scopul educației pentru cetățenie democratică (ECD) îl reprezintă formarea tinerilor şi adulților pentru a deveni cetățeni activi şi responsabili, urmărindu-se promovarea unei culturi a democrației şi a drepturilor omului. Obiectivele educației pentru cetățenie democratică vizează complexul cunoştințe - capacități - atitudini şi valori. Complementarizând activitățile de ECD din sistemul de învățământ, proiectul „Cetățenie democratică” reuşeşte să îmbine optim activități de educație formală cu cele de tip nonformal şi informal.

Consiliul Europei sublinia, cu un deceniu în urmă, că învățământul are acum, mai mult ca niciodată, un rol crucial în formarea indivizilor independenți şi responsabili. Sistemele educative trebuie să ofere tinerilor ocazia de a dobândi cunoştințe, atitudini şi competențe esențiale în următoarele domenii cheie, strâns legate unele de altele: pregătirea pentru viață într-o societate democratică; pregătirea pentru lumea muncii; pregătirea pentru viața culturală. Şcoala trebuie să se adapteze pentru a face față acestor evoluții, prin stimularea socializării politice a elevilor, prin pregătirea pentru învățarea permanentă şi prin asigurarea exercitării directe a drepturilor omului şi democrației participative în şcoli. Socializarea politică nu este scopul primordial al şcolilor, dar este o modalitate de formare a capacităților care pun bazele culturii politice viitoare. În literatura de specialitate sunt identificate trei tipuri de acțiuni utilizate în sistemul de învățământ: **socializarea politică directă intenționată** (discipline şcolare: istoria, ştiințele economice, studiile politice şi educația civică), **socializarea politică indirectă intenționată** (cunoştințe, deprinderi şi mentalități care nu sunt politice în sine, dar care exercită influență asupra însuşirii ulterioare a cunoştințelor politice specifice), **socializarea politică indirectă neintenționată** (situații de învățare informală). Aceste mecanisme acționează prin intermediul curriculum-ului formal, non-formal şi informal, dar şi prin intermediul aşa-numitului “curriculum ascuns” (Dekker şi Meyenberg, 1991, Bîrzea, C., 2000).

„Formarea conştiințelor individuale şi colective se face cel mai temeinic prin educație. Îndeosebi în epoca modernă, guvernanții au folosit educația ca un mijloc de influență socială, mai eficace decât recursul la forță, prozelitismul, îndoctrinarea sau exorcizarea. În formarea națiunilor, de exemplu, învățământul național, secularizat şi accesibil a fost un instrument activ în inculcarea sentimentului național. Şcoala a fost spațiul cultural în care s-a învățat limba, istoria şi geografia națională, dar şi un mediu precoce pentru socializarea politică. Prin instruire, viitorii cetățeni au fost sensibilizați în favoarea virtuții civice şi a loialității față de statul-națiune.” (Bîrzea, 2004).
Şcoala şi societatea reprezintă cadrul pentru „alfabetizarea politică” („political literacy”, conform Crick şi Porter, 1978), în paralel cu alte forme de „alfabetizare” - cognitivă, digitală, tehnologică etc. (Birzea, 2003).
Comisia ONU pentru Guvernare Globală (1995) a propus o grilă comună de drepturi şi responsabilități care ar putea constitui baza **cetățeniei şcolare**. Transpunerea acestora în practicile educaționale curente ar conduce la un model al şcolii ca **„spațiu al legii”**. Dintre drepturile şi responsabilitățile enumerate de Comisia ONU, redăm selectiv:

- **dreptul la**:

- securitatea vieții

- tratament echitabil
- definirea şi păstrarea diferențelor dintre elevi prin mijloace paşnice – dezvoltarea încrederii în propria identitate şi a capacității de a dezvolta noi identități;
- participarea la decizie, la toate nivelurile – aceasta înseamnă recunoaşterea formală a participării elevului, structuri deschise, acces la luarea deciziilor şi la consiliile şcolare;
- acces egal la informație şi la bunurile globale

- **responsabilități:**

- să contribuie la bunurile comune – proprietate şi participare activă;
- să ia în considerare consecințele acțiunilor sale asupra siguranței şi bunăstării altora;
- să păstreze patrimoniul cultural şi intelectual;
- să fie participanți activi la procesul de conducere.

Democrația participativă în sistemul de învățământ presupune implicarea elevilor în luarea deciziilor şi în conducerea şcolii, prin participare directă (discuții de grup în consiliile elevilor, adunări generale sau parlamente ale elevilor) sau indirect, prin delegații sau reprezentanți aleşi.

Curriculum-ul formal pentru educație civică propune, în țările europene, discipline separate/specializate, abordări integrate sau transcurriculare. Pentru detalii, a se vedea secțiunea “ECD în Europa”. O analiză comparativă a prevederilor curriculare în Europa arată diversitatea abordărilor şi practicilor.
De exemplu, educația civică este studiată ca disciplină separată în Albania, Comunitatea franceză din Belgia, Croația, România, Slovacia, iar în Comunitatea flamandă din Belgia, Finlanda, Ungaria, Irlanda, Olanda, Portugalia, Suedia şi Elveția, ca programe integrate sau teme trans-curriculare. În alte țări, există o îmbinare a celor două variante anterioare: obiecte specifice plus programe integrate şi transcurriculare (Austria, Bulgaria, Republica Cehă, Anglia, Estonia, Franța, Germania, Grecia, Italia, Lituania, Spania, Ucraina). Trebuie menționată şi diversitatea terminologică a domeniului: educație civică, instruire civică, cultură civică, educație cetățenească/pentru cetățenie, studii sociale.
În România, în învățământul primar, curriculum-ul formal pentru educație civică se concretizează în disciplina “Educație civică”, care se studiază la clasele a III-a şi a IV-a.
În învățământul gimnazial, clasele a VII-a şi a VIII-a oferă, în aria curriculară “Om şi societate”, disciplina “Cultură civică”. Pe lângă disciplinele prevăzute în trunchiul comun, există posibilitatea propunerii unor discipline opționale, în segmentul de curriculum la decizia şcolii, care să suplimenteze oferta de educație pentru cetățenie.

Curriculum non-formal propune activități extracurriculare, în afara clasei sau în afara şcolii, organizate de diferite instituții educative, pentru completarea curriculum-ului formal. Rolul său este foarte important deoarece oferă “ocazii suplimentare pentru exercitarea responsabilității şi pentru o mai bună înțelegere a vieții comunității” (Bîrzea, C., Educația pentru cetățenie democratică. Perspectiva învățării permanente, Consiliul Europei, 2000).
Cele mai des întâlnite tipuri de activități extraşcolare din perspectiva educației pentru cetățenie sunt:

- activități de participare la luarea deciziilor în clasă/ şcoală/ comunitate (consilii şcolare, consilii ale elevilor, parlamentele copiilor etc.);
- acțiuni civice în comunitate (vizite, excursii, schimburi între şcoli, acțiuni de sprijin pentru persoanele defavorizate, activități voluntare, campanii de informare etc.);

- acțiuni de petrecere a timpului liber în grup (cluburi, asociații, grupuri de interese şi grupuri de presiune).

În România, există o varietate de resurse pentru curriculum-ul nonformal de educație civică, grație contribuției organizațiilor non-guvernamentale, dar şi Ministerului Educației şi Cercetării.

Curriculum-ul informal, prin învățare incidentală şi prin curriculum-ul ascuns, are de asemenea un rol important în educația viitorilor cetățeni. Constă în totalitatea situațiilor cotidiene, naturale şi spontane, care apar în viața copilului, fără a fi organizate sau promovate de profesori. **Curriculum-ul ascuns** se referă la învățarea non-academică, implicită, *susținută de mediul şcolar existențial, spre deosebire de curriculum-ul evident sau intenționat, care este produsul mediului şcolar cognitiv* (Bîrzea, C., 2000). Un rol important revine şi culturii organizaționale şi relațiilor interpersonale în care are loc şcolarizarea: relații sociale, modele comportamentale dominante, simboluri, imaginea proprie etc. Influența pedagogică a acestui curriculum este, în cea mai mare parte, neplanificată şi neintenționată, spre deosebire de cea exercitată prin curriculum-ul manifest.

În contextul educației pentru cetățenie, **relația profesor - elev** implică anumite caracteristici care derivă din specificul acestui tip de educație şi din următoarele concepte-cheie: responsabilizare, drepturile omului, democrație participativă, împuternicire (engl., *empowerment*). Educația pentru cetățenie se înscrie în paradigma conform căreia rolul profesorului nu trebuie să se reducă la a transmite cunoştințe, iar cel al elevului la a asculta şi a asimila informații. Profesorul trebuie să fie mai mult un organizator al situațiilor de învățare şi un element de legătură între elev şi societate, care mediază şi facilitează accesul la informație. Implicarea elevilor în procesul de decizie începe chiar în contextul procesului didactic, în toate aspectele sale: predare-învățare-evaluare. Modificarea rolului profesorului se reflectă în: cunoştințe interdisciplinare versus cunoştințe monodisciplinare, proces de predare-învățare linear, static versus proces de învățământ dinamic, interactiv (managementul clasei, metode de predare, învățare prin cooperare, evaluare etc). Astfel, elevii şi profesorii sunt implicați în procesul de învățământ şi sunt responsabili pentru practicile educaționale şi pentru rezultatele acestora.

Pentru a răspunde nevoilor identificate la nivelul grupurilor țintă precum şi pentru îndeplinirea obiectivelor acestui proiect, echipa de implementare a proiectului „Cetățenie democratică” au optat pentru punerea în practică a două dintre formele educației pentru cetățenie democratică şi anume:

- *Educația nonformală,* care constă în activități educative desfăşurate în afara sistemului formal de învățământ
- *Educația informală,* respectiv experiențe de învățare spontană, cotidiană, existențială, desfăşurate în medii culturale care nu au educația ca scop principal.

Educația pentru cetățenie

Educația pentru cetățenie a reprezentat una dintre preocupările majore ale celor mai importante organizații interguvernamentale sau nonguvernamentale: UNESCO, Uniunea Europeană, Consiliul Europei, OSCE, CIVITAS, OECD, IEA, IBE.

“Educația pentru cetățenie democratică" – sintagmă promovată de Consiliul Europei şi adoptată rapid de majoritatea actorilor din acest domeniu - este considerată ca prioritate a reformelor educației şi reprezintă o dimensiune majoră a politicilor în toate țările europene, dirijând sistemele de învățământ către un set de valori comune, cum ar fi: diversitatea, pluralismul, drepturile omului, justiția socială, bunăstarea, solidaritatea. “Pentru Consiliul Europei, adjectivul “democratică” subliniază faptul că este vorba despre o cetățenie bazată pe principiile şi valorile pluralismului, întâietatea legii, respectarea demnității umane şi a diversității culturale ca bogăție. (…) Astfel, conceptele de participare, democrație sau cetățenie participativă par să fie tot mai mult recunoscute ca fiind vitale pentru viitorul vieții noastre împreună. Se pune problema ca fiecare să aibă un loc în societate şi să contribuie la dezvoltarea ei la orice nivel, dincolo de actul politic de a vota. Se pune problema ca fiecare să aibă control asupra mediului în care trăieşte. Reducerea obstacolelor la participare, în special a obstacolelor socio-economice, reprezintă o parte integrantă a oricărei strategii menite să întărească cetățenia într-o societate democratică. (…) Cooperare, participare, dialog şi respect sunt cuvinte care desemnează atitudini pe care trebuie să le aibă toți oamenii dintr-o şcoală, în special adulții, atitudini care trebuie să inspire activitățile în şcoli şi atmosfera generală a vieții într-o şcoală.” (François Audigier, *Concepte de bază şi competențe esențiale referitoare la educația pentru cetățenie într-o societate democratică*, Consiliul Europei, 2000).

Obiectivele şi conținutul ECD

Nucleul educației pentru cetățenie democratică îl reprezintă formarea copiilor, tinerilor şi adulților pentru a deveni cetățeni activi şi responsabili. ECD urmăreşte promovarea unei culturi a democrației şi a drepturilor omului. Competențele de bază asociate cu cetățenia democratică sunt cele determinate de construirea unei persoane libere şi autonome, care îşi cunoaşte şi apără drepturile, îşi asumă responsabilitățile sale în societate.
Obiectivele educației pentru cetățenie democratică vizează complexul cunoştințe – capacități – atitudini şi valori:
Cunoştințe şi reprezentări: concepte cheie - libertate, justiție, egalitate, demnitate umană, non-discriminare, democrație, cetățenie, drepturi şi responsabilități, interdependență şi solidaritate, stat de drept; cunoaşterea modului de funcționare a instituțiilor democratice; familiarizarea cu instrumentele naționale şi internaționale de protecție a drepturilor omului; înțelegerea rolului drepturilor omului în viața cotidiană.
Capacități: comunicarea activă - capacitatea de a asculta puncte de vedere diferite, de a-şi apăra poziția personală şi a altor persoane; gândirea critică - procurarea informației relevante, evaluarea critică a experiențelor, sensibilitatea față de prejudecăți şi discriminări, recunoaşterea diferitelor forme de manipulare, luarea de decizii pe bază rațională; cooperare, interacțiune şi rezolvare paşnică a conflictelor; participarea şi organizarea unor activități sociale; promovarea şi apărarea drepturilor omului, la nivel local şi la nivel global.
Atitudini şi valori: responsabilitatea față de acțiunile proprii, preocuparea pentru dezvoltarea personală şi schimbare socială; curiozitatea, acceptarea şi aprecierea diversității; empatia şi solidaritatea cu alții şi dorința de a sprijini pe cei ale căror drepturi sunt amenințate; sentimentul demnității umane, a valorii personale şi a celorlalți; justiția socială, dorința de a activa pentru idealurile libertății, egalității şi a respectului pentru diversitate.

Sesiunile de *educație pentru cetățenie democratică* reprezintă un element de noutate adus de proiectul „Cetățenie democratică”. Elevii din licee şi studenții au fost scoşi din mediul formal de educație şi au participat la dezbateri pe teme civice şi în activități cu caracter civic şi de

participare comunitară. Astfel, aceste sesiuni au oferit ocazii suplimentare pentru exercitarea responsabilității şi pentru o mai bună înțelegere a vieții comunității. Procesul de expunere la informație în sesiunile de educație pentru cetățenie democratică porneşte de la principiile învățării la adulți, cu un accent mare pe procesul de experimentare, înțelegere şi generalizare a experienței. Formatul sesiunilor pune un accent deosebit pe latura practică, făcându-se în mod constant legătura între concepte şi practică în ambele sensuri: explorarea posibilităților de aplicare a unor teorii şi extragerea elementelor cheie din experiența practică a fiecărui participant, dar şi a colegilor implicați în procesul de instruire.

Organizarea sesiunilor de educație pentru cetățenie democratică au avut loc în lunile ianuarie-martie, perioada în care au fost identificate instituții şcolare în fiecare circumscripție pentru a fi invitate în proiect şi au fost proiectate un set de activități pentru educație pentru cetățenie democratică pentru a fi implementate cu elevii şi studenții din respectivele unități de învățământ. Ulterior, în fiecare instituție de învățământ selectată au fost derulate din 2 în 2 luni activități de educație pentru cetățenie democratică dintre cele propuse de către managementul proiectului sau altele alese de către tineri.

Activitățile au avut o plajă largă de acțiune, de la cea de explicare a conceptului de democrație şi dezbateri pe teme de democrație până la lucruri practice, cum ar fi vizite la Primărie, Consiliul Județean sau Local, întâlniri cu parlamentarii. Tinerii au avut posibilitatea să cunoască mai bine problemele cu care se confruntă comunitatea, rolul organizațiilor neguvernamentale în comunitate, rolul şi activitatea oficialilor aleşi în diverse structuri ale statului democrat etc.

Dintre activitățile proiectate, se pot enumera:
- dezbaterile pe tema cetățeniei democratice
- vizite la organele administrației locale
- participarea la şedințele Consiliului Județean
- participarea la şedințele Consiliului Local
- întâlniri ale elevilor şi studenților cu parlamentarul
- discuții online pe teme din domeniul ştiințelor politice şi administrative
- activități de voluntariat în cadrul organizațiilor nonguvernamentale participante.

2.1. Dezbaterile pe tema cetățeniei democratice

Sesiunile de educație pentru cetățenie democratică au fost concepute în aşa fel încât să faciliteze comunicarea între elevi/ studenți din cele 20 de circumscripții electorale şi oficialii aleşi în structurile politice ale statului democratic, să aducă instituțiile statului democratic mai aproape de tinerii cetățeni. Dezbaterile au fost organizate la fiecare două luni, în intervalul dintre acestea tinerii fiind încurajați să continue întâlnirile, discuțiile şi organizarea unor activități conexe. Un rol important în organizare acestor sesiuni şi activități l-au avut organizațiile societății civile ai căror reprezentanți fac parte din echipele de proiect locale. Tinerii au format echipe, fiecare echipă având propriul program de activități.

2. Piatra-Neamț. Dezbatere cu tema „Participarea tinerilor la luarea deciziilor”

În cadrul sesiunilor de educație pentru cetățenie democratică au fost derulate următoarele tipuri de activități:

- sesiune de prezentare a conceptului de educație pentru cetățenie democratică;
- întâlniri cu oficialii aleşi în structurile politice ale statului democrat (cu un parlamentar, cu consilierii locali sau cu cei județeni, cu primarul sau prefectul);
- acțiuni civice în comunitate – activități voluntare, campanii de informare, acțiuni de sprijin pentru persoane defavorizate etc.;
- activități de participare la luarea deciziilor în şcoală, comunitate etc.

În fiecare circumscripție electorală participantă în proiect, tinerii care şi-au exprimat interesul pentru ECD au avut libertate deplină în alegerea tipului de activitate în care să se implice, pentru a avea posibilitatea să cunoască mai bine problemele cu care se confruntă comunitatea, rolul organizațiilor neguvernamentale în comunitate, rolul şi activitatea oficialilor aleşi în diverse structuri ale statului democrat etc. Astfel, au avut posibilitatea să învețe despre voluntariat şi despre importanța acestuia în comunitate şi chiar să se implice în activitatea unor organizații neguvernamentale locale, întărindu-le capacitatea de acțiune şi ajutându-le în activitatea lor.

Temele abordate în clasă, în cadrul orelor de dirigenție, au fost alese din următoarele domenii:

- Politica – cum funcționează sistemul nostru democratic;
- Legile – cine adoptă legi şi decizii;
- Societatea – cum este aceasta alcătuită;
- Economia – cu accent pe finanțele publice.

Unele activități au avut loc în cadrul Consiliilor Elevilor, unde a fost abordată şi problematica deciziilor la nivelul şcolii.

Raport
Sesiune de educație pentru cetățenie democratică
1 martie 2006, Sala Mică de Şedințe a CJ Mureş

În cadrul Proiectului PHARE „Cetățenie Democratică” coordonat de Centrul Educația 2000+ la nivel național şi derulat în județul Mureş pe lângă biroul senatorial Mihail Antonie, în data de 1 martie 2006, a avut loc prima „Sesiune de educație pentru cetățenie democratică”.

Au participat: clasa a XI-a I (ştiințe sociale) de la Colegiul Național „Alexandru Papiu Ilarian”; domnul Simion Bui, director adjunct al Colegiului Național „Alexandru Papiu Ilarian”; Monica Varga, stagiar în cadrul proiectului; domnul Socotar Dinu, consilier județean; domnul Ştefanovici Mircea, consilier local Tg. Mureş; domnul Marius Paşcan, director adjunct în Primăria Tg. Mureş; doamna Valentina Lucian, şefa de cabinet a domnului senator Mihail Antonie şi Moldovan Adrian, şeful de cabinet al domnului deputat Adrian Moisoiu. Din partea presei au participat Alexandra Florea de la cotidianul „Cuvântul Liber”, Marius Portik şi Strete Fănel de la OTV Tg. Mureş.

Întâlnirea a avut ca teme de discuții „Autoritățile publice locale” şi „Parlamentul României”.

Participanții au primit în prealabil câte un dosar care cuprinde: un text despre „Centralizare şi descentralizare în administrația publică”, o prezentare generală a județului Mureş (împreună cu o descriere a stemei județului), lista consilierilor județeni, comisiile de specialitate ale Consiliului Județean Mureş, legile şi regulamentele care reglementează funcționarea Consiliului Județean – extras din Legea nr. 215/2001 a administrației publice locale, organigrama Consiliului Județean Mureş, instituțiile aflate sub autoritatea Consiliului Județean Mureş, lista consilierilor locali Tg. Mureş, comisiile de specialitate ale Consiliului Local Tg. Mureş, un text despre organizarea consiliului local şi despre primar, organigrama Consiliului Local şi a Primăriei Tg. Mureş, lista parlamentarilor mureşeni şi un text despre procedura legislativă a Parlamentului României.

Scopul acestei întâlniri a fost familiarizarea tinerilor participanți cu rolul autorităților publice locale şi al parlamentului şi, de asemenea cu modul de funcționare al acestora.

Întâlnirea a debutat cu prezentarea proiectului şi rolul „Sesiunilor de educație pentru cetățenie democratică”. Au urmat scurte prezentări ale instituțiilor în discuție. Domnul Marius Paşcan a prezentat rolul şi atribuțiile primarului; domnul Mircea Ştefanovici, consiliul local; domnul Dinu Socotar, consiliul județean iar parlamentul a fost prezentat de doamna Valentina Lucian. În timpul prezentărilor şi după, elevii au pus întrebări despre activitatea acestor instituții şi ale reprezentanților lor în județul Mureş. În acest fel întâlnirea s-a transformat într-un dialog între elevi şi invitați. Acesta a fost şi motivul pentru care am ales ca această activitate să aibă loc într-un mediu mai restrâns.

La finalul întâlnirii, elevii au fost invitați să se înscrie pentru seria de work-shop-uri organizate de către Centrul Regional PER pentru Europa Centrală, de Est şi Sud-Est, ONG participant în proiect. Aceste activități se vor desfăşura în paralel cu „Sesiunile de educație pentru cetățenie democratică” doar în județul Mureş.

Elevii au fost de asemenea invitați să se înscrie în grupul de discuții http://groups.yahoo.com/group/Cetatenie_Democratica_CEDU, creat special pentru ei, pentru a dialoga pe tema cetățeniei democratice sau ştiințe politice şi administrative cu experții în aceste domenii sau stagiarii din proiect.

Raport întocmit de Monica Varga, stagiar proiect „Cetățenie Democratică”.

Raport
Workshop-uri cu liceeni şi studenți
aprilie – iunie 2006

În cadrul Sesiunilor de Educație pentru Cetățenie Democratică cuprinse în proiectul Centrului Educația 2000+, „Cetățenie Democratică”, şi derulat în județul Mureş pe lângă biroul senatorial Mihail Antonie, s-au desfăşurat o serie de work-shop-uri pentru liceeni şi studenți din județul Mureş.

În perioada 1 aprilie – 21 iunie 2006 au avut loc patru întâlniri cu un grup de tineri format din elevi ai claselor X-XII din liceele şi şcolile profesionale din județul Mureş şi doua studente.

Prin acest proiect s-a dorit să contribuie la educația civică în spiritul asumării cetățeniei active a tinerilor din județul Mureş.

Participanților li s-a propus să se familiarizeze cu următoarele teme:
- Importanța instituțiilor statutului şi evoluția acestora
- Organe şi mecanisme decizionale (Parlament, Consilii județene şi locale, etc)
- Partidele politice din România
- Participarea cetățenilor în luarea deciziilor
- Valori europene: respectarea diversității, cetățenie activă

Ca punct de plecare, organizatorii au oferit prelegeri care au introdus noțiuni de bază legate de temele propuse. O astfel de întâlnire s-a derulat pe 1 aprilie prin contribuția domnului senator Antonie care a prezentat grupului de 15 tineri un scurt istoric al Senatului României şi cum funcționează acesta, ilustrând cu exemple din activitatea proprie cum se inițiază o lege de la identificarea nevoii, până la adoptarea acesteia şi impactul pe care îl are asupra comunității pe care un parlamentar îl reprezintă. Discuțiile de la această primă întâlnire au arătat interesul tinerilor de a afla cât mai multe despre Parlament şi Guvern. Totodată au relevat insuficiența sau incapacitatea orelor de educație civică în a răspunde acestei curiozități, având în vedere faptul că majoritatea acestor tineri au beneficiat în decursul educației lor timp de doi ani de educație civică.

[...]

Unii participanți la seria de work-shop-uri au încercat să scrie eseuri legate de temele discutate la întâlniri. Acestea sunt cuprinse ca anexă la acest raport.

Raport
martie 2006
Județul Vrancea

Joi, 9 martie, orele 12 – 13
Şcoala generală nr. 9 din Focşani

Au fost prezenți 41 de elevi de la clasele a VIII, care au fost în general receptivi în proporție de aproximativ 85% la ceea ce s-a discutat şi anume cadrul instituțional din administrația publică locală şi centrală cu accent pe modalitatea de alegere şi importanța votului. Au fost destul de agresivi când am trecut la discuții interactive şi sunt foarte revoltați de corupție.

Joi, 9 martie, orele 13 – 14
Colegiul Național Unirea din Focşani :

Clasa XI C. O clasă foarte bine pregătită cu mai mulți elevi implicați în proiecte extraşcolare. Subiectele politice sau administrative nu au putut prinde şi a fost mai mult o discuție interactivă despre societatea românească în general şi despre ce ar trebui făcut pentru a proteja şi păstra în țară elita tânără. Au mai prezentat interes şi proiectele în general, modul de realizare a unui proiect.

Joi, 9 martie, orele 15 – 16
Colegiul Național Unirea din Focşani :

Clasa IX C. O clasă revoltată în primul rând pe ceea ce înseamnă Parlament şi mai ales parlamentari, imagine pe care am încercat să o îndulcesc. Oricum, discuțiile au avut exemple concrete, lucru care reflectă interesul unor elevi pentru ceea ce se întâmplă pe plan politic. Discuțiile interactive au adus în prim plan şi preocuparea acestor tineri pentru ceea ce se întâmplă cu pensionarii sau sistemul de sănătate.

Aşa cum se poate observa din rapoartele prezentate, rolul întâlnirilor şi al atelierelor de lucru tematice cu elevii şi studenții a fost unul important atât din perspectiva familiarizării tinerilor cu rolul şi activitatea instituțiilor centrale care reprezintă alegătorii, cât şi pentru a-şi exprima puncte de vedere privind diverse aspecte sociale, politice, economice. Acest tip de activitate a proiectului s-a dovedit a fi foarte necesară ca şi complement al activităților desfăşurate în cadrul educației formale, prin activitățile de educație civică, mai ales prin oferirea posibilității tinerilor de a-şi exprima opinia şi a dezbate asupra problemelor pe care ei le constată în comunitate şi societate, în general.

2.2. Vizitele la organele administrației locale

Din şcolile selectate a fost ales un grup de 20 de elevi, cu care au fost realizate vizite la Primărie, la Consiliul Local şi/sau la Consiliul Județean. Împreună cu un funcționar public, a fost făcut un tur ghidat al acestor instituții. Li s-a explicat elevilor rolul diverselor servicii

oferite şi modul de funcționare în ansamblu al acestor instituții, urmărindu-se prioritar finalitatea practică a activității şi beneficiul real pentru tineri.

Rapoartele prezentate mai jos sunt exemple edificatoare ale impactului pe care unele dintre întâlnirile tinerilor cu organele administrației locale l-au avut asupra acestora. Tinerii au manifestat un real interes pentru cunoaşterea activității desfăşurate de instituțiile administrative, descoperind valențele unei informări reale a cetățeanului asupra rolul decizional pe care administrația îl joacă la nivel local.

RAPORT
privind activitatea pe luna februarie
27 februarie 2006
Județul Constanța

În data de 27 februarie 2006 s-a desfățat una din activitățile practice propuse de CEDU 2000+ în evoluția proiectului „Cetățenie Democratică”.

Aceasta a implicat elevi din cele mai bune licee constănțene, anume Colegiul Național „Mircea cel Bătrân”, Colegiul Național Pedagogic „Constantin Bratescu” şi Liceul teoretic „Traian”, ce au patruns în mediul administrației publice. Astfel, fiecare grup organizat a beneficiat de un tur al Consiliului Judetean şi Prefecturii din Constanta. Persoana care a facilitat aceste vizite a fost Constantin Bragaru, director în cadrul Consiliului Județean, ce le-a şi vorbit tinerilor despre şansa pe care o au de a cunoaşte mediile decizionale şi de a înțelege procesele şi, poate, chiar de a le influența într-o zi , daca se vor hotărî să aleagă aceasta oportunitate.

Un angajat al instituției le-a explicat liceenilor rolul pe care îl au diferitele organisme, fie că se ocupa de deciziile în privința mediului, tineretului, arhivelor sau sănătății publice. Aceştia au fost interesați mai precis de mecanismele instituțiilor publice, dorind sa afle în ce măsura fiecare cetățean se poate adresa unui ales local sau județean, iar acesta să ia masuri.

De asemenea, alți angajați în aceste două instituții s-au arătat deschişi, poftindu-i pe elevi în birouri, explicându-le în câteva cuvinte rolul fiecăruia şi salutând aceasta inițiativă, ce au recunoscut că este necesară şi ar trebui aplicată în toată țara, astfel ca toți tinerii sa fie informați şi să poată comunica oricând cu organele locale/județene în privința problemelor lor sau chiar să se implice în soluționarea acestora.

Elevii au fost încântați, realizând cât de vitala este simpla cunoaştere a funcțiilor şi responsabilităților fiecărei instituții, arătându-se interesați şi de viitoarele activități de acest tip propuse de CEDU 2000+, mai ales că unii dintre ei sunt elevi în clasa a XII-a şi doresc să intre la o facultate de gen, acum fiind familiarizați cu lumea administrației publice.

Raportul primei întâlniri
a elevilor din Grupul Şcolar „Baróti Szabó Dávid”
Baraolt, județul COVASNA

În Depresiunea Baraolt există numai un singur liceu, aşadar întâlnirile din cadrul programului vor fi organizate lunar cu participarea a 30 de elevi dintre elevii Grupului Şcolar „Baróti

Szabó Dávid” din Baraolt.

Tema primei întâlniri a fost prezentarea activității consiliul județean şi a consilierilor județeni. Invitatul întâlnirii a fost dl. dr.Ágoston István medic de familie, consilier județean, preşedintele comisiei de sănătate a Consiliului Județean Covasna.
În prima parte a întâlnirii dl. dr.Ágoston István a prezentat rolul consiliului județean, domeniile de activitate, după care a prezentat organigrama instituției, a vorbit despre rolul preşedintelui şi vicepreşedinților consiliului. A mai prezentat părțile componente ale bugetului consiliului județean, din ce surse are venituri şi care sunt domeniile pe care se cheltuiesc fondurile ei. Dl. consilier a mai prezentat cele şapte comisii care funcționează în cadrul consiliului, vorbind mai amănunțit despre domeniile de acțiune a comisiei de sănătate a cărui preşedinte este şi a vorbit despre activitățile, obligațiile şi îndatoririle consilierilor județeni.
În partea doua a întâlnirii elevii au pus întrebări invitatului privind tema discuției. (Ex.: Câți membri are consiliul județean şi în ce partide sunt? Câte consilii locale există în județ? etc.)

Următoarea întâlnire a elevilor va fi cu primarul oraşului Baraolt, când elevii -pe lângă întâlnire- vor vizita clădirea şi birourile primăriei, având ca ghid pe dl. primar însuşi. În luna următoare elevii împreună cu un profesor, vor participa la şedința consiliului local din Baraolt.

Demeter Zoltán,
stagiar, şef cabinet parlamentar,
coordonatorul programului în jud. Covasna

Întâlnirile tinerilor cu reprezentanții autorităților locale au confirmat şi demonstrat că aceştia sunt dornici să cunoască mai bine: structura şi mecanismele prin care administrația locală funcționează, rolul factorului politic în procesul decizional, accesul cetățeanului la procesul consultativ şi decizional.

2.3. Participarea la şedințele consiliului local/ județean

Din şcolile selectate a fost ales un grup de 20 de elevi şi au fost realizate vizite la Consiliul Local sau la Consiliul Județean, unde elevii au avut posibilitatea de a participa la o şedință de consiliu. Tinerii au fost încurajați să-şi ia notițe şi sa reflecteze după şedință asupra celor discutate.

Majoritatea întâlnirilor au avut menirea de a-i familiariza pe tineri cu modul în care se desfăşoară şedințele consiliilor locale/județene, tematica acestora şi tipul de discuții care sunt abordate de către reprezentanți.

3. Paşcani. Participarea la o şedință a Consiliului Local

RAPORT
privind
participarea elevilor la şedința extraordinară a Consiliului Județean Alba, din data de 27.04.2006, activitate din cadrul proiectului „Educație pentru CETĂȚENIE DEMOCRATICĂ”

În cadrul setului de activități din cadrul “Educației pentru Cetățenie Democratică” s-a încadrat şi vizita la Consiliul Județean Alba şi participarea la una dintre şedințele extraordinare ale Consiliului.

Evenimentul a avut loc în data de 27.04.2006, ora 11:00. La şedință au participat în jur de 15 elevi din cadrul a două licee din Alba-Iulia, şi anume: Colegiul Național “Horea, Cloşca şi Crişan” şi Colegiul Tehnic “Alexandru Domşa”. Din cauza unor activități neprevăzute organizate în cadrul Colegiului Economic “Dionisie Pop Marțian”, elevii liceului menționat nu ne-au putut onora cu prezența.

Şedința Consiliului Județean a avut incluse pe ordinea de zi 16 proiecte, dintre care amintim următoarele:

- proiect de hotărâre pentru modificarea hotărârii Consiliului Județean Alba nr. 245/2005 privind concesionarea spațiilor cu destinația de cabinete medicale, proprietate privată a județului Alba, situate în imobilul din municipiului Alba, str. Partizanilor, nr. 1, județul Alba şi aprobarea listei acestora în vederea vânzării lor potrivit dispoziției OUG nr. 110/2005;
- proiect de hotărâre privind declararea programului “Promovarea sportului de performanță

desfăşurat prin F.C. Muhlbach Alba” ca program de utilitate publică, aprobarea finanțării acestuia în anul 2006, precum şi a contractului de finanțare;
- proiect de hotărâre privind asocierea Consiliului Județean Alba şi Consiliile Locale Arieşeni, Albac, Gârda de Sus şi Scărişoara, în scopul înființării şi administrării S.C. Arieşeni-Alba S.A.;
- proiect de hotărâre privind aprobarea avizului unic emis de Comisia Tehnică Județeană de Amenajare a Teritoriului, Urbanism şi Lucrări Publice pentru documentația “Plan Urbanistic General, Plan de Amenajare a Teritoriului – Comuna Albac”;
- proiect de hotărâre privind încuviințarea cererii ce se va adresa Consiliului Local al oraşului Câmpeni, privind trecerea unui imobil, “teren”, din inventarul bunurilor care aparțin oraşului Câmpeni în inventarul bunurilor care aparțin județului Alba;
- întrebări, interpelări, declarații politice.

Tinerii prezenți la şedința menționată au fost impresionați atât de dotările sălii de şedință, precum şi de amenajarea acesteia. Ei au fost încântați de oportunitatea participării la o astfel de întrunire, de posibilitatea cunoaşterii îndeaproape a activității consilierilor aleşi, dar şi de întâlnirea cu aceştia, ca reprezentanți de seamă ai județului nostru. Discursurile politice susținute, dar şi interpelările au constituit un punct de interes pentru elevi.

Întocmit,
Stagiar
.....

Raport privind
întâlnirea elevilor cu deputatul Dan Mihalache şi consilierii locali
februarie 2006
Baia Sprie - Maramureş

In conformitate cu graficul acțiunilor planificate in cadrul proiectului "Cetățenie Democratică", in luna februarie, domnul deputat Dan Mihalache, însoțit de consilierul judetean Gabriel Zetea, consilierul local Dan Mihai şi stagiarul Ioana Pop s-au deplasat in orasul Baia Sprie la întâlnirea cu elevii şi profesorii Liceului Agricol din localitate.

Domnul deputat Dan Mihalache a prezentat asistentei conceptul de democrație, subliniind rostul si rolul instituțiilor implicate in realizarea statului de drept. In acest sens dl. deputat a pus accent asupra rolului Parlamentului, d-l consilier Gabriel Zetea a vorbit despre rolul consiliilor județene, consilierul Dan Mihai le-a explicat copiilor care sunt atribuțiile consilierilor locali, precum şi ale primarului.

Concluzia exprimată de elevii participanți fiind aceea că deocamdată nu au suficientă încredere in instituțiile statului, dar apreciază utile şi necesare întâlnirile de acest gen.

Neîncrederea derivă in parte din necunoaşterea atribuțiilor pe care instituțiile enumerate le au, iar pe de altă parte din informațiile primite prin mass-media in legătura cu persoane care reprezintă respectivele instituții.

Întocmit,

Stagiar……

Raport privind
întâlnirea elevilor cu deputatul Dan Mihalache şi consilierii locali
februarie 2006
Seini - Maramureş

În conformitate cu graficul acțiunilor planificate in cadrul proiectului "Cetățenie Democratică", in data de 28.04.2006, domnul deputat Dan Mihalache, însoțit de consilierul județean Gabriel Zetea si stagiarul Ioana Pop s-au deplasat in oraşul Seini la întâlnirea cu elevii si profesorii Liceului Agricol din localitate.
Domnul deputat Dan Mihalache si însoțitorii au prezentat asistentei conceptul de democrație, subliniind rostul si rolul instituțiilor implicate in realizarea statului de drept. In acest sens s-a subliniat rolul Parlamentului, Consiliilor județene si locale, precum si instituția primarului.
Reactia elevilor a fost pozitiva, aceştia manifestând interes pentru problematica abordata. Discuțiile au fost interactive, cei prezenți punând multe întrebări si expunându-si viziunile necenzurat, cu o sinceritate debordanta.
In concluzie putem spune ca, din păcate, prea putini elevi si chiar profesori cunosc atribuțiile instituțiilor statului.

2.4. Întâlnirile tinerilor cu parlamentarii

Din fiecare din şcolile selectate a fost ales un grup de 20 de elevi cărora li s-a intermediat o întâlnire, în afara şcolii, cu parlamentarul. Cu acesta ocazie, parlamentarul le-a descris elevilor modul în care funcționează Parlamentul României, activitatea sa în cadrul sesiunilor parlamentare, teme de larg interes pentru opinia publică etc.

Rapoartele stagiarilor asupra întâlnirilor tinerilor cu parlamentarii au relevat faptul că acest proiect a reuşit să stabilească o punte de comunicare între reprezentanții politici şi tineri, numitorul comun fiind preocuparea pentru educație civică. Temele abordate în cadrul întâlnirilor au vizat fie familiarizarea tinerilor cu activitățile parlamentarilor, fie problemele care preocupă tinerii astăzi, ca elevi sau studenți, fie ca cetățeni. Schimbul de idei a apropiat universurile celor două categorii de actori şi pentru fiecare dintre acestea a însemnat un contact cu realitatea politică şi socială. Statutul de „lume intangibilă” pe care deseori clasa politică îl are a fost înlocuit de cel de partener de discuții. Rapoartele prezentate mai jos dovedesc acest lucru prin conținutul tematicii abordate în prezentări şi discuții.

RAPORT
privind întâlnirea din luna februarie a echipei proiectului
„CETĂȚENIE DEMOCRATICĂ”
Județul Alba

Proiectul „CETĂȚENIE DEMOCRATICĂ”, având ca scop principal consolidarea încrederii cetățenilor în oficialii aleşi în cadrul structurilor politice centrale şi locale, este implementat,

alături de alte judeţe ale tării, şi în judeţul Alba.

Întâlnirea echipei de proiect în luna februarie a avut loc la Alba-Iulia la sediul Biroului senatorial George Cristian MAIOR în data de 24.02.2006, ora 1400. La întâlnirea din această lună au participat alături de consilieri locali, consilieri judeţeni, reprezentanţi ai societăţii civile şi profesori din cadrul instituţiilor de învăţământ din judeţul Alba.

Întâlnirea din această lună a avut ca temă de discuţie educaţia, în special educaţia civică. În cadrul discuţiilor pe această temă s-au formulat următoarele puncte principale:

- educaţia pentru cetăţenie democratică în şcoli este binevenită, deoarece există foarte mulţi tineri (elevi şi studenţi) care nu cunosc funcţionarea sistemului democratic din România (spre exemplu, există studenţi care nu cunosc rolul şi atribuţiile Parlamentului);
- necesitatea formării elevilor pentru a fi buni cetăţeni, pentru a avea un comportament democratic;
- formarea unei aşa numite culturi politice a tinerilor;
- tipuri de activităţi extraşcolare din perspectiva educaţiei pentru cetăţenie democratică: - activităţi de participare la luarea deciziilor în clasă, şcoală, comunitate (consilii şcolare, consilii ale elevilor, etc.); - acţiuni civice în comunitate (vizite, excursii, schimburi între şcoli, acţiuni de sprijin pentru persoanele defavorizate, campanii de informare, etc.); - acţiuni de petrecere a timpului liber în grup;
- voluntariat pentru acţiuni civice în folosul comunităţii; de ce este important voluntariatul; dacă vrem să trăim într-o lume mai bună, trebuie să contribuim la crearea ei;
- deschiderea unor canale de comunicare eficiente între instituţiile de învătământ şi administraţia publică locală;
- ceea ce se urmăreşte prin iniţierea acestui nou set de activităţii din cadrul „educaţiei pentru cetăţenie democratică ’’ şi rezultatele preconizate.

Întocmit,
Stagiar
.....

RAPORT
privind activitatea din luna ianuarie
10 februarie 2006
Judeţul Constanţa

O noua activitate în cadrul proiectului „Cetăţenie Democratică” , implementat de CEDU 2000+ la nivel naţional a avut loc în data de 10 februarie 2006 la sediul Organizatiei Municipale a Partidului Democrat. Problema pusa în discutie a fost activitatea liceenilor dupa ce li s-a aplicat sancţiunea extrema de exmatriculare.

În regulamentul şcolar sunt menţionate, de la articolul 126 la articolul 130, doar cauzele exmatriculării însa nu şi posibilităţile pe care le-ar avea liceenii rămaşi acum cu suficient timp liber. Exmatricularea este necesara în unele cazuri pentru a izola fenomenul influenţării colectivului de către elevul vizat, pentru ca „într-o sacoşa un măr stricat le strica pe toate”, conform declaraţiilor dlui Victor Radulescu, director adjunct al Liceului de Arta. Desi s-a încercat soluţionarea sub forma dialogului atât cu copiii problema, cat şi cu părinţii acestora,

exista cazuri când soluția finală o reprezintă exmatricularea.

Factorii ce au ca efect exmatricularea sunt : predispozitia ereditara la acte de violenta, mediul familial, absenteismul, atractia banului „centrul de interes mutându-se de la om la ban ” în opinia dlui Danut Moisoiu, consilier local al Partidului Democrat.

Participanții, printre care şi doamna Inspector Şcolar General prof. Narciz Amza, dar şi elevi de la liceele teoretice „Lucian Blaga” şi „Traian” sustin ideea supravegherii de catre Politia de Proximitate a elevului/elevilor ce au fost exmatriculați. Implicarea lor în diferite activități educaționale în programe susținute de ONG-uri ar constitui o soluție pentru educarea şi responsabilizarea elevilor.

Colaborator al CEDU 2000+ în Constanta, dl deputat Laurentiu Mironescu susține inițiativa sprijinirii şi reorientării elevilor excluşi din sistemul de învățământ prin crearea unor programe inițiate de ONG-uri care sa ofere o alternativa educațională.

RAPORT asupra întâlnirii elevilor cu un membru al parlamentului:
Deputat Victor Ponta
26 ianuarie 2006
Județul GORJ

În data de 26 ianuarie 2006 avut loc întâlnirea lunară din cadrul programului CETĂȚENIE DEMOCRATICĂ în județul Gorj, desfăşurată la Cabinetul Parlamentar al domnului deputat Victor Ponta, la care au participat următorii membri ai echipei locale:
Ponta Victor, Văcaru Alin, Copotoiu Valentin, Cretan Eugen Razvan, Tataru Tiberiu, Vână Iulia Diana, Teodorescu Ion-Claudiu, Gheorghe Nichifor, Popescu Aurel, Spineanu Augustin, Oancea Viorel. Alături de membrii echipei locale au participat şi un număr de 11 tineri interesați de desfăşurarea acestui proiect.

Discuțiile au cuprins diferite teme ale programului Cetățenie Democratică, principala problemă din cadrul acestor discuții a fost lipsa unui spațiu de desfăşurare al activităților de tineret pe raza municipiului Tg-Jiu, mai precis lipsa unei „Case a Tineretului”, unde organizațiile de tineret neguvernamentale, şi nu numai, din județul Gorj să îşi desfăşoare activitatea organizațională. Aceasta temă de discuție a fost lansată de către reprezentanții organizațiilor neguvernamentale şi a fost abordată cu interes de către toți participanții la această întâlnire căutându-se soluții pentru rezolvarea acestei probleme.

În cadrul acestei şedințe s-a discutat despre activitățile specifice parlamentarilor, consilierilor județeni, consilierilor locali şi de implicarea acestora în diferite activității realizate de către reprezentații societății civile, precum şi de crearea unei colaborări cat mai concrete între cele patru instituții (Parlamentul României, Consiliul Județean, Consiliul Local şi Societatea Civilă) prin reprezentanții acestora.
Desfăşurarea acestui proiect oferă cadrul optim pentru a reuni reprezentanții acestor instituții cât şi diferite segmente din societatea civilă, mai ales segmentul reprezentat de generația tânără, studenți, elevi e.t.c.
În cadrul acestei întâlniri discuțiile s-au mai axat şi pe lipsa unei comunicării concrete între reprezentanții instituțiilor şi societatea civilă şi de importanța acestei comunicări, care poate crea o pârghie de favorabilă rezolvării diferitelor probleme sociale.

S-a propus înființarea unui „ Consiliu Consultativ” format din reprezentanți ai societății civile pe lângă Consiliul Județean Gorj şi Consiliul Municipal Tg-Jiu. Această temă urmând a fi abordată şi în şedințele din lunile următoare.

Vizita tinerilor la Parlamentul şi Guvernul României a fost un alt tip de activitate care a avut un mare impact asupra tinerilor, fiind o oportunitate de a cunoaşte „locul de muncă” al reprezentanților alegătorilor, loc pe care-l cunoşteau doar prin ştirile apărute în mass-media.

Raport
asupra vizitei la Bucureşti – Palatul Parlamentului şi Guvernul României
21 iunie 2006

În cadrul Proiectului PHARE „Cetățenie Democratică” coordonat de Centrul Educația 2000+ la nivel național şi derulat în județul Mureş pe lângă biroul senatorial Mihail Antonie, Centrul Regional PER pentru Europa Centrală, de Est şi Sudest, participant în proiect în perioada martie-iulie 2006 în județul Mureş, împreună cu echipa de proiect Mureş, a organizat o serie de workshopuri pentru liceenii şi studenții din județ. Aceste workshopuri fac parte din cadrul sesiunilor de educație pentru cetățenie democratică din cadrul acestui proiect.

Prin aceste acțiuni se doreşte să se contribuie la educația civică în spiritul asumării cetățeniei active a tinerilor din județul Mureş.

Pentru cei mai activi participanți la aceste workshopuri, s-a organizat o excursie la Bucureşti, tinerii având posibilitatea vizitării Parlamentului şi Guvernului.

Au participat din cadrul echipei „Cetățenie Democratică”, domnul senator Mihail Antonie şi Monica Varga, stagiar în cadrul proiectului. Din partea PER, organizație participantă în cadrul echipei de proiect Mureş, au participat doamna Koreck Maria şi domnul Lunca Georgian Viorel. Dintre tinerii implicați în aceste acțiuni au participat: Farkas Mihai, elev în clasa a IX-a la Grupul Şcolar Band; Chis Simona, elevă în clasa a X-a la Grupul Şcolar Sărmaşu; Rus Ioana Maria, elevă în clasa a X-a la Grupul Şcolar Sărmaşu; Hossu Adelina, elevă în clasa a X-a la Colegiul Economic Tg. Mures; Ercean Bianca, elevă în clasa a X-a la Colegiul Economic Tg. Mures; Csath Csanad, elev în clasa a XI-a la Liceul Teoretic Bolyai Farkas din Tg. Mures; Huza Anamaria Ramona, studentă în anul IV la Facultatea de Inginerie din cadrul Universității Petru Maior Tg. Mureş; Toldi Hajnal, elevă în clasa a XI-a la Liceul Industrial Avram Iancu din Tg. Mureş şi Nagy Reka, elevă în clasa a XI-a la Liceul Industrial Avram Iancu din Tg. Mureş.

Tinerii participanți au primit mape cu materialele despre procesul legislativ din România, centralizare şi descentralizare în administrația publică şi o listă cu parlamentarii județului Mureş. Pe lângă acestea au mai primit şi materialele informative furnizate de Centrul Educația 2000+, despre Parlament, consiliile locale şi județene şi primar.

Acțiunea a debutat în data de 20 iunie, începând cu ora 20, cu o întâlnire la sediul local PER unde s-au discutat scopul şi programul acestei excursii. La ora 22, în aceeaşi zi, a avut loc plecarea spre Bucureşti din gara Tg. Mureş. În prima parte a drumului tinerii au primit mapele şi materialele informative. Le-a fost prezentat încă o dată proiectul „Cetățenie Democratică” şi au avut loc discuții pe acest subiect.

Vizita propriu zisă a debutat o dată cu sosirea în Bucureşti la ora 7.30, în 21 iunie 2006. În Gara de Nord grupul a fost aşteptat de domnul Lunca Georgian Viorel, manager de proiecte în

cadrul PER Bucureşti care ne-a însoțit pe tot parcursul excursiei. Un microbuz al Senatului României a stat la dispoziția grupului întreaga zi.

De dimineață a avut loc o vizită la sediul din Bucureşti al Centrului Regional PER. Prima parte a vizitei de documentare a început la palatul Parlamentului, unde tinerii, însoțiți de domnişoara Monica Varga, stagiar în cadrul proiectului şi de Georgian Lunca, coordonator de programe în cadrul Centrului Regional PER pentru Europa Centrala, de Est şi de Sud-Est, au vizitat Muzeul Parlamentului şi principalele încăperi ale clădirii. Transportul în Bucureşti, accesul în clădirea Parlamentului şi ghidul, au fost facilitate de domnul senator Antonie. A urmat o vizită, împreună cu domnul Antonie, la Comisia pentru Drepturile Omului Culte şi Problemele Minorităților Naționale unde tinerii s-au întâlnit cu vicepreşedintele comisiei, dl. deputat Varga Attila. Li s-a explicat procesul legislativ din România, rolul şi atribuțiile Comisiei, precum şi elemente de bază privind aderarea României la UE. Ulterior a fost inițiată o discuție în cadrul căreia tinerii şi-au manifestat dorința de a afla cat mai multe lucruri ce țin de situația minoritarii maghiare din România.

Cel mai plăcut moment pentru tineri l-a constituit vizita în plenul Senatului unde au avut ocazia să se simtă pentru câteva minute, senatori. Le-a fost explicate de către domnul Antonie, rolul şi atribuțiile senatorilor, modalitatea de votare, felul în care sunt aşezați în sală şi de ce şi cel mai important, cum se poate ajunge parlamentar. După acest moment, grupul a fost invitat la prânz, de către domnul Antonie, la cantina Parlamentului.

Cea de-a doua parte a vizitei a avut loc la Guvernului României, unde grupul a fost primit de consilierul de stat Attila Szasz, care le-a făcut tinerilor o scurtă prezentare a modalității de elaborare şi de adoptare a unui program de guvernare, dar şi a aspectelor principale ale autonomiei culturale, aşa cum reiese din legea minoritarilor naționale, aflata încă pe lista dezbaterilor parlamentare.

Ultima parte a excursiei de documentare a constat într-o vizită la Muzeul Național al Satului “Dimitrie Gusti”, unde, sub îndrumarea unui ghid, tinerii au “răsfoit” câteva file din istoria satului românesc, parte integrantă a patrimoniului cultural național.

2.5. Discuțiile pe teme din domeniul științelor politice şi administrative

Coordonatorii proiectului au deschis o listă de discuții de tipul *yahoo group*, unde elevii din şcolile selectate au fost încurajați să se înscrie şi să dialogheze pe tema cetățeniei democratice sau pe teme din domeniile științelor politice şi administrative cu experții în aceste domenii sau stagiarii din proiect. Stagiarii au întocmit listele de e-mail ale elevilor şi le-au transmis coordonatorului proiectului pentru înscriere în grupul de discuții.

***Screenshot 1**: Pagina principală a grupul de discuții Yahoo deschis în cadrul proiectului „Cetățenie democratică”*

Utilizarea unui instrument modern de comunicare, aflat la îndemâna tinerilor, dar mai ales preferat de aceştia în special pentru activități mai puțin formalizate, plăcute, a suscitat şi a susținut interesul pentru teme „mai serioase” şi dezbateri fervente. Selecții din cadrul

discuțiilor dintre elevi şi dintre elevi şi experți ne dau o imagine asupra nivelului de abordare a temelor vizând aspecte politice şi administrative, precum şi asupra calității schimburilor de idei de pe lista de discuții *Cetatenie_Democratica_CEDU*:

(no subject)
Created by: OPREA ANDREEA <oprea_cris_andreea@yahoo.com>

Analizand un sondaj de opinie realizat de Asociatia pentru Transparenta şi Libera Exprimare publicat în ziarul Libertatea, am observat dezinteresul cetatenilor romani fata de problemele politice ale acestui stat. Desi în urma revolutiei din 1989 fiecare dintre noi şi-a castigat dreptul de a participa activ la viata politica nimeni nu pare interesat de exercitarea acestui drept. Astfel sondajul mentionat mai sus, releva faptul ca cele mai importante probleme pentru romani sunt:coruptia (27%) saracia (4%) intregarea în UE (11,3%) locurile de munca (6,5%) economia (5,8) şi în ultimul rand politica (2,4%). Ma intreb insa cum vor romanii sa rezolve aceste probleme, daca nu implicandu-se în politica? Cum priviti dv. situatia şi care ar fi, din perspectiva acestei organizatii, metodele ce ar trebui aplicate în vederea reglementarii ei?

Last edited: Wed Mar 22, 2006 9:48 am

(no subject)
Created by: "aqvila15" <aqvila15@yahoo.com>

mai sunt romanii interesati de acest drept al votului? intr-o lume incare dezinformarea şi mai ales atitudinea de indiferenta mai ales acelor din mediul rural sunt la prim rang...iar asa-numitii "oraseni"sunt cufundati în alte probleme ce nu vizeaza domeniul politic.

Last edited: Thu Mar 23, 2006 8:30 pm

Re: vot
Created by: "george4king" <george4king@yahoo.com>

Oamenii sunt asa pentru ca nu a insistat nimeni sa le spuna ca sunt importanti. Nu exista o traditie politica a comunitatii la noi (daca facem exceptie de discutiile din Poiana lui Iocan, de la carciumi sau pe stadioane). Lumea e prea preocupata sa-şi castige traiul zilnic casa mai aiba energie sa mai militeze pentru ceva. Şi în afara de societatea civila, pe alocuri, nu-i incurajeaza nimeni sa ia atitudine. În consecinta, cand trebuie sa se duca la vot, putini au o opinie politica formata şi cad prada campaniilor electorale agresive. Oricum e foarte greu ca dupa 45 de ani de comunism, cand cetateanul trebuia sa fie obedient fata de regim, sa-şi manifeste liber şi increzator optiunea politica şi mai ales sa fie perseverent.
George Pataki

În Cetatenie_Democratica_CEDU@yahoogroups.com, "aqvila15"<aqvila15@...> wrote:
>> mai sunt romanii interesati de acest drept al votului? intr-o lume în

> care dezinformarea şi mai ales atitudinea de indiferenta mai ales a
> celor din mediul rural sunt la prim rang...iar asa-numitii "oraseni"
> sunt cufundati în alte probleme ce nu vizeaza domeniul politic.
>

Last edited: Sat Mar 25, 2006 12:27 pm

Re: [Cetatenie_Democratica_CEDU] none
Created by: Toma Laurentiu

Oamenii nu mai sunt interesati de dreptul la vot deoarece considera ca pe oricine ar vota nu ar lua nocio masura pentru a le usura existenta. Castigarea existentei este, în ziua de azi, pentru cetatean, principala preocupare pentru ca intrarea Romaniei în UE va insemna alinierea preturilor la cele europene. Desigur, imbunatatirea nivelului de trai poate fi imbunatatit prin votarea unor partide politice ce ar lua masuri în acest sens dar, cetateanul nu constientizeaza acest lucru inca. Pe langa aceasta exista unii oameni care nu sunt de acord cu faptul ca pentru Parlament şi Guvern se voteaza o LISTA fara a sti care sunt intentiile candidatilor şi ,de multe ori, fara a sti macar cum arata candidatii respectivi.

Last edited: Sun Mar 26, 2006 11:25 pm

Re: [Cetatenie_Democratica_CEDU] Re: vot
Created by: Puishor Laurentiu <oret_barbarul2@yahoo.com>

Lumea de astazi se confrunta cu un deficit democratic. Nu este numai problema societatilor inapoiate şi sarace, care nu au dezvoltata o cultura a participarii civice. Clasa politica de la noi este pe cale de a se reforma (vezi iminenta introducerii votului uninominal - cu bunele şi relele sale), iar mass-media face şi ea ce poate...
Cat priveste constientizarea şi responsabilizarea cetateanului, s-ar parea ca acestea deriva din practicile institutionale şi exemplele personale. Interesul pentru alegeri nu poate fi despartit de acela pentru celelalte aspecte ale vietii în comun. Romanul, fiind de felul lui un carcotas singuratic, nu va putea fi "adus pe calea cea buna" (a implicarii la nivelul deciziilor, deci), decat insuflandu-i nevoia de asociere. Numai asa are sansa sa capete convingerea ca ceea ce spune este şi luat în seama.
Cum sa facem acest lucru ?! Simplu: proiecte, proiecte şi iar proiecte, insotite de mediatizare, mediatizare şi iar mediatizare a cazurilor de succes.
Faptul ca incep sa se alature din ce în ce mai multi militanti cauzei cetateniei democratice (fie chiar şi incepand prin a-şi pune intrebari) ne arata ca suntem în preajma schitarii unui progres. Nu-i asa?

Last edited: Mon Mar 27, 2006 2:55 pm

Created by: "funeral_fog_of_niflheim" <funeral_fog_of_niflheim@yahoo.com>

Tineretu' se implica! Faceti loc :) sa vedem acuma cum se deruleaza proiectul în Buzau... ce putem face... ce avem curaj sa spunem... cu cine avem sange sa ne punem. Sunt foaaaaaaarte curios ce va iesi... şi... în plus... e distractiv sa simti ca ai posibilitatea de a schimba lucrurile în bine şi sa stii ca poti fi ascultat direct...
nu conteaza varsta. Conteaza sa spui ce trebuie, cum trebuie şi sa iti cunosti obiectivele... deocamdata... asteptam obiective
:D

Last edited:

Created by: Puishor Laurentiu oret_barbarul2@yahoo.com

Raspunsul e simplu: investitii masive în educatie. Investind masiv în educatie nu numai ca vom avea un sistem educational performant dar şi oameni foarte bine instruiti ce vor obtine rezultate în posturile pe care le vor ocupa. Politicienii ar trebui sa renunte la lupta pentu "ciolan" şi sa se gandeasca nu numai la binele lor ci şi la cel al omului de rand. Cum se poate realiza asta? Prin educatie. Prin educatie o persoana primeste anumite valori morale dupa care se va ghida tot restul vietii. Romanii asa au fost educati sa zica "au" cand nu mai pot suporta nu cand ii doare. Sa luam ca exemplu greva studentilor din Franta. Cum s-a dat o lege pe care o categorie sociala a considerat-o injusta cum s-a trecut la fapte, incercandu-se schimbarea acelei legi. Daca tot în Franta sau în oricare stat vest european oamenii politici ar face la fel precum cei de la noi din tara, am fi aststat la o revolutie. Studentii francezi (şi nu numai ei ci toti frencezii) au fost educati sa creada ca pot face ceva chiar daca nu detin puterea politica. La noi nu vom vedea proteste de strada daca se dau în continuare legi injuste şi fara noima, pentru ca romanul a fost educat sa stea şi sa se uite la ce se în tampla.
Avand oameni cu o educatie corespunzatoare postului pe care il ocupa, economia statului, cred eu, va creste în mod spectaculos. Cresterea econmica poate insemna un lucru: cresterea nivelului de trai şi implicit va creste şi increderea electoratului în cei alesi. Educatia ar trebui sa fie domeniul în care sa se realizeze cele mai multe reforme la ora actuala. Mai bine zis, din '89 pana acum ar fi trebuit facute reforme investitii aproape numai în domeniul educatiei ca acum sa putem beneficia de roadele reformelor şi investitiilor.

Last edited:

Created by: "irina_charming" irina_charming@yahoo.com

dc mai ales din mediul rural?cei care traiesc în mediul urban sunt mult mai deinteresati de politica.e adevatat ca mentalitatile invechite ale celor de la sate decid soarta noastra.dar asta se intampla deoarece ignoranta predomina în orase.orasenii nu merg la vot,iar cei care locuiesc la sate,decid pentru noi.şi în mare parte,voteaza cu cei care au mentalitatile aproape de ale lor, adica invechite.e greu sa-i explici unui om care a trait atatia ani de comunism,în

care nici nu se punea problema alegerii libere cand venea vorba de vot,ca acum e dreptul lui sa aleaga,ca are aceasta posibilitate.insa cei tineri nu au nici o scuza pentru faptul ca nu se prezinta la vot.
And I say Romania is my country! problema este ca toata lumea isi cere drepturile,dar nimeni nu ia în serios indatoririle sale.şi cred ca totul porneste de la dezinformare-mass-media,mai ales.poate ca vom ajunge la o schimabre incetul cu incetul.ne-am implicat în acest proiect pentru a produce o schimbare, pentru a depista problemele şi pentru a le rezolva.şi totusi..nu-i putem obiga pe oameni sa mearga la vot, nu-i putem obliga sa se implice.cum am altfel le-am putea trezi interesul?

Last edited:

Created by: Coordonatorul

Daca clasa politica nu este în viziunea voastra ceea ce ar trebui sa fie, noi cetatenii credeti ca avem vreo vina? Noi suntem curati la trup...curati la suflet?

Last edited:

Created by: „nicoleta bechir” necke_bec@yahoo.com

da,bineinteles ca suntem de vina.pentruca din cauza noastra s-a ajuns la ceea ce este acum.datorita ignorantei noastre,neimplicarii sa pentru ca am lasat mult prea multa putere unor oameni care nu ne-au reprezentat în totalitate drepturile.cum am facut şi noi la ora .. "desi omul s-a nascut liber el este pretutindeni în lanturi " J.J.Russeau

Last edited:

Created by: „nicoleta bechir” necke_bec@yahoo.com

facand abstractie de mass media? e cam greu caci e principalul mod de informare... tinerii ar trebui instruiti ,ca sa zic asa, de tineri... cineva ar trbui sa se implice în educatia lor inca din clsele primare şi de asemenea şi parintii atarna greu în aceasta balanta pentru ca tinerii aud acasa fel de fel de idei opinii vin la scoala şi le "impart" mai departe... daca nu le este prezentata realitatea ei au sa continue sa traiasca cu aceste idei gresite, pe care le au inca din "fasa"...

Last edited:

Created by: „Simona Vel Procleta” funeral_fog_of_niflheim@yahoo.com

S-ar putea ca raspunsul meu sa fie considerat un atac la adresa votului universal, de aceea tin sa specific de la inceput ca de fapt este o pledoarie impotriva ignorantei în masa. Din moment ce majoritatea populatiei isi alege reprezentantii politici dupa criterii(daca se pot numi asa) animalice(am vazut destule interviuri în care unele femei cu mare sensibilitate estetica:)) au votat cu x" ca e barbat bine" sau alti cetateni infometati au votat cu y ca le-a oferit bere şi mancare gratis). Eu cred ca drepotul la vot nu poate decat sa dauneze social daca nu este dublat şi de cunostinte de cultura civica. Normal ca, din moment ce majoriotatea "pune stampila" fara sa aiba habar de importanta acesteia şi de mecanismul de functionare a statului, vom avea cu totii de suferit. Electoratul trebuie invatat cumva sa evite situatiile de manipulare şi sa ia o decizie rationala în momentul alegerilor. Vina cetatenilor este refuzul de a se informa, astfel incat sa voteze în cunostinta de cauza. Or fi unii dintre noi "curati la suflet" dar "curatenia generala" cred ca ar trebui sa se realizeze la nivelul gandirii, cunoasterii şi capacitatii de analiza. Asta pana nu le va spala multora urmatoarele campanii electorale creierele de tot, dupa traditie...
Eu fara o diploma care sa ateste ca au absolvit un curs de minima cultura civica(acesta ar trebui sa se organizeze la nivel national, chiar daca ar fi o investitie mare, efectul ar fi pe masura) nu i-as primi la vot..Cu atat mai mult nu pot sa imi inchipui un analfabet care sa aiba drept de vot, fara sa se fi folosit de dreptul la educatie. Şi vina celor care au cunostintele necesare unui vot "valid" sunt intr-un fel vinovati, prin faptul ca nu se implica în ajutarea celor care nu au cunostintele despre care am vorbit mai sus. Dar daca omul e şi incapatanat şi nu vrea sa se lase invatat..atunci nu mai stiu a cui sa fie vina...

Last edited:

Created by: „monik obeada” sweet_monik2006@yahoo.com

ai dreptate da eu fiind de la tar stiu multa lume care nu merg la vot. motivul?
spun ca oricum ar vota ei nu o sa schimbe nimic.de ce spun ei asta? pentru ca s-au saturat de coruptie, şi ei cred ca în romania sunt numai politicieni corupti.
noi, tinerii ar trebui sa le demonstram ca nu e asa.

Last edited:

Created by: „Citrea Irina” aqvila15@yahoo.com

nu trebuie sa ii blamam pe cei din mediul rural ca voteaza gresit.e, pana la urma, vina noastra ca s-a ajuns aici, poate şi din cauza ca i-am desconsiderat atata timp şi ca le-am atribuit doar insusirea de a fi priceputi în prelucrarea pamantului şi cresterea animalelor şi nu în deciziile politice.ce trebuie sa facem este sa ne implicam în informarea lor corecta.prin proiecte, afise sau chiar noi sa luam direct atitudine şi sa vorbim cu persoanele pe care le cunoastem.
nu trebuie insa sa schimbam opinii, sa-i manipulam, caci ei au acest drept de alegere libera a reprezentantului lor politic.
daca oamenii ar privi cu atat interes politica, cum privesc fotbalul, situatia ar fi ceva mai

buna?...poate ca electoratul ar fi mult mai informat, din moment ce se implica activ în "bunul mers al tarii"...cam poetic.

Last edited:

Created by: „Manole Larisa” roxy_lary@yahoo.com

eu nu cred acest lucru şi acest lucru va fi demonstrat cand vom vota iar în acel moment se va vedea clar ca de fapt cea mai mare putere o au cei din mediu rural .pana acum toata lumea din acel mediu a votat cu Iliescu dar anul trecut nemaiputand sa voteze cu el asa putea spune ca au fost un pic dezorientati dar tineti cont ca bataia se va da intre Basescu şi Becalii la urmatoarele alegeri. Poate suna aiurea dar Becalii castiga din ce în ce mai multa putere .Sa fim sinceri Basecu nu a facut chiar multe de cand a venit la putere în schimb Becali a facut ceva pentru acele sate care au fost distruse ,şi va mai va face dupa cate vad eu. Ganditiva k toti acei oameni plus neamurile lor vor vota cu Becalii şi mai sunt şi oamenii care au primit bani la emisiunea "Daruiesti şi castigi " kre e sponsorizata tot de Gigi Becali. Tin sa spun k nu sunt fan Becalii ,dar cei din mediul rural vor avea puterea şi vor schimba multe.

Last edited:

Created by: "aqvila15" aqvila15@yahoo.com

tema aleasa este foarte interesanta.se pot spune foarte multe lucruri pornind de la acest subiect. se poate pleca de la premisa ca politica trebuie sa vina în sprijinul electoratului şi ca il reprezinta. asadar, electoratul isi accepta statutul de condus, iar clasele politice de lideri. de multe ori, aceasta relatie nu este tocmai cum se intuieste ca ar fi. odata ajuns la putere, politicianul uita de unde a plecat, isi uita atributiile pe care le are (de a servi cetateanul şi de a aduce tara pe un fagas mai bun) şi nu vede în aderarea la un anumit partid decat o modalitate de accedere catre un trai mult mai bun, eventual o recunoastere a sa extinsa pe plan social. relatia se schimba radical, astfel. şi ne punem intrebarea: "ce este de facut?", pentru ca noi suntem principalii beneficiari şi cei mai acuti observatori ai "meciului politic". intai, ar fi indicat sa ne mai deschidem ochii la lucrurile ce se petrec în jurul nostru; macar sa ne dam seama ca totul este un joc de interese, eventual manipulator, la care luam parte vrand-nevrand, pentru simplul fapt ca ne priveste. apoi,sa ne formam o opinie este chiar un fapt binevenit. putem ulterior sa luam atitudine şi sa ne dorim sa participam activ la viata politica. numai ca, daca suntem mai realisti, observam ca nu toti avem aceasta menire. asa ca...ne resemnam... singura "arma" ce ne mai ramane este informarea pe care pun foarte mult accent. am putea incepe sa ne documentam mult mai mult, sa vedem daca mecanismele functioneaza asa cum ne-am imaginat sau asa cum am fost manipulati sa credem. de catre cine manipulati?
principalul mijloc: massmedia. nu trebuie sa o blamam, ci sa ne gandim ca şi ea "pune în lumina" o anumita culoare sau nuanta politica, focalizandu-şi atentia pe un partid, numit de ei reprezentativ. asadar, totul se relativizeaza. cazul pica (cum se intampla la debate) şi ultima care ne mai ramane este speranta. speranta ca totul va fi bine. cred ca totul trebuie sa tina de convingerile pe care le avem, dar şi de obiectivitatea de care dispunem, caci în mediul politic

nu exista certitudini.

Last edited:

Created by:

Cam asa e şi în ziua de azi, chiar daca citatul este din De Republica, de Cicero-referitor la cele trei variante de conducere a statului: printr-un rege, un grup restrans de oameni sau prin accesul intregului popor.
"Astfel intre neputinta unui singur om şi nesabuinta celor multi, optimatii s-au gasit intr-o pozitie de mijloc, care este şi cea mai cumpanita dintre toate; cand acestia au în grija treburile statului, e firesc ca popoarele sa fie foarte fericite, fiind lipsite de orice grija şi de orice preocupari; linistea lor e lasata pe seama altora, care trebuie sa le-o apere şi sa nu faca cumva ca poporul sa creada ca interesele sale sunt neglijate de conducatorii sai"
De mai bine de doua milenii se cauta o varianta de mijloc, dar noi tot pe altii lasam, ca deh, e mai usoara critica, fata de implicarea de orice fel. E clar ca prin pasivitatea şi delasarea lor unii cetateni se indeparteaza serios de ideea de democratie.

Last edited:

Created by:

unii intreprind activitati benefice se implica în programe gen Cetatenie Democratica, contribuie la comunicarea dintre "noi" şi "ei"...altii se implica în activitati la fel de benefice dar se situeaza la polul opus primilor. Poate pentru ca aceste activitati şi initiative sunt benefice doar lor.. Şi atunci cand interesele politicianului intra în conflict cu cele ale comunitatii e clar ca idealul de incredere reciproca poate fi taiat de pe lista. Ce ar trebui sa facem noi atunci? Sa acumulam frustrari pe care sa le concentram în concluzia "toti sunt la fel", sau sa le demonstram ca noi nu suntem la fel ca ei, şi vom actiona în apararea intereselor noastre?
Ca exemplu de reactie pe care ar trebui sa o aiba cetatenii, intr-o astfel de situatie, aruncati o privire pe site-ul urmator:

http://www.greenpeace.ro/medianet/story/story_112.html

Cum vi se pare atitudinea Greenpeace în aceasta situatie? Va recomand de asemenea sa cercetati resursele site-ului şi în cazut în care sunteti de acord, sa
va implicati, prin semnaturi în campaniile de protejare a mediului.

Last edited:

Created by:

Daca nu exista democratia, am fi inventat-o noi? Daca nu, cu ce alt regim ne-am fi multumit dintre celelalte deja existente?
Indivizii isi manifesta nevoia de a conduce exact în situatiile de represiune, incercand sa scape de aceasta constrangere. Nu este insa exclusa nici posibilitatea ca majoritatea sa se resemneze în astfel de situatii. Oare resemnarea generala din prezent poate insemna ca unii oameni considera organismele de conducere un fel de autoritati fata de care se afla în raport de supunere, şi nu de colaborare?

Last edited:

Created by:

nu reusisem sa citesc mesajele simonei. hmm…cam trist e faptul ca nu s-a mai facut sedinta din iunie. vad ca toata lumea o astepta. vesnica asteptare mioritica….ca va fi mai bine şi ca nu merita sa ne pierdem sperantele.în fine… acum stau cu constitutia în maini şi mai trag cate un ochi pe dansa: ce e de bine, ce e de rau?… sa privim cu atentie art.3, alineatul 4, din constitutia romaniei adoptata în anul 2000. spune ca: mijloacele de informare în masa, publice şi private, sunt obligate sa asigure informarea corecta a opiniei publice. ne intrebam: intr-o lume în care fiecare mijloc mass-media şi fiecare subramura a acestuia spune ce crede, în functie de proprii
informatori, ce se mai dovedeste a fi adevarat? dintre acele zeci de adevaruri pe care sa-l luam ca fiind Adevarul? este totusi inteleasa greist şi libertatea opiniei: fiecare scrie, spune ce crede şi cum a primit stirea.
dar asta e o alta mancare de peste…ne mai tastam…sa fiti verzi şi veseli, dragii mei!

Last edited:

2.6. Voluntariat în cadrul activităților desfăşurate de către ONG-uri

Stagiarii, împreună cu reprezentanții societății civile şi membri ai echipei proiectului, au selectat grupuri de elevi din şcolile alese ale proiectului pentru a participa la activități specifice asociațiilor şi ONG-urilor. Aceste activități au fost stabilite de comun acord cu tinerii voluntari şi organizațiile nonguvernamentale. Printre ONG-urile active în echipele locale de proiect, se numără:

Județul Constanța:
Centrul de Tineret pentru Activități Extracurriculare „Virgil Madgearu”
Asociația Humanitae
Centrului Regional de Resurse în Educația Civică
Asociația Pro Democratia, Asociația pt. Conservarea Ariilor Protejate Bio-Ciultural
Liga Elevilor – Colegiul Național „Mircea cel Batran”

Județul Covasna:
Asociația Culturală “Gaál Mózes”
Asociația de Tineret “Szent Adalbert”
Asociația Speologică şi de Prot. Naturii “Lumea Pierdută”
Asociația Întreprinzătorilor “Erdővidék”
Asociația “Dr. Fábián László”
Asociația “Barót Jövőjéért”
Asociația “Listra”
Crucea Roşie, filialaBaraolt
Fundația “Kriza János” Aita Mare
Fundația “Bölöni Farkas Sándor”
Asociația “Kormos”

Județul Gorj:
Fundația TineretDel
Asociația Speranță pentru Viitorul Nostru
Asociația Centrul Roman pentru Comunicare
Liga Studenților UCB
Asociația Studenților UCB
Societatea Studenților Gorjeni
Amici Salvamont
Eurovoluntar Group

Județul Hunedoara:
Asociația pentru Consolidarea Societății Civile Valea Jiului
Asociația pentru tineret Phoenix
Asociația Equal
Asociația pentru Dezvoltare ALIAS
Centrul de Voluntariat Valea Jiului
Les amis de la France
Thumende
Credo
Inimă către inimă
Crucea Rosie

Județul Mureş:
Fundația Alpha Transilvania
Institutul Est European de sănătate a reproducerii
Mişcarea Europeană
Project on Ethnic Relations
Asociația Valea Soarelui
Fundația de ecologie umană Oasis
Federația femeilor din județul Mureş
Fundația Rheum - Care
Fundația Pro Plus Transilvania
Liga Pro Europa

Județul Prahova:
Asociația Viitorul Tinerilor

Asociația „Ajutor pentru Terra”

Județul Vrancea
Asociația pentru Parteneriat Comunitar
Asociația Social Culturală Duiliu Zamfirescu
Fundația Lumea Copiilor
Fundația Pro Armonia
Asociația Assistance
Asociația Promotorilor Dezvoltării Locale
Asociația ROTOPAN
Fundația Sfinții Împărați Constantin şi Elena
Asociația Pro Democrația
Asociația pentru Dezvoltare Durabila Focul Viu

Raport
Județul Mureş
mai 2006

[...]

În zilele de 7-9 mai un grup mai restrâns de tineri din grupul inițial au participat la ediția a IV-a a Târgului Organizațiilor Neguvernamentale din județul Mureş. În data de 7 mai ei au vizitat standurile la care cca 35 ONG-uri au prezentat activitatea cu care vin în rezolvarea problemelor cu care se confruntă cetățenii în județul Mureş. În aceeaşi zi, tinerii au putut beneficia şi de spectacolele cu ocazia Festivalului Interculturalității Mureşene care a debutat ca un eveniment colateral Târgului ONG. În grup s-a discutat şi despre experiența unora din grup care au efectuat deja muncă voluntară în folosul comunității din care fac parte. S-au discutat aspecte ale motivării, ale calității asistenței sociale, etc. O tânără din grup a participat şi la Crosul Europa organizat în aceeaşi zi. În data de 8 mai tinerii au participat la dezbaterile pe care ONG-urile le-au avut cu reprezentanții autorităților publice locale, la care au fost invitați şi consilierii locali. Din păcate tinerii au asistat la lipsa prezenței consilierilor locali, la discuții fiind prezenți doar reprezentanții conducerii consiliului județean şi un viceprimar al municipiului Tg. Mureş. În discuția anterioară tinerii au dat curs dezamăgirii lor şi au reclamat dezinteresul aleşilor locali, cât şi neîncrederea care împiedică dezvoltarea unor parteneriate viabile între sfera neguvernamentală şi cea a autorităților locale. Ei au remarcat foarte corect că acest parteneriat există doar în cazurile unde autoritățile au interesul existenței acestora, iar sumele investite de către autorități în aceste parteneriate sunt de cele mai multe ori doar simbolice. În aceste trei zile tinerii au putut face o radiografie a organizațiilor neguvernamentale şi prin munca acestora să cunoască aspectele cetățeniei active, dar să vadă puse în practică şi valori europene.

[...]

3. Relevanța proiectului pentru grupurile țintă

Proiectul „Cetățenie democratică” a facilitat implicarea membrilor grupurilor țintă în activități de promovarea a statului de drept, al rolului democratic pe care îl au structurile politice alese şi punerea în practică a unui sistem de lucru eficient, bazat pe obiective, care permite oficialilor aleşi implicați să se concentreze asupra unor probleme majore şi să-şi stabilească planuri de acțiune pentru îndeplinirea eficace a obiectivelor.
Prin colaborarea pentru rezolvarea problemelor comunității, atât oficialii aleşi în structuri politice, cât şi tinerii şi organizațiile societății civile au avut posibilitatea să se cunoască mai bine şi să beneficieze de schimbul de experiență.
Lucrul la nivelul circumscripțiilor electorale, colaborarea dintre membrii grupurilor țintă şi diseminarea către comunitate a rezultatelor activităților întreprinse au contribuit la îmbunătățirea imaginii pe care oficialii aleşi în structurile politice centrale şi locale o au în rândul alegătorilor.
Implicarea tinerilor în activitățile grupurilor consultative, în identificare şi soluționarea unor nevoi ale comunităților din care provin, precum şi asumarea rolului de multiplicatori de informație, au condus la creşterea gradului de participare civică, la o cetățenie responsabilă şi democratică în cadrul circumscripțiilor electorale participante în proiect.

3.1. Îmbunătățirea situației grupurilor țintă

Facilitarea colaborării dintre principalii parteneri sociali la nivel local în vederea rezolvării problemelor comunității şi ale cetățenilor a urmărit înțelegerea faptului că într-un stat democratic aceştia au puterea de a căuta răspunsuri şi servicii.
Prin întâlnirile desfăşurate în cadrul proiectului „Cetățenie democratică”, parlamentarii au avut posibilitatea de a se implica mai mult în activitățile din circumscripție şi au putut beneficia astfel de sprijinul comunității, având posibilitatea de a demonstra că democrația este un sistem în care, dincolo de ideologii şi strategii abstracte, liderii acționează concret şi eficient, având responsabilitatea de a-şi direcționa activitatea în beneficiul oamenilor şi pentru rezolvarea problemelor reale ale acestora. Ascultând opiniile oamenilor şi transmițând preocupările acestora Parlamentului şi structurilor guvernamentale, deputații vor reuşi să contribuie la dezvoltarea unor strategii bazate pe nevoile reale ale cetățenilor. De asemenea, parlamentarii au autoritatea şi resursele de a primi răspunsuri şi se bucură de acces la informații de cele mai multe ori inaccesibile altor lideri ai comunității. Astfel, cabinetul teritorial al parlamentarului reprezintă o resursă unică pentru comunitate, resursă al cărei potențial poate fi valorificat prin acțiuni cum sunt cele desfăşurate în cadrul proiectului „Cetățenie democratică”. Activitățile inițiate şi derulate în perioada decembrie 2005 – septembrie 2006 au contribuit la îmbunătățirea situației grupurilor țintă sub următoarele aspecte :

- capacitatea de a trăi împreună cu ceilalți, de a coopera, de a construi, de a pune în aplicare proiecte şi de asumare de responsabilități;
- capacitatea de a lua parte la dezbateri publice, de a argumenta şi alege într-o situație reală de viață;
- competențele sociale.

3.2. Îmbunătățirea capacităților manageriale şi tehnice

Prin promovarea principiilor de bună guvernare, responsabilitate şi transparență a activității, proiectul „Cetățenie democratică” îşi propune să aducă instituțiile statului democratic mai aproape de cetățeni (cu precădere tinerii cetățeni ai comunităților unde a fost implementat proiectul), militând astfel pentru punerea în practică a conceptului de cetățenie democratică şi implicit educație pentru cetățenie democratică.
Pe de altă parte, ducerea la bun sfârşit a proiectului este rezultatul unei activități de echipă şi de parteneriat între implementatori şi beneficiarii acestor servicii. Experiența muncii în echipă a tuturor celor implicați în proiect, cu toate efectele ei (cooperare, schimb de experiență, întrajutorare, empatie, susținere reciprocă, creativitate, adaptabilitate etc.) a influențat pozitiv climatul de competiție şi cooperare între beneficiarii proiectului, a facilitat activitățile de planificare, motivare şi antrenare a resurselor umane în activități sociale, a îmbunătățit calitatea activităților de tip social şi a serviciilor comunitare.
Atât beneficiarii direcți şi indirecți ai proiectului cât şi întreaga echipă de proiect şi-au îmbunătățit tehnicile de lucru, metodele de comunicare şi şi-au îmbogățit reciproc resursele documentare.

Concluzii

Comunicarea dintre autorități, instituții şi cetățeni reprezintă un deziderat chiar şi pentru democrațiile consolidate. În țara noastră, mai mult de jumătate din populația urbană percepe ca slabă ori foarte slabă relația cu autoritățile şi instituțiile care oferă servicii de interes cetățenesc[7], iar în ceea ce priveşte sistemul de informare a cetățenilor cu privire la activitatea autorităților locale, cele două părți implicate aplică reciproc prezumția de vinovăție: reprezentanții instituțiilor locale afirmă că cetățenii nu sunt interesați de aceste informații, iar cetățenii consideră că sistemul este birocratic şi puțin transparent[8]. Deficitul democratic şi soluțiile pentru reducerea acestuia constituie subiecte prezente - pentru multă vreme - pe agenda oamenilor politici şi a reprezentanților societății civile. Soluțiile nu sunt simple, iar cele mai plauzibile par a fi cele implementate în parteneriat, prin implicarea mai multor categorii de actori. În acest context se încadrează şi proiectul „Cetățenie democratică”, care a încercat să ofere o soluție pentru problema slabei informări şi a lipsei de comunicare între cetățeni şi oamenii politici. Proiectul a urmărit să deschidă canale de comunicare între cetățeni şi autoritățile publice locale sau centrale, sprijinind consolidarea societății democratice.

Proiectul „Cetățenie democratică” are meritul de a fi creat un model de parteneriat şi de colaborare la nivel local între reprezentanții societății civile, parlamentari, autoritățile locale şi comunitatea de afaceri din regiune, în scopul creşterii transparenței acțiunilor derulate şi a implicării tinerilor în viața comunității.

Impactul activităților proiectului „Cetățenie democratică”

Întrucât timpul avut la dispoziție pentru sedimentarea rezultatelor a fost foarte scurt, un prim nivel de analiză a efectelor proiectului are în vedere rezultatele măsurabile, care oferă o imagine de ansamblu asupra amplorii demersurilor echipei de proiect. Numărul persoanelor care au beneficiat de activitățile proiectului sau care au fost implicate în implementare a fost de aprox. 650, din 16 județe ale României (Alba, Buzău, Bucureşti, Constanța, Covasna, Gorj, Harghita, Hunedoara, Ialomița, Iaşi, Ilfov, Maramureş, Mureş, Neamț, Prahova şi Vrancea: parlamentari - 20, stagiari - 20, consilieri județeni sau locali - peste 150, reprezentanți ai societății civile - peste 150, personal din cabinetele de circumscripție, oficiali locali, tineri şi cetățeni - peste 250, elevi şi studenți). Au fost organizate peste 50 de întâlniri consultative la nivelul cabinetelor de circumscripție şi au fost abordate 34 de teme de discuție, au fost elaborate peste 2400 de pliante informative şi peste 500 de afişe ale proiectului. Materialele informative realizate de către echipele de stagiari au avut o formă simplă, pentru maximizarea impactului şi eficientizarea mesajului transmis. Formatul şi conținutul acestor materiale

[7] *Evaluarea nevoilor si resurselor existente*, CURS-SA, p.15 (contract RO.004.02.01/C1).

[8] Raport cu privire la integritatea şi transparența administrației publice locale, Asociația Pro Democrația, Transparency International, transFORMA, septembrie 2004, p.18

informative au fost stabilite de către stagiari, împreună cu *staff*-ul cabinetelor de circumscripție sau cu personalul tehnic ce deservește consiliile locale, și sub directa îndrumare a echipei de proiect. Presa centrală și locală a totalizat 32 de articole și 1 interviu radio. Prin raportarea la obiectivele asumate, aceste rezultate cantitative sunt un indicator al eficacității proiectului „Cetățenie democratică”.

Pe lângă rezultatele exprimate în termeni cantitativi, proiectul a contribuit și la producerea unor schimbări mai dificil de măsurat și de descris. Impactul proiectului „Cetățenie democratică” asupra grupurilor țintă poate fi urmărit pe niveluri diferite, fiecare dintre acestea putând fi detaliat în mod specific metodelor alese și resurselor antrenate în derularea activităților de către echipa inițiatoare:

- la nivelul cunoștințelor formate la grupurile-țintă: cunoașterea modului de funcționare a instituțiilor democratice, a drepturilor și a responsabilităților civice;
- la nivelul capacităților dezvoltate: cooperare, organizare și participare la activități sociale, capacitatea de dialog social etc.;
- la nivelul atitudinilor și al valorilor: interes față de viața comunității, solidaritate, adoptarea unei atitudini față de un eveniment sau față de o situație, respectul față de sine și față de ceilalți, responsabilitatea față de acțiunile proprii, preocuparea pentru dezvoltarea personală și pentru schimbări sociale benefice pentru semeni.

Activitățile în cabinetele de circumscripție

Practica anilor de democrație în România a arătat că se produce o ruptură esențială în ceea ce privește comunicare între cetățeni/ comunitate și oficialii aleși în structurile politice locale sau centrale, imediat ce procesul electoral ia sfârșit. Tocmai de aceea, acest proiect și-a propus în mod expres și a reușit în mare măsură să promoveze un model de lucru și de comunicare în cadrul circumscripției, model care să asigure transparența activității oficialilor aleși în cadrul structurilor politice centrale și locale și, totodată, să apropie acțiunile reprezentanților politici de cetățeni, de problemele acestora.

Vizibilitate crescută a activității parlamentare în circumscripții
Prin activitatea desfășurată în cabinetele de circumscripție, prin colaborarea cu echipa de proiect (inclusiv cu stagiarii) și cu organizațiile societății civile locale, parlamentarii au avut posibilitatea să identifice prioritățile locale și astfel să-și îmbunătățească activitatea în teritoriu. Contactul cu tinerii – prin activitățile de educație pentru cetățenie democratică – a condus la o mai bună înțelegere de către tineri a rolului pe care instituția parlamentarului și parlamentul în totalitate îl joacă în cadrul statului democratic. Parlamentarii au avut posibilitatea de a face prezentări ale activității desfășurate în parlament, a poziției pe care o au față de anumite inițiative legislative aflate în dezbaterea comisiilor sau a plenului și de a solicita sprijinul alegătorilor din circumscripția electorală pe care o reprezintă în susținerea poziției lor.

Ameliorarea relației dintre cetățeni și reprezentanții aleși
Întâlnirile au avut ca scop dezvoltarea unor relații permanente și într-un cadru organizat cu organizațiile societății civile locale și implicit cu alegătorii. Întâlnirile consultative lunare organizate la nivelul birourilor parlamentare au reunit reprezentanți ai organizațiilor

neguvernamentale active în domeniile respective (dezvoltare economică, educație, sănătate, drepturile omului, protecția mediului, cultură, etc.), ai asociaților de afaceri, patronale sau profesionale, ai administrației publice locale. Problemele comunităților au fost astfel aduse în vederea oamenilor politici.

Un forum de dezbatere a problemelor comunităților
Prin activitatea desfășurată în cabinetele de circumscripție, prin colaborarea cu echipa de proiect (inclusiv cu stagiarii) şi cu organizațiile societății civile locale s-a încercat dezbaterea unor probleme existente la nivel de comunitate, precum şi prospectarea unor soluții viabile pentru aceste probleme. Lunar, începând din luna decembrie 2005, echipele de proiect din fiecare circumscripție au dezbătut probleme stringente ale comunității, invitând la aceste dezbateri personalități locale din domeniul pus în discuție în luna respectivă: educație, asistență socială, administrație publică, mediul de afaceri, asociațiile de proprietari etc.

Soluții concrete pentru problemele cetățenilor
În cadrul întâlnirilor lunare din circumscripții, au fost demarate acțiuni concrete – interpelări, proiecte de legi, hotărâri de consilii județene sau locale.

Informarea cetățenilor
Întâlnirile organizate şi materialele informative elaborate în cadrul proiectului au facilitat accesul la informație al cetățenilor şi au contribuit la creşterea gradului de informare politică al acestora. Distribuirea pliantelor în diferite medii, inclusiv în mijloacele de transport, a sprijinit diseminarea informației către publicul larg şi extinderea grupurilor de beneficiari ai proiectului.

Colaborarea cu organizațiile societății civile
Colaborarea dintre partenerii sociali, cetățeni şi politicieni a contribuit la crearea unui spațiu real de dezbatere şi de consultare. De asemenea, a contribuit şi la creşterea nivelului vieții asociative.

Impactul proiectului la nivelul stagiarilor

Programul de stagiatură a reprezentat o componentă importantă a acestui proiect. Cei 20 de stagiari au participat la programul de stagiatură din cabinetele parlamentare de circumscripție, au asigurat coordonarea activităților derulate pe plan local, lucrând împreună cu specialiştii din echipa de proiect, alături de *staff*-ul cabinetului de circumscripție şi de întreaga echipă locală, au realizat materialele informative şi au organizat activitățile de educație pentru cetățenie democratică. Prin acest program, au avut posibilitatea de a cunoaşte modul real de funcționare al instituției parlamentarului, procedurile de lucru, atribuțiile şi activitățile sale etc. De asemenea, au avut posibilitatea să participe activ la viața publică şi să reprezinte interesele tinerilor din regiune, în procesul de luare a deciziilor privind soluționarea problemelor comunității.

Activitățile de educație pentru cetățenie democratică

Cu toate că şcoala este considerată principalul agent de educație civică, nu este totuşi singura instituție responsabilă pentru această misiune. Este nevoie de acțiuni convergente ale şcolii, ale organizațiilor nonguvernamentale, ale mass-media şi ale altor instituții. Pe lângă oferta curriculară, sunt necesare acțiuni extraşcolare, care să susțină pregătirea tinerilor pentru integrarea socială şi participarea la viața publică. Pe această direcție s-au înscris şi sesiunile de educație pentru cetățenie democratică, derulate în cadrul acestui proiect. Elevii din licee şi studenții au participat la dezbateri pe teme civice şi la activități în comunitate. Ei au avut ocazia să înțeleagă mai bine modul de funcționare a instituțiilor politice şi administrative, să înțeleagă viața comunității.

Activitățile de educație pentru cetățenie au inclus dezbateri tematice, întâlniri cu parlamentari, cu consilieri, vizite la autoritățile locale sau județene sau la parlament, activități de voluntariat. O activitate care a suscitat interesul tinerilor a fost forumul online de dezbatere.

Cunoaşterea modului de funcționare a instituțiilor democratice
Tinerii participanți la activitățile proiectului - elevi, studenți, stagiari - au avut posibilitatea de a cunoaşte rolul şi activitatea instituțiilor centrale şi locale ale statului. Acesta este un element important pentru formarea culturii politice a tinerilor, valoarea adăugată a proiectului constând în facilitarea experiențelor practice, a cunoaşterii directe a instituțiilor, ca modalitate complementară acumulării de informație la nivel teoretic. Tinerii au avut posibilitatea de a observa modul în care se desfăşoară şedințele consiliilor locale/județene, de a analiza tematica acestora şi tipul de discuții care sunt abordate de către reprezentanți.

Consolidarea cunoştințelor despre democrație şi civism
Tematica sesiunilor de educație civică a contribuit la consolidarea cunoştințelor despre democrație şi civism ale tinerilor. Dezbaterile au abordat teme care vizau conceptul de cetățean într-o societate democratică, modul de funcționare a instituțiilor statului, gestiunea finanțelor publice, sistemul legislativ etc., tinerii având astfel ocazia de a îmbina cunoştințele teoretice cu observațiile concrete făcute în vizitele la parlament, consilii județene sau locale sau la instituții ale administrației publice. De asemenea, au avut posibilitatea de a dezbate astfel de teme împreună cu personalități ale vieții politice, factor de stimulare a interesului şi a motivației pentru participare.

Cunoaşterea drepturilor şi a responsabilităților civice
Dezbaterile au inclus şi teme privind drepturile şi responsabilitățile cetățenilor în societate. Mai mult, au fost organizate activități care să permită elevilor să exerseze participarea la luarea deciziilor în şcoală şi în comunitate. Acțiunile civice în comunitate au contribuit la dezvoltarea spiritului civic, a responsabilității, a solidarității cu ceilalți membri ai comunității, în special cu persoanele defavorizate .

Interes pentru organizarea şi participarea la activități sociale şi politice
Prin acțiunile proiectului, a fost stimulat interesul tinerilor pentru implicarea în viața socială şi politică a comunității lor şi a țării. Întâlnirile lor cu reprezentanții autorităților locale au

confirmat dorința de a cunoaşte mai bine elemente ale vieții politice şi ale administrației publice. Pe termen lung, acest fapt poate fi un predictor al creşterii interesului cetățenilor pentru a se implica în procesul consultativ şi decizional.

Participare la decizie
În fiecare circumscripție electorală, tinerii au avut libertatea de a alege tipul de activitate în care să se implice. Au avut posibilitatea să învețe despre voluntariat şi despre importanța acestuia în comunitate şi chiar să se implice în activitatea unor organizații neguvernamentale locale, întărindu-le capacitatea de acțiune şi sprijinindu-i în dezvoltarea lor personală. De asemenea, în unele activități ale Consiliilor elevilor, a fost discutat modul de adoptare a deciziilor la nivelul şcolii.

Capacități de comunicare online
Lista de discuții a arătat gradul de interes al elevilor şi tinerilor față de acest subiect şi le-a oferit acestora posibilitatea exersării capacităților de comunicare online, de exprimare a propriilor opinii într-un mediu sigur, de argumentare şi contra-argumentare, de căutare a unor soluții împreună cu ceilalți.

Familiarizarea cu voluntariatul
Elevii din şcolile participante la proiect s-au familiarizat, pe de o parte cu conceptul de "voluntariat", iar pe de altă parte, cu formele concrete de participare voluntar în organizații ale societății civile sau, în general, la acțiuni civice în comunitate.

Observații finale

Prin structura complexă a activităților desfăşurate, prin diversitatea acestora şi adecvarea lor la specificul grupurilor-țintă, proiectul "Cetățenie democratică" a contribuit la crearea unui model de comunicare între politicieni, funcționari publici şi cetățeni. A ameliorat imaginea publică a reprezentanților aleşi, oferind cetățenilor acces la informații pe care altfel nu le-ar fi obținut, informații care le oferă şi altă perspectivă asupra activității instituțiilor statului, decât cea creată prin mass-media. Mai mult, şi politicienii sau reprezentanții administrației publice au avut posibilitatea de a cunoaşte mai bine şi în mod direct opiniile cetățenilor, nemulțumirile şi aspirațiile acestora. În funcție de propria activitate şi de modul de implicare, politicienii au avut posibilitatea de a-i consolida sprijinul politic al cetățenilor.

Implicarea tinerilor în dezbateri, în activitățile grupurilor consultative, în identificarea şi soluționarea unor nevoi ale comunităților din care provin, precum şi asumarea rolului de multiplicatori de informație au condus la creşterea gradului de participare civică, la exercitarea unor roluri civice.

Unele întâlniri dintre cetățeni şi reprezentanții aleşi s-au finalizat cu propuneri concrete pentru soluționarea unor probleme ale cetățenilor sau ale comunităților: propuneri legislative, propuneri de hotărâri ale consiliilor județene sau locale. Valoarea adăugată, din această perspectivă, nu constă în propunerile legislative propriu-zise, ci în elaborarea acestora prin participarea cetățenilor, prin consultare cu societatea civilă.

Glosar de termeni

Beneficiar

Persoană sau instituție care are folos din ceva; destinatar al unor bunuri materiale sau al unor servicii.

Bună guvernare

Sistem socio-politic de conducere eficientă, transparentă şi responsabilă. Se caracterizează prin: expertiză şi competență a structurilor de conducere, asumarea răspunderii publice, supremația legii, justiție socială, transparență în adoptarea deciziilor şi acces la informație. Este o condiție esențială a securității şi prosperității, instrumentul prin care democrația trece din planul conceptelor şi al teoriilor în planul vieții reale. Ea este unitatea de măsură cumulativă prin care viața socială validează rezultatul alegerilor democratice, probează realismul programelor şi capacitatea forțelor politice de a-şi îndeplini promisiunile cu stricta respectare a standardelor democratice. Buna guvernare evaluează succesul programelor şi măsurilor sociale şi stabileşte corecțiile necesare.
(*vezi şi* Guvernare)

Cercetare nonexperimentală

Analiză sistematică de tip empiric în care cercetătorul nu are control direct asupra variabilelor independente deoarece manifestarea acestora a avut deja loc sau deoarece acestea nu se pot manipula. Sunt formulate inferențe despre relațiile dintre variabile, fără intervenție directă, ca rezultat al variațiilor concomitente ale variabilelor independente şi dependente. (Kerlinger, Fred. *Foundations of behavioral research* (3rd ed.). New York: Holt, Rinehart & Winston, 1986, p.348)
Inițial, în 1973, Kerlinger a numit acest tip de analiză cercetare ex-post-facto, sau cercetare retrospectivă.

Cetățean

Persoană care are a dobândit cetățenia din partea unei comunități, a unui stat sau a altei forme de organizare socio-politică. A fi cetățean înseamnă a fi membru al unei comunități, a trăi împreună cu alții.

Cetățenie

Statut conferit membrilor unei comunități, pentru demonstra apartenența la acea comunitate, precum şi drepturile şi responsabilitățile asociate acestui statut. Pe fondul crizei statului-națiune, conceptul de cetățenie se defineşte în raport cu o comunitate, într-o viziune holistică, în care comunitatea include contextul local, regional, național şi internațional al vieții oamenilor. Ca statut, cetățenia semnifică ansamblul de drepturi şi libertăți ale unei persoane; un contract între stat şi individ, care asigură accesul la viața publică. În acelaşi timp, cetățenia este şi un rol pe care o persoană îl exercită într-o comunitate, devenind una dintre identitățile acesteia. Pentru exercitarea rolului de cetățean, indivizii îşi dezvoltă cultura civică şi un set de

competențe necesare participării în comunitate. Este vorba despre un proces de învățare a cetățeniei, a rolului de cetățean.

Cetățenie democratică

Cetățenie care se fundamentează pe principiile şi valorile democrației: pluralism, diversitate, demnitate umană, supremația legii, drepturile omului.

Coeziune socială

Coeziunea socială simbolizează includerea şi participarea tuturor cetățenilor într-o comunitate în care drepturile lor sunt egale şi respectate, iar responsabilitățile asumate. Este considerată opusul excluderii, discriminării şi marginalizării persoanelor într-o comunitate. Se referă la "modelarea societății într-un întreg coerent, dar nu omogen" (*Educația civică şi coeziunea socială*, Strasbourg, Consiliul Europei, 1999, p.5).

Comunitate

Formă de organizare a unui grup de persoane, având un set de valori şi norme, o structură de putere, instituții.

Consiliul elevilor

Consiliul elevilor este o organizație a elevilor, creată pentru a reprezenta interesele elevilor la nivelul instituției de învățământ. La nivelul şcolii, Consiliul elevilor este format din reprezentanți ai fiecărei clase, aleşi în mod democratic.

Constituție

Lege fundamentală a unui stat, investită cu o forță juridică superioară celorlalte legi, care cuprinde principiile esențiale ale organizării lui, stabileşte drepturile şi datoriile principale ale cetățenilor, sistemul electoral, organizarea organelor supreme şi locale etc.

Constrângere

Limite în realizarea unei activități sau a unui proiect, impuse de diferiți factori.

Democrație

Sensul inițial al termenului se referea la forma de guvernare a unei societăți, în care cetățenii îşi exprimau opțiunile politice prin vot. Termenul îşi extinde sensul, iar democrația este înțeleasă ca un mod de viață într-o comunitate, bazat pe drepturile egale ale cetățenilor.
(*vezi şi* Regim politic democratic)

Descentralizare

Delegare a autorității administrative şi/ sau legislative la nivel regional sau local.

Drepturile civile şi politice

Drepturi care se referă la garantarea integrității fizice şi morale, la protecția indivizilor în relația cu sistemul legislativ şi politic (drepturi juridice) şi la reglementarea participării la viața socială (de exemplu, dreptul la vot, dreptul de a se înscrie într-un partid politic, dreptul la asociere liberă şi de a participa la întruniri,

libertatea de expresie şi accesul la informații). Aceste drepturi sunt numite "prima generație de drepturi" şi au la bază - ca valoare centrală - libertatea.

Drepturile omului

Un drept al omului este o revendicare atribuită prin simpla condiție de a fi ființă umană. La baza drepturilor omului stau valorile fundamentale: demnitatea, egalitatea, libertatea, respectul pentru celălalt, nediscriminarea, toleranța, dreptatea, responsabilitatea. La 26 iunie 1945, a fost elaborată şi semnată Carta Națiunilor Unite, care statuează ca obiectiv fundamental al Națiunilor Unite “apărarea generațiilor viitoare de eventualele războaie” şi “reafirmarea credinței în drepturile fundamentale ale omului, în demnitatea şi valoarea omului şi în egalitatea de drepturi dintre femei şi bărbați”. La nivelul Națiunilor Unite, Carta Internațională a Drepturilor Omului cuprinde: Declarația Universală a Drepturilor Omului (1948), Convenția Internațională asupra Drepturilor Civile şi Politice şi Convenția Internațională asupra Drepturilor Economice, Sociale şi Politice (1996). Recent, a fost elaborată şi Carta Socială Europeană, care urmăreşte asigurarea anumitor standarde de viață ale popoarelor din Europa. Comunitatea internațională a stabilit că drepturile omului sunt:

- inalienabile (nimeni nu le poate pierde, deşi în unele circumstanțe ele pot fi suspendate sau restricționate);
- indivizibile, interdependente şi inter-relaționate (nu pot fi abordate izolat unele de altele);
- universale (se aplică în mod egal pentru toate persoanele, indiferent de rasă, culoare, sex, limbă, religie, opinii politice sau de alt gen, origine națională, origine socială sau alt tip de statut).

Drepturile sociale, economice şi culturale

Considerate ca fiind a doua generație de drepturi, după cele civile şi politice, acestea au la oportunități sociale şi economice echivalente, având la bază egalitatea, ca valoare fundamentală. Drepturile sociale promovează participarea deplină la viața socială: dreptul la educație, dreptul de a avea o familie, dreptul de a petrece timpul liber, dreptul la sănătate, dreptul la non-discriminare. Drepturile economice se referă la standardele de viață, ca premisă a demnității şi libertății umane: dreptul la muncă, la locuință, la asigurări sociale. Drepturile culturale cuprind dreptul de a participa liber la viața culturală a comunității, dreptul la educație, drepturi referitoare la păstrarea identității culturale.

Educație pentru cetățenie democratică

Sintagmă promovată de Consiliul Europei (Al doilea summit al şefilor de state, 1997) şi adoptată rapid de majoritatea actorilor din acest domeniu. În sens larg, înseamnă învățarea comportamentului civic şi democratic. Educația pentru cetățenie democratică cuprinde practici, activități şi proiecte prin care tinerii şi adulții sunt pregătiți să îşi asume drepturile şi să-şi exercite responsabilitățile derivate din statutul de cetățean al unei societăți democratice, să participe în mod activ şi responsabil la viața comunității.

Educație pentru drepturile omului

Programe şi activități care urmăresc să dezvolte o cultură în care drepturile omului sunt înțelese, apărate şi respectate. Obiectivele generale ale educației pentru

drepturile omului vizează promovarea respectului pentru drepturile omului şi pentru libertățile fundamentale, a respectului față de sine şi respectul față de alții, dezvoltarea unor atitudini şi comportamente care să conducă la respectarea drepturilor celorlalți, promovarea egalității de gen, respectarea, înțelegerea şi valorizarea diversității culturale.

Facilitare

Crearea unui cadru adecvat pentru atingerea anumitor obiective. De ex., facilitare comunitară - proces prin care se oferă consultanță şi asistență de specialitate unei comunități, pentru a-şi identifica nevoile, a elabora şi implementa soluții adecvate.

Grup de presiune

Grup de persoane, o organizație sau mai multe, care promovează anumite interese sau care militează pentru o cauză.

Grup-țintă

Persoane, organizații/ instituții la nivelul cărora un proiect urmăreşte să obțină anumite rezultate/ efecte.

Guvernare

Trasarea deciziilor esențiale pentru prezent, dar mai ales pentru viitorul unei țări, inclusiv din perspectiva relațiilor cu alte state sau cu organizații internaționale
(*vezi şi* Bună guvernare)

Impact

Efecte ale unei intervenții sau ale unui proiect asupra beneficiarilor şi a altor persoane, instituții sau comunități.

Organizații nonguvernamentale

Forme de asociere apolitice şi nonprofit (asociații, fundații, sindicate etc.), care nu fac parte din instituțiile statului şi al căror rol este de a promova interesele cetățenilor şi de a apăra drepturile omului.

Parlament

Instituție politică având un rol major în crearea, expunerea, orientarea şi direcționarea evoluției societății democratice. Are rol decisiv în activitatea legislativă, participă la formarea şi numirea unor instituții statale, guvern, Curtea constituțională, exercită o funcție de control în societate, inclusiv asupra executivului – ceea ce face parlamentul cea mai importantă instituție din sistemul politic şi din societatea românească. Este compus din Senat şi Camera Deputaților, constituite din reprezentanți ai diferitelor partide politice aleşi prin votul cetățenilor.

Participare

Participarea înseamnă implicare în adoptarea deciziilor care privesc individul şi/sau comunitatea din care face parte. Prin participare, tinerii îşi dezvoltă respectul față de sine şi față de ceilalți, capacitatea de ascultare a opiniilor celorlalți, competențele decizionale şi spiritul de responsabilitate. Participarea se referă la "posibilitatea fiecărei persoane de a avea locul său în societate şi de a contribui la dezvoltarea acesteia, la diferite niveluri. Participarea este un element crucial pentru stabilitatea

democratică, în care oamenii se implică în luarea deciziilor - un drept fundamental al fiecărei persoane" (Karen O'Shea, *A Glossary of terms for education for democratic citizenship. Developing a shared understanding*, Consiliul Europei, *Pachetul de educație pentru cetățenie democratică*, 2004).

Democrație participativă

Formă de guvernământ în care cetățenii, grupurile de interese şi, în sens larg, societatea civilă sunt implicați în procesul de luare a deciziilor.

Regim politic democratic

Formă de organizare a vieții social-politice, caracterizată prin: conducere constituită prin consultarea cetățenilor; separarea puterilor în stat; existența unui sistem de drepturi şi libertăți cetățeneşti, garantate de organele puterii de stat; pluripartitism politic; pluralism ideologic.
(*vezi şi* Democrație)

Relevanță

Măsura în care o activitate sau un proiect răspunde unor nevoi.

Responsabilitate

Capacitate a unei persoane sau instituții de a justifica propriile acțiuni sau decizii şi de a asigura calitatea acestora. Într-o societate democratică, responsabilitatea se referă la implicarea în viața socială, la asumarea şi la respectarea valorilor şi principiilor democrației.

Transparență

Facilitarea accesului cetățenilor la informație, la cunoaşterea modului de gestionare a banilor publici, la luarea deciziilor; modificarea comportamentului funcționarilor publici în relația cu cetățenii. Obligația de transparență este definită de Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, drept obligația autorităților administrației publice de a informa şi de a supune dezbaterii publice proiectele de acte normative, de a permite accesul la luarea deciziilor administrative şi la minutele şedințelor publice.

Bibliografie selectivă

Monografii

François Audigier (2000), *Concepte de bază şi competenţe esenţiale referitoare la educaţia pentru cetăţenie într-o societate democratică*, Consiliul Europei.

Barbalet, J.M. (1998), *Cetăţenia*, Editura Du Style.

Berceanu, Barbu B. (1999), *Cetăţenia. Monografia juridică*, Editura All Beck.

Bîrzea, C. (1999), *Cultura civică*, Editura Trei, Bucureşti.

Bîrzea, C. (2000), *Education for democratic citizenship: a lifelong learning perspective*, Council of Europe Press, Strasbourg

Bîrzea, C. (2004), *Cetăţenia europeană*, Editura Politeia.

Courty, Guillaume, Devin, Guillaume (2001), *Construcţia europeană,* Editura Coresi.

de Beaulieu, Louis le Hardy (1994), *From Democratic Deficit to an Europe for Citizens*, Presses Universitaires de Namur.

Duerr, Karlheinz, Spajic, Vedrana, Ferreira Martins, Isabel (2000) *Project on Education For Democratic Citizenship, Strategies for Learning Democratic Citizenship*, Council For Cultural Co-operation (CDCC).

Janoski, T. (1998), *Citizenship and Civil Society, A framework of Rights & Obligations în Liberal Traditional, and Social Demcoratic Regims,* Cambridge University Press.

Magnette, P. (2003), *Europa Politică: cetăţenie, constituţie, democraţie,* Institutul European.

Morin, Edgar (2002), *Gândind Europa*, Editura Trei.

Schnapper, Dominique, şi Christian Bachelier (colaborator), (2001) *Ce este cetăţenia?,* Editura Polirom.

Resurse online

(august, 2006)

www.civica-online.ro

www.coe.int/edc/

www.citizen.org.uk